วารสารข้าราชการ

ปีที่ 13 ฉบับที่ 12 ธันวาคม 2511

“...สถานการณ์ภายในและภายนอกประเทศในปัจจุบันแสดงว่า การรุกรานในรูปต่างๆ เป็นภัยคุกคามประเทศเรายิ่งขึ้น เราจำเป็นต้องป้องกันและกำจัดภัยนั้นด้วยการส่งเสริมปรับปรุงกำลังรบ และด้วยการเร่งพัฒนาบ้านเมืองทุกๆ ด้านควบคู่กันไป ภาระนี้เป็นภาระหนักมาก จะทำให้สำเร็จได้ก็ด้วยอาศัยความสามารถของเจ้าหน้าที่ผู้บริหารบ้านเมืองเป็นสำคัญ....”

พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

วารสารข้าราชการ

ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๑๑

จากปก :

ทีฆายุโก โหตุ มหาราชา

เจ้าของและคณะกรรมการดำเนินงาน

บริการสวัสดิการ ก.พ. สำนักงาน ก.พ.

ประธาน

พันเอกจินดา ณ สงขลา เลขาธิการ ก.พ.

รองประธาน

นายประวิณ ณ นคร รองเลขาธิการ ก.พ.

นายโสรัจ สุจริตกุล รองเลขาธิการ ก.พ.

กรรมการ

ผู้อำนวยการกอง และหัวหน้ากอง

สำนักงาน ก.พ.

วารสารข้าราชการ

ที่ปรึกษา

เลขาธิการ ก.พ.

รองเลขาธิการ ก.พ.

ผู้จัดการ

พันตรี อรรถ วิชัยกุล

บรรณาธิการ

นายสำราญ ถาวรายุสม์

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

ดร. วิลาศ สิงหวิสัย

กองบรรณาธิการ

นายสมดี เจริญกุล นายประเชิญ วาดกลิ่นหอม

นายประสิทธ กิตติสิทโธ ดร. อาทิตย์ อุไรรัตน์

นายพิศล ณ ถลาง นายอุดล บุญประกอบ

นายเสริมสุข โกวิทวานิช นายชุมพล ศิลปอาชา

ระเบียบการบอกรับ

วารสารข้าราชการกำหนดออกเดือนละฉบับ ค่าบำรุงรวมค่าส่งปีละ ๓๕ บาท บอกรับพร้อมกับส่งเงินล่วงหน้าไปยัง "ผู้จัดการวารสารข้าราชการ สำนักงาน ก.พ. ถนนพิษณุโลก ข้างทำเนียบรัฐบาล พระนคร" สั่งจ่ายเงินที่ ป.ณ. หน้าพระลาน สำหรับในพระนครสั่งทางโทรศัพท์ ๘๑๘๔๕๔ หรือ ๘๑๓๓๓๓ ต่อ ๓๔ ได้

พิมพ์ที่ ไทยพิมพ์ — โรงพิมพ์อักษรสารการพิมพ์ ๗๒ ถนนบำรุงเมือง ตอนวัดสระเกศ พระนคร โทร. ๘๑๒๓๒๐

นายสิทธิชัย ปริกัมศิล ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา ๒๕๑๑

อาเศียรวาท

ห้าธันวาคมวารลุกาลวรสมัย
สมภพพระจอมไท *ธิราช*
เราเหล่าข้ามุลิกาคณะอมาตย์
นบท้าว ณ แทบบาท *บดินทร์*
ตั้งวายพรสุพิมลประพนธ์พจนจินต์
จอดภักดิภูมินทร์ *มิคลาย*
จงทรงพระเจริญพระชนมะขยาย
ยิ่งเกียรติกำจาย *จรูญ*
จงทรงพระเจริญพระวรรณะศศิบูล
นำมาจะเปรียบปูน *ฤปาน*
จงทรงพระเจริญพระสุขะธราญ
ปราศโรคและภัยพาล *ภิรมย์*
จงทรงพระเจริญพระพละฤิตสม
ใจราษฎร์ประชาชม *ชุลี*
อีกเอกอัครมิ่งมนัสพระมหิษี
ทุกสิ่งประสบปรี- *ดิเปรม*
องค์โอรสพระธิดาสถาพรเกษม
อุ่นอกพศกเอม *อุรา*
จักรีวงศสถิตมหิศรมหา
คู่ไทยอาณา *นิรันดร์*

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อมขอเดชะ

ข้าพระพุทธเจ้าคณะวารสารข้าราชการ

สารบัญ

อะไรใหม่		หน้า
กฎหมายและระเบียบที่น่าสนใจ		5
ข่าวข้าราชการ		5
วิชาการ		
การพัฒนาบุคคล	*โดย สำราญ ถาวรายุคม์*	11
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย		57
กฎหมาย ระเบียบ	*รวบรวม โดย สายบัว พุ่มแดง*	(๑)
ตอบปัญหา		
ปัญหากฎหมาย ระเบียบ และวินัยข้าราชการพลเรือน	*ตอบโดย เจ้าหน้าที่สำนักงาน ก.พ.*	39
ปัญหาคลัง	*ตอบโดย เจ้าหน้าที่กรมบัญชีกลาง*	45
ภาษา		
SPELLING RULES	*โดย พลสิทธิ์ หนูชูชัย*	67
ปกิณกะ		
เมียข้าราชการ	*โดย กันเอง*	28
สัจจะ		35
จดหมายถึงบรรณาธิการ		44
อนุทินข้าราชการ	*โดย 'บูลย์ อินทรวิชา'*	52

อะไรใหม่

กฎหมายและระเบียบที่น่าสนใจ

มีกฎหมายและระเบียบที่น่าสนใจประกาศใช้ดังนี้:—

๑. กฎ ก.พ. ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในกรมอาชีวศึกษา กรมการขนส่งทางบก และการเทียบตำแหน่งข้าราชการการเมืองในตำแหน่งที่ต่ำกว่ารัฐมนตรี

๒. คณะรัฐมนตรีได้มีมติว่า การจ้างข้าราชการที่ครบเกษียณอายุราชการ ไว้ทำงานต่อไป ในอัตราค่าจ้างตั้งแต่ ๔,๔๐๐ บาท ถึง ๕,๐๐๐ บาท ให้ถือว่าเป็นการจ้างในอัตราเงินเดือนข้าราชการชั้นพิเศษ ซึ่งรัฐมนตรีเจ้าสังกัดจะสั่งจ้างได้ในเมื่อได้รับงบประมาณแล้ว

๓. คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้ข้าราชการซึ่งเป็นสมาชิกของสมาคมไทย—อเมริกัน และผู้ที่เคยได้รับทุนยูซอม ยูซิส ฟุลไบรท์ และอีสเวสเซนเตอร์ ไปศึกษาดูงานในต่างประเทศ จากหน่วยราชการสาขาต่าง ๆ มาเข้าร่วมการประชุมวิชาการครั้งที่ ๓ เรื่อง "การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในภาคใต้" ของสมาคมไทย—อเมริกัน ได้โดยไม่ถือเป็นวันลา แต่จะต้องได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชาเสียก่อน

๔. ก.พ. ได้ลงมติรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรชั้นสูงของมหาวิทยาลัยว่า เป็นปริญญา และประกาศนียบัตรซึ่งอาจบรรจุเข้ารับราชการได้ ตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๔๘๒ (พ.ศ. ๒๕๐๘) คือ

๑) ปริญญารัฐศาสตร์บัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย

๒) ปริญญารัฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสังคมวิทยาด้านประชากรศาสตร์ ของบัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย

๓) ประกาศนียบัตรชั้นสูง สาขาสังคมวิทยาด้านประชากรศาสตร์ ของบัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย

๔) ปริญญาวิทยาศาสตร์บัณฑิต(วิทยาศาสตร์การแพทย์) คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์

๕) ปริญญาเศรษฐศาสตร์สาขาการณ์มหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์เกษตร และสาขาพัฒนาการเศรษฐกิจ ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

๕. ก.พ. ลงมติให้แก้ไขหลักสูตรที่ ก.พ. กำหนดหรืออนุมัติไว้ จากถ้อยคำที่ว่า "ธรรมนูญว่าด้วยการปกครองราชอาณาจักร" เป็นคำว่า "รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย"

๖. ก.พ. และกระทรวงการคลังได้พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์การเลื่อนเงินเดือนสำหรับข้าราชการพลเรือนวิสามัญตำแหน่งต่าง ๆ นอกจากตำแหน่งคนขับรถยนต์ นักการและภารโรง ไว้ให้กระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ถือปฏิบัติ

(รายละเอียดอยู่หน้าพิเศษกลางเล่ม)

ข่าวข้าราชการ

สำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี

เลื่อน นายประพันธ์ เกตุพล หัวหน้าแผนกราชการต่างประเทศ กองพิธีการ ขึ้นเป็นชั้นเอก และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้ากองพิธีการ

ตั้งแต่วันที่ ๓๑ ต.ค. ๒๕๑๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

แต่งตั้ง นายวัฒนา รัตนวิจิตร ผู้อำนวยการกองร่างกฎหมาย ให้ดำรงตำแหน่งกรรมการร่างกฎหมายประจำ

ตั้งแต่วันที่ ๕ พ.ย. ๒๕๑๑

สำนักงาน ก.พ.

เลื่อนชั้น

นายสมสละ จีระพันธ์ วิทยากรโท กองวิชาการและสอบไล่ ขึ้นเป็นชั้นเอก และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งบุคลากรเอก กองระเบียบข้าราชการ

นายประเชิญ วาดกลิ่นหอม วิทยากรโท กองวิชาการและสอบไล่ ขึ้นเป็นชั้นเอก และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งวิทยากรเอก กองวิชาการและสอบไล่

นายอุดล บุญประกอบ บุคลากรโท กองระเบียบข้าราชการ ขึ้นเป็นชั้นเอก และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งบุคลากรเอก กองระเบียบข้าราชการ

นายนิยม โชติบุตร นักบัญชีตรี กองคลัง ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบัญชีโท กองคลัง

น.ส. สุชาดา อดุงเดชจรูญ นักบัญชีตรี กองคลัง ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบัญชีโท กองคลัง

นายสุวิทย์ ไวยาวัจมัย นักบัญชีตรี กองคลัง ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบัญชีโท กองคลัง

นายเฉลิม จันทร์เทพางกูร นักบัญชีตรี แผนกค่าใช้จ่ายนักเรียนต่างประเทศ ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบัญชีโท แผนกค่าใช้จ่ายนักเรียนต่างประเทศ กองคลัง

นายอำพล ฉายานนท์ วิทยากรตรี แผนกหลักสูตรและอบรม กองวิชาการและสอบไล่ ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งวิทยากรโท กองวิชาการและสอบไล่

นายอำพน คณะสวัสดิ์ วิทยากรตรี แผนกตำแหน่งและอัตราเงินเดือน ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งวิทยากรโท กองระเบียบข้าราชการ

นายสุธี สุทธิสมบูรณ์ นิติกรตรี กองระเบียบข้าราชการ ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งวิทยากรโท กองระเบียบข้าราชการ

นายธีระศักดิ์ ศรีชัยญา วิทยากรตรี กองระเบียบข้าราชการ ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งวิทยากรโท กองระเบียบข้าราชการ

นายจำนง แสงมหาชัย วิทยากรตรี แผนกตรวจสอบ กองระเบียบข้าราชการ ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งวิทยากรโท กองระเบียบข้าราชการ

น.ส. สินี เจริญพจน์ วิทยากรตรี กองระเบียบข้าราชการ ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งวิทยากรโท กองระเบียบข้าราชการ

นายพิเชษฐ วัฒนเมธากุล วิทยากรตรี แผนกการประชุม กองระเบียบข้าราชการ ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งวิทยากรโท แผนกการประชุม กองระเบียบข้าราชการ

นายสุวรรณ ชนะสงคราม นิติกรตรี กองวินัยและเรื่องราว ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนิติกรโท กองวินัยและเรื่องราว

นายธวัช สุทธิสมบูรณ์ นิติกรตรี กองวินัยและเรื่องราว ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนิติกรโท กองวินัยและเรื่องราว

นายวันชัย ตันติสุข นิติกรตรี กองวินัยและเรื่องราว ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนิติกรโท กองวินัยและเรื่องราว

นางรัชนีเพ็ญ เต็มสุข วิทยากรตรี แผนกนักเรียนเอเชียและออสเตรเลีย กองนักเรียนต่างประเทศ ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งวิทยากรโท แผนกนักเรียนเอเชียและออสเตรเลีย กองนักเรียนต่างประเทศ

นายสีมา สีมานันท์ วิทยากรตรี แผนกนักเรียนยุโรป กองนักเรียนต่างประเทศ ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งวิทยากรโท แผนกนักเรียนยุโรป กองนักเรียนต่างประเทศ

นายวิศิษฐ์ จิตต์แจ้ง วิทยากรตรี แผนกนักเรียนอเมริกา กองนักเรียนต่างประเทศ ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งวิทยากรโท แผนกนักเรียนอเมริกา กองนักเรียนต่างประเทศ

นายชูพงศ์ เศวตจินดา วิทยากรตรี แผนกคุณวุฒิ กองนักเรียนต่างประเทศ ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งวิทยากรโท แผนกคุณวุฒิ กองนักเรียนต่างประเทศ

นายนพ สิทะโชติ นักบัญชีตรี สำนักงานผู้ดูแลนักเรียนไทยในสหรัฐอเมริกา ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบัญชีโท สำนักงานผู้ดูแลนักเรียนไทยในสหรัฐอเมริกา

นายจรัญ หงษ์ทอง ผู้ช่วยเลขานุการ (ฝ่ายการศึกษา) สำนักงานผู้ดูแลนักเรียนไทยในประเทศอังกฤษ ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขานุการตรี (ฝ่ายการศึกษา) สำนักงานผู้ดูแลนักเรียนไทยในประเทศอังกฤษ

นายธีระ พงษ์สูรย์มาศ นักบัญชีตรี สำนักงานผู้ดูแลนักเรียนไทยในประเทศอังกฤษ ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบัญชีโท สำนักงานผู้ดูแลนักเรียนไทยในประเทศอังกฤษ

นายวิชัย สิตะสุวรรณ นักบัญชีตรี สำนักงานผู้ดูแลนักเรียนไทยในประเทศออสเตรเลีย ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบัญชีโท สำนักงานผู้ดูแลนักเรียนไทยในประเทศออสเตรเลีย

นายทวีพงศ์ ภู่ดำรงค์ นักบัญชีตรี สำนักงานผู้ดูแลนักเรียนไทยในประเทศฝรั่งเศส ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบัญชีโท สำนักงานผู้ดูแลนักเรียนไทยในประเทศฝรั่งเศส

นายบุญธรรม นิสารัตน์ นักบัญชีตรี สำนักงานผู้ดูแลนักเรียนไทยในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักบัญชีโท สำนักงานผู้ดูแลนักเรียนไทยในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน

นายประเสริฐ จิวะวิบูลย์ นักบัญชีตรี สำนักงานผู้ดูแลนักเรียนไทยในสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ขึ้นเป็นนักบัญชีโท สำนักงานผู้ดูแลนักเรียนไทยในสาธารณรัฐฟิลิปปินส์

นายสุรพงษ์ บุศยพลากร นักบัญชีตรี สำนักงานผู้ดูแลนักเรียนไทยในประเทศญี่ปุ่น ขึ้นเป็นชั้นโท ให้ดำรงตำแหน่งนักบัญชีโท สำนักงานผู้ดูแลนักเรียนไทยในประเทศญี่ปุ่น

นายยงยุทธ ยุทธชิมนตรี ผู้ช่วยเลขานุการ (ฝ่ายการศึกษา) สำนักงานผู้ดูแลนักเรียนไทยในประเทศญี่ปุ่น ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขานุการตรี (ฝ่ายการศึกษา) สำนักงานผู้ดูแลนักเรียนไทยในประเทศญี่ปุ่น

ว่าที่ตรี วุฒิชัย ไชยวัชต์ ประจำแผนก แผนกสารบรรณ สำนักงานเลขานุการ ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนิติกรโท กองวินัยและเรื่องราว

นายบุญปลูก ชายเกตุ วิทยากรตรี แผนกการสอบ กองวิชาการและสอบไล่ ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งพนักงานภาษาต่างประเทศโท กองนักเรียนต่างประเทศ

นายชัยวัฒน์ พสกภักดี ประจำแผนก แผนกตำแหน่งและอัตราเงินเดือน ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนิติกรโท กองระเบียบข้าราชการ

นายสุดใจ นิลวัฒน์ ผู้ช่วยเลขานุการ (ฝ่ายการศึกษา) สำนักงานผู้ดูแลนักเรียนไทยในประเทศอังกฤษ ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขานุการตรี (ฝ่ายการศึกษา) สำนักงานผู้ดูแลนักเรียนไทยในประเทศอังกฤษ

ตั้งแต่วันที่ ๑๖ ต.ค. ๒๕๑๑

สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ

แต่งตั้ง นายประยูร ศรีประสาธน์ ให้ดำรงตำแหน่งวิทยากรโท แผนกประมวลสถิติและชีวประวัติ สำนักงานเลขานุการ

ตั้งแต่วันที่ ๑ พ.ย. ๒๕๑๑

สำนักงานสภาวิจัยแห่งชาติ

แต่งตั้ง

นายสวัสดิ์ บุณยะมาน ประจำสำนักงาน ให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้ากองบริการตอบสนอง ส่วนศูนย์บริการเอกสารการวิจัย

ร.ต.ต. มานิต พูนบุญ หัวหน้ากองบริการตอบสนอง ส่วนศูนย์บริการเอกสารการวิจัย ให้ดำรงตำแหน่งเลขานุการกรม

ตั้งแต่วันที่ ๑ ต.ค. ๒๕๑๑

กระทรวงเกษตร

กรมป่าไม้

เลื่อน นายทวีศักดิ์ ศรีบุรี หัวหน้ากองค้นคว้า ขนเป็นชั้นพิเศษ และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ กองค้นคว้า

ตั้งแต่วันที่ ๕ ต.ค. ๒๕๑๑

กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ

การพลังงานแห่งชาติ

ออก นายเนรมิตร พิทักษ์สันติพันธ์ นายช่างโท กองวิชาการ ลาออกจากราชการเพื่อไปประกอบอาชีพอื่น

ตั้งแต่วันที่ ๑ ต.ค. ๒๕๑๑

กระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

แต่งตั้ง

น.ส. ประสม สุวรรณรัฐ เสมียนตราจังหวัดโท จ.ว. ธนบุรี ให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจสอบการเงินส่วนท้องถิ่น

นายอนันต์ เทียนเกษม เสมียนตราจังหวัดโท จ.ว. สมุทรสาคร ให้ดำรงตำแหน่งเสมียนตราจังหวัดโท จ.ว. ธนบุรี

นายประสงค์ อยู่สุข เสมียนตราจังหวัดโท จ.ว. ชุมพร ให้ดำรงตำแหน่งเสมียนตราจังหวัดโท จ.ว. สมุทรสงคราม

นายเชียน แสงงาม เสมียนตราจังหวัดโท จ.ว. กำแพงเพชร ให้ดำรงตำแหน่งเสมียนตราจังหวัดโท จ.ว. นครสวรรค์

นายวิระ อิ่มพิทักษ์ ประจำ จ.ว. กำแพงเพชร ให้ดำรงตำแหน่งเสมียนตราจังหวัดโท จ.ว. กำแพงเพชร

นายบุญช่วย วิศาลกมล เสมียนตรา จ.ว. โท จ.ว. ปัตตานี ให้ดำรงตำแหน่งเสมียนตราจังหวัดโท จ.ว. ปราจีนบุรี

นายวิชาญ ธนะพานิช ปลัดอำเภอโท อำเภอทุ่งเสลี่ยม จ.ว. สุโขทัย ให้ดำรงตำแหน่งปลัดอำเภอโท อำเภอยางตลาด จ.ว. กาฬสินธุ์

นายพรชัย สารสงเคราะห์ ปลัดอำเภอโทผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอแม่อาย อำเภอฝาง จ.ว. เชียงใหม่ ให้ดำรงตำแหน่งปลัดอำเภอโท อำเภอสายบุรี จ.ว. ปัตตานี

นายสุรพงษ์ นาราษฎร์ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอบ้านม่วง อำเภอวานรนิวาส จ.ว. สกลนคร ให้ดำรงตำแหน่งปลัดอำเภอโท อำเภอหนองสองห้อง จ.ว. ขอนแก่น

นายสมเกียรติ เกียรติศักดิ์ ปลัดอำเภอโท ผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอพังโคน อำเภอพรรณานิคม จ.ว. สกลนคร ให้ดำรงตำแหน่งปลัดอำเภอโท อำเภอพระพุทธบาท จ.ว. สระบุรี

นายคล่อง รักษ์ทอง ปลัดอำเภอโท อำเภอกาญจนดิษฐ จ.ว. สุราษฎร์ธานี ให้ดำรงตำแหน่งปลัดอำเภอโท อำเภอฉวาง จ.ว. นครศรีธรรมราช

นายพยูร ชาลี ปลัดอำเภอโท ผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอศรีธาตุ อำเภอกุมภวาปี จ.ว. อุดรธานี ให้ดำรงตำแหน่งปลัดอำเภอโท อำเภอเชียงใหญ่ จ.ว. นครศรีธรรมราช

นายกมล เมตะนันท์ ประจำกรมการปกครอง ให้ดำรงตำแหน่งปลัดอำเภอโท อำเภอหนองแค จ.ว. สระบุรี

ตั้งแต่วันที่ ๑๔ ต.ค. ๒๕๑๑

กรมการพัฒนาชุมชน

แต่งตั้ง

นายวรสันต์ ถ้วนถวิล พัฒนานิเทศก์โท จ.ว. ยะลา ให้ดำรงตำแหน่งพัฒนาการจังหวัดนครศรีธรรมราช

นายวิสุทธิ์ จำปา พัฒนานิเทศก์โท จ.ว. ยะลา ให้ดำรงตำแหน่งพัฒนาการจังหวัดพัทลุง

ตั้งแต่วันที่ ๑ ต.ค. ๒๕๑๑

กรมราชทัณฑ์

เลื่อน

นายโกวิท กอสุราษฎร์ สถาปนิกตรี แผนกอาคารสถานที่ สำนักงานเลขานุการกรม ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสถาปนิกโท แผนกอาคารสถานที่ สำนักงานเลขานุการกรม

นายอุดม เครือรัตน์ หัวหน้าแผนกพัสดุ กองคลัง ขึ้นเป็นชั้นเอก และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งพัสดีเอก เรือนจำจังหวัดนครปฐม

นายช่วง วิมุกติพันธ์ พัสดีโท เรือนจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ขึ้นเป็นชั้นเอก และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งพัสดีเอก เรือนจำจังหวัดสระบุรี

ตั้งแต่วันที่ ๔ ต.ค. ๒๕๑๑

กรมแรงงาน

แต่งตั้ง

นายอัมพร นิละโยธิน วิทยากรโท กองวิชาการและสถิติแรงงาน ให้ดำรงตำแหน่งสารวัตรแรงงานโท แผนกตรวจแรงงาน กองคุ้มครองแรงงาน และแรงงานสัมพันธ์

นายเดชา แก้วชาญศิลป์ สารวัตรแรงงานโท แผนกตรวจแรงงาน กองคุ้มครองแรงงานและแรงงานสัมพันธ์ ให้ดำรงตำแหน่งวิทยากรโท กองวิชาการและสถิติแรงงาน

ตั้งแต่วันที่ ๑ ต.ค. ๒๕๑๑

กระทรวงเศรษฐการ

สำนักงานปลัดกระทรวง

เลื่อน ม.ร.ว. นับทอง ทองใหญ่ ข้าหลวงพาณิชย์ประจำในโรบิ ประเทศคินยา ขึ้นเป็นชั้นเอก และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งข้าหลวงพาณิชย์ประจำในโรบิ ประเทศคินยา

ตั้งแต่วันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๑๑

ออก นายติลก ศรีสมบูรณ์ ผู้ตรวจสอบกิจการประกันภัยโท กองประกันภัย ลาออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุสูงอายุ

ตั้งแต่วันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๑๑

กระทรวงสาธารณสุข

กรมอนามัย

แต่งตั้ง

นายเยี่ยม คันธนวส พนักงานอนามัยโท ที่ทำการอนามัย จ.ว. ปราจีนบุรี ให้ดำรงตำแหน่งพนักงานอนามัยโท ที่ทำการอนามัย จ.ว. เชียงราย

นายอาชว์ ไพบูลย์ศิลป์ พนักงานอนามัยโท ที่ทำการอนามัย จ.ว. เชียงราย ให้ดำรงตำแหน่งพนักงานอนามัยโท ที่ทำการอนามัย จ.ว. ปราจีนบุรี

นายประโมทย์ หยีวียม พนักงานอนามัยโท หน่วยควบคุมคุดทะราด จ.ว. นครราชสีมา กองควบคุมกามโรคและคุดทะราด ส่วนควบคุมและป้องกัน ให้ดำรงตำแหน่งพนักงานอนามัยโท หน่วยควบคุมกามโรค จ.ว. นครสวรรค์

นายแพทย์สมศักดิ์ รัตนสิทธิ์ นายแพทย์โท แผนกสถานีอนามัย กองสุขภาพ ให้ดำรงตำแหน่งนายแพทย์โท ประจำสถานีอนามัยชั้น ๑ อำเภอฉวาง จ.ว. นครศรีธรรมราช

ตั้งแต่วันที่ ๑ ต.ค. ๒๕๑๑

ถวิลหวังวรรัฐเรืองเลอสมัย
เทอดประชาธิปตัยทั่วถ้วน
แผ่พุทธศาสนิกนัยอุทโมษ
เพลินสุขเสรีล้วนเลิศด้วยสามัคคี

การพัฒนาบุคคล

โดย สำราญ ถาวรายุศม์

ท่านข้าราชการคงจะได้ยินข่าวการพัฒนาเรื่องต่าง ๆ ตลอดเวลา เช่น ข่าวการพัฒนาเศรษฐกิจ การพัฒนาชนบท การพัฒนาอนามัย เป็นต้น แต่ท่านคงจะไม่ค่อยได้ยินข่าวเรื่องการพัฒนาข้าราชการ ผู้เขียนเห็นว่า "เรา" (รัฐบาลและข้าราชการ) คงจะได้สนใจในการเร่งรัดพัฒนาข้าราชการด้วย มิฉะนั้นแล้วโครงการพัฒนาใดๆ ก็ตามที่ต้องอาศัยข้าราชการจะสัมฤทธิผลได้ยาก ผู้เขียนจึงได้พยายามเขียนบทความ เรื่อง การพัฒนาบุคคลเพื่อมุ่งที่จะสร้างแนวคิดในหลักวิชาและสร้างความสนใจเกี่ยวกับการพัฒนาข้าราชการแก่ราชการไทย

การพัฒนาบุคคลมีความสำคัญและเป็นสิ่งจำเป็นต่อองค์การและหน่วยงานอย่างยิ่ง ประเทศใด หรือองค์การใด ที่ขาดการพัฒนาบุคคล (ลูกจ้าง) ที่เหมาะสม ย่อมทำให้เกิดผลเสียหลายประการ เช่น

๑) จะทำให้รู้สึกว่าขาดเจ้าหน้าที่อยู่ตลอดเวลา บรรจุเพิ่มขึ้นเท่าใดก็ไม่เพียงพอทั้งนี้ เพราะผู้ปฏิบัติไม่ได้พัฒนาให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒) งานล่าช้าอยู่ตลอดเวลา ไม่อาจปฏิบัติงานให้เสร็จสิ้นทันความต้องการของผู้รับบริการ เพราะผู้ปฏิบัติงานไม่มีความสามารถที่จะปฏิบัติงานให้เสร็จสิ้นได้ ต้องคอยคำสั่งและปฏิบัติตามคำสั่งเป็นส่วนใหญ่

๓) หลักการปฏิบัติงานและวิชาการมักไม่สอดคล้องกัน เพราะผู้ปฏิบัติงานไม่ได้รับการพัฒนาในเรื่องความรู้เพียงพอ จึงใช้สามัญสำนึกปฏิบัติงานอย่างเดียว

๔) ผู้ปฏิบัติงานมักชอบเปลี่ยนงานบ่อย ๆ เพราะไม่รู้สึกว่าเกิดความสำเร็จในงาน

๕) มักเกิดระบบการวิ่งเต้นเพื่อให้ได้เลื่อนตำแหน่งสูงขึ้นมากกว่าที่จะพยายามแข่งขันทางด้านความสามารถ เพราะผู้ปฏิบัติงานไม่รู้สึกว่าตนเองสามารถ

๖) มักทำให้บุคคลชั้นปกครองมีอิทธิพลต่อการบริหารบุคคล ซึ่งจะทำให้ระบบคุณธรรม (Merit System) เสื่อม

การพัฒนาบุคคลกับการฝึกอบรมนั้นมีความหมายใกล้เคียงกันมาก นักทฤษฎีบริหารบุคคลบางคนก็ใช้คำทั้งสองนี้แทนกัน โดยหมายถึงกิจกรรมอย่างเดียวกัน แต่อย่างไรก็ดี ในปัจจุบันนักทฤษฎีการบริหารบุคคลสมัยใหม่ส่วนใหญ่ถือว่าเป็นกิจกรรมคนละอย่าง แต่สัมพันธ์และใกล้เคียงกันมาก โดยให้คำจำกัดความไว้ว่า "การพัฒนาบุคคล คือกระบวนการที่ช่วยให้บุคคลได้เจริญในงานของตนติดต่อกันไปจนตลอดชีวิตของการปฏิบัติงาน ซึ่งจะประกอบด้วยกิจกรรมหลายอย่าง รวมทั้งการฝึกอบรมด้วย" ส่วนการฝึกอบรมหมายถึง "การสอนให้คนได้เรียนรู้เพื่อเพิ่มพูนทักษะ ทัศนคติ ความชำนิชำนาญ และความรู้ในการปฏิบัติงาน"

กระบวนการพัฒนาบุคคลนั้นประกอบด้วยกระบวนการที่สำคัญ ดังนี้

๑. การจำแนกงาน คือการแยกแยะงานออกเป็นกลุ่ม โดยให้งานที่มีลักษณะอย่างเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันอยู่ในกลุ่มเดียวกัน เพื่อที่จะได้มอบให้บุคคลปฏิบัติแล้วเกิดการเรียนรู้ เกิดความชำนิชำนาญได้อย่างรวดเร็ว เช่น นำเอางานร่าง โต้ตอบหนังสือรวมเป็นกลุ่มหนึ่งให้คนปฏิบัติคนหนึ่ง หรืองานพิมพ์ดีดไว้กลุ่มหนึ่งโดยมอบให้คนประเภทหนึ่งปฏิบัติ

๒. การบรรจุบุคคล การบรรจุบุคคลเข้าปฏิบัติงานนั้น ถ้าจะให้เกิดการพัฒนาที่ดีจะต้องให้เหมาะสมกับความถนัด ความสนใจ ของผู้ปฏิบัติงาน การที่จะทราบความถนัดความสนใจนั้น อาจจะได้จากการทดสอบหรือการให้ทดลองปฏิบัติงานระยะหนึ่ง

๓. สร้างสรรค์บรรยากาศขององค์การหรือหน่วยงานให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความตั้งใจที่จะก้าวหน้าและเกิดการเรียนรู้ โดย

๓.๑ สร้างบรรยากาศให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความเชื่อมั่นในตัวเอง และได้รับความสำเร็จในงานที่ปฏิบัติ

๓.๒ ส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานมีความตั้งใจจริง (will) โดยให้ทราบถึงจุดหมายในการปฏิบัติให้ได้รับการสนับสนุนที่จะทำดีขึ้น

๓.๓ ขจัดความรู้สึกไม่มั่นคง ความรู้สึกอยุติธรรม ความกลัว และสิ่งที่จะทำให้ลูกจ้างหรือผู้ปฏิบัติงานเสียขวัญ

๔. จัดการศึกษาความบกพร่องและความต้องการในการพัฒนาของผู้ปฏิบัติงานอยู่ตลอดเวลา เพื่อที่ผู้ปฏิบัติงานจะได้พัฒนาตามความมุ่งหมาย ความต้องการที่ควรจะต้องศึกษาแบ่งได้เป็น ๓ กลุ่มใหญ่ ๆ คือ

๔.๑ ความต้องการที่จะต้องปรับปรุงองค์การหรือหน่วยงาน

๔.๒ ความต้องการที่จะปรับปรุงกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน

๔.๓ ความต้องการที่จะพัฒนาตัวผู้ปฏิบัติงานแต่ละคน

๕. จัดโปรแกรมสั้น ๆ เพื่อแก้ไขปัญหา โดยดำเนินการทำความเข้าใจหรือทำให้เกิดการเรียนรู้ให้ทันการโดยใช้เวลาสั้น ๆ เป็นประจำ

๖. จัดให้มีการฝึกในระหว่างปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม การจัดให้มีการฝึกไปพร้อมๆ กับการปฏิบัติงานเป็นวิธีการพัฒนาบุคคลได้ดีที่สุด เพราะได้ปฏิบัติทดลองและแก้ปัญหาไปพร้อมกัน ซึ่งเรื่องนี้ผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างานจะต้องมีความสันทัดในการให้คำแนะนำฝึกฝนผู้ใต้บังคับบัญชา และควรจะได้ปฏิบัติตามแนวต่อไปนี้

๖.๑ จัดให้มีการช่วยเหลือ แนะนำ ระหว่างปฏิบัติงาน

๖.๒ จัดให้มีการมอบอำนาจและรับผิดชอบเพิ่มขึ้น เพื่อจะได้ให้มีโอกาสในการปฏิบัติงานมากขึ้น

๖.๓ จัดให้มีการหมุนเวียนไปปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานได้พัฒนาซึ่งเป็นการเตรียมพร้อมที่จะดำรงตำแหน่งหน้าที่สูงขึ้น

๖.๔ จัดเอกสารที่เป็นประโยชน์เวียนให้ได้อ่าน และจัดห้องสมุดหรือหนังสือประกอบความรู้ให้ได้ค้นคว้าหาความรู้

๗. จัดการฝึกอบรมเมื่อพบว่ามีความต้องการการฝึกอบรม การฝึกอบรมนั้นนับว่าเป็นส่วนสำคัญสำหรับการพัฒนาข้าราชการ ดังจะได้กล่าวโดยละเอียดต่อไป

การฝึกอบรมคืออะไร

การฝึกอบรม คือ กระบวนการอันหนึ่งที่ช่วยให้ผู้ทำงานได้พัฒนา อุปนิสัย ความชำนิชำนาญ ความรู้ ทัศนคติ และวิธีการปฏิบัติงาน เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ และมีผลดีขึ้น

ความสำคัญและความจำเป็นของการฝึกอบรม

เนื่องจากปัจจุบันวิทยาการและเทคนิคการปฏิบัติงานได้พัฒนาอย่างรวดเร็ว ทำให้มีการแข่งขัน และในกิจการต่าง ๆ ต้องใช้บุคคลที่มีความรู้ความชำนาญสูง และสามารถเปลี่ยนแปลงได้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของวิทยาการและสังคม คนจึงต้องเรียนอยู่ตลอดเวลาจึงจะสามารถปฏิบัติงานได้ผลดี การฝึกอบรมเป็นกระบวนการอันหนึ่งที่ทำให้บุคคลหรือผู้ปฏิบัติงานได้เพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญ อุปนิสัย ทัศนคติ และสิ่งอื่น ๆ ที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติปัจจุบัน

ประโยชน์ของการฝึกอบรม

ประโยชน์ของการฝึกอบรมมีหลายอย่าง ดังต่อไปนี้

๑) ทำให้การปฏิบัติงานดีขึ้น มีประสิทธิภาพขึ้น

๒) ช่วยลดค่าใช้จ่าย ค่าแรงงาน และเวลาสำหรับปฏิบัติงาน

๓) การฝึกอบรมช่วยทำให้เกิดการประหยัด คือลดความสิ้นเปลืองวัสดุอุปกรณ์เครื่องใช้

๔) การฝึกอบรมทำให้ลดอุบัติเหตุที่เกิดจากการปฏิบัติงาน

๕) ช่วยทำให้เกิดความเข้าใจอันดี และประสานงานกันในระหว่างผู้ปฏิบัติงานทั้งระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา และระหว่างผู้ร่วมงานระดับเดียวกัน

๖) การฝึกอบรมช่วยลดภาระของผู้ควบคุมบังคับบัญชาผู้ปฏิบัติงาน

๗) การฝึกอบรมช่วยส่งเสริมขวัญ จิตใจ และความเข้าใจของผู้ทำงาน

๘) การฝึกอบรมช่วยให้ผู้ทำงาน รักงาน ขยัน และขาดงานน้อยลง และทำให้การลาออกน้อยลง

๔) การฝึกอบรมช่วยทำให้ผู้ปฏิบัติงานก้าวหน้า ซึ่งเป็นผลทำให้สามารถหาคนดีที่สุดเข้าทำงานได้

ชนิดของการฝึกอบรม

๑) การฝึกอบรมก่อนเข้าทำงาน (Pre—Entry Education) คือการให้การศึกษาอบรม ให้บุคคลมีคุณสมบัติ ความรู้ ความสามารถ ตามตำแหน่งงาน เป็นการเตรียมการไว้ก่อนคัดเลือกเข้าปฏิบัติงาน

๒) การฝึกอบรมเพื่อปฏิบัติงาน (Pre—Service Training) การฝึกอบรมในระยะสั้นเพื่อเพิ่มความชำนิชำนาญ ความรู้ที่จำเป็นบางประการเพื่อปฏิบัติงาน

๓) การฝึกอบรมเพื่อปฐมนิเทศ (Induction or Orientation) เป็นการฝึกอบรมเพื่อให้ผู้ทำงานใหม่ได้ทราบเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับหน้าที่ หน่วยงาน บุคคลที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสิทธิต่างๆ เช่น สวัสดิการ วัตถุประสงค์ขององค์การหรือหน่วยงานอื่นๆ เพื่อให้ผู้เข้าทำงานใหม่มีความมั่นใจรู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงาน ซึ่งจะเป็นผลทำให้การปฏิบัติงานดีขึ้น

๔) การฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญ ในงานปฏิบัติ หรือเพื่อเตรียมไปรับงานอื่นที่สูงขึ้น (In-Service Training) เป็นการให้การฝึกอบรมแก่บุคคลผู้ปฏิบัติงานอยู่แล้วให้มีประสิทธิภาพ มีความสามารถปฏิบัติงานดีขึ้น หรือสามารถปฏิบัติงานที่ต้องการคุณสมบัติสูงขึ้นได้

๕) การฝึกอบรมเพื่อเลื่อนตำแหน่ง (Training for Promotion) เป็นการฝึกอบรมเพื่อเตรียมตัวปฏิบัติงานเมื่อเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น

ผู้ฝึกอบรมและผู้จัดฝึกอบรมควรเข้าใจจิตวิทยาการเรียนรู้เพื่อประกอบการจัดฝึกอบรมให้ได้ผลดีขึ้น ดังนี้

ก. ปัจจัยที่จะทำให้คนเรียนได้ดี

ผู้ทำการฝึกอบรมควรจะต้องเข้าใจก่อนว่าอะไรจะทำให้คนได้เรียนรู้ดี หรือเรียนรู้ได้รวดเร็วด้วย จึงจะทำการฝึกอบรมหรือจัดการฝึกอบรมได้ผลดี ปัจจัยที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้ดีนั้นมีดังต่อไปนี้

๑) คนจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อสิ่งที่ได้เรียนนั้นจะช่วยแก้ปัญหาหรือช่วยให้ได้ตามความต้องการ

๒) คนจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อการกระทำหรือกระบวนการที่จะให้เรียนนั้นทำให้ผู้เรียนได้รับความยกย่อง (Praise) ได้รับรางวัล และยอมรับนับถือ

๓) คนจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อมีส่วนได้ร่วมปฏิบัติ (Participation) ในสิ่งที่เรียนนั้น

๔) คนจะเรียนรู้ได้ดีต้องมีจิตใจกว้าง ไม่ปักใจเชื่อในสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างเดียว

๕) คนจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อสิ่งที่จะได้เรียนรู้ได้ผ่านประสาทสัมผัสหลายอย่าง ยิ่งมากเท่าไรก็มีโอกาสได้เรียนรู้มากขึ้นเท่านั้น

๖) คนจะเรียนรู้ได้ดีในระหว่างที่เกิดความตั้งใจและสนใจ ความตั้งใจและสนใจของคนแตกต่างกัน บางคนจะยาว บางคนจะสั้น สิ่งที่จะช่วยให้เกิดมีความตั้งใจและสนใจได้นาน ได้แก่ ก) ใช้วัสดุอุปกรณ์ช่วย ข) ขจัดความกังวลในใจ

๗) คนจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อสิ่งที่จะเรียนรู้นั้นสัมพันธ์หรือคล้ายคลึงกับสิ่งที่ได้รู้มาแล้ว

๘) คนจะเรียนรู้ได้ดีต้องเกิดอารมณ์ที่จะเรียน เช่น อารมณ์อยากทำงาน อารมณ์อยากเลื่อนชั้น อารมณ์อยากทำงานให้ดี เป็นต้น

ข. ความแตกต่างระหว่างบุคคลในการเรียนรู้

๑) คนที่มีสติปัญญาดี สมองดี ย่อมเรียนรู้ได้ไวกว่าบุคคลที่สมองไม่ดี

๒) คนหนึ่งๆมีอัตราความเร็วของการเรียนแตกต่างกัน บางเวลาจะเรียนได้ไว บางเวลาเรียนได้ช้า ทั้งนี้เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ที่ผ่านมาแล้ว พื้นฐานความรู้ นอกจากนี้ ความเหนื่อย ความสมบูรณ์ของบุคคล อาจจะเป็นผลต่อการเรียนในปัจจุบันได้

๓) ความสามารถทางการเรียนรู้ของคนจะเปลี่ยนแปลงเมื่ออายุเปลี่ยนแปลง นักจิตวิทยา ชื่อ ธอร์นไดค์ ได้ทดลองค้นพบว่า เมื่อคนเราเกิดมา ความสามารถทางการเรียนของคนจะค่อยๆ สูงขึ้นเป็นลำดับ จนสูงสุดเมื่ออายุ

ระหว่าง ๒๐ — ๓๐ ปี แล้วหลังจากนั้นจะค่อย ๆ ลดลงระหว่างอายุ ๓๐ — ๔๐ ปีจะลดลงประมาณ ๑ เปอร์เซ็นต์ทุก ๆ ปี และหลังจากนั้นก็ลดลงตามลำดับ แต่ไม่มากนัก

การวางแผนฝึกอบรม

หลังจากได้พิจารณาความต้องการ (needs) ของผู้เข้าฝึกอบรมแล้ว ก็จะเป็นขั้นการวางแผนการฝึกอบรม ซึ่งตามปกติแล้วอาจจะทำเป็นขั้น ๆ ดังนี้ คือ

๑) กำหนดวัตถุประสงค์ (objectives) ของการฝึกอบรม โดยพยายามตัดสินว่าการฝึกอบรมครั้งนี้ประสงค์จะให้บรรลุวัตถุประสงค์แค่ไหน หรือต้องการให้ผู้เข้าฝึกอบรมมีความรู้แค่ใด เพียงใด เช่น ต้องการเพิ่มประสิทธิภาพหรือเพิ่มความรู้ การประสานงาน หรืออื่น ๆ

๒) กำหนดสิ่งที่จะฝึกอบรม เพื่อจะให้สัมฤทธิผลตามวัตถุประสงค์ เป็นต้นว่าจะให้เพิ่มความรู้ หรือเพิ่มทักษะ หรือปรับปรุงทัศนคติเพียงใด ตลอดจนหลักสูตรสำหรับฝึกอบรม

๓) ทำความเข้าใจกับลักษณะของผู้เข้าฝึกอบรม ทั้งนี้ เพื่อจะได้หาทางแบ่งกลุ่มหรือหาวิธีสอนให้เหมาะมม ตลอดทั้งการทำความเข้าใจกับพื้นความรู้ของผู้เข้าฝึกอบรมด้วย

๔) กำหนดวิธีสอนที่เหมาะสม ตลอดจนจัดลำดับของการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและผู้เข้าฝึกอบรม โดยจะต้อง

๔.๑) กระตุ้นให้เกิดความสนใจตลอดเวลา

๔.๒) สัมพันธ์สิ่งที่ไม่รู้หรือสิ่งที่ต้องการให้เรียนรู้กับสิ่งที่รู้แล้ว เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีและรวดเร็ว

๔.๓) จัดสอนจากสิ่งที่ง่ายไปสู่ยาก

๕) พิจารณากำหนดสถานที่และเวลา เพื่อให้ได้สถานที่และเวลาที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและลักษณะการฝึกอบรมในเรื่อง ๆ นั้น

๖) จัด ตระเตรียมวัสดุอุปกรณ์และเครื่องประกอบการฝึกอบรม ตลอดจนผู้สอนเพื่อให้การฝึกอบรมให้การเรียนรู้แก่ผู้รับการฝึกอบรมอย่างดี

ขั้นการสอน

การสอนที่ได้ผลนั้นควรดำเนินตามขั้นและแนวดังต่อไปนี้ คือ

๑. เตรียมตัวผู้เข้าฝึกอบรม

๑.๑ ทำให้ผู้เข้าฝึกอบรมรู้สึกสบายใจ โดยอธิบายถึงการดำเนินการฝึกอบรม และเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวกันกับการฝึกอบรม เพื่อให้ผู้เข้าฝึกอบรมหายกังวล

๑.๒ อธิบายถึงงานและความสำคัญ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เข้าฝึกอบรมสนใจอยากเรียนรู้สำหรับไปเพิ่มประสิทธิภาพหรือเพิ่มพูนความสามารถในการปฏิบัติงาน

๑.๓ สร้างความสนใจในสิ่งที่จะฝึกอบรม เช่น ชักจูงว่าสิ่งที่จะให้เรียนรู้นั้นจะมีผลอย่างไร หรือจะช่วยผู้เข้าฝึกอบรมได้อย่างไร เป็นต้นว่าช่วยให้ทำงานได้ค่าจ้างสูงขึ้น หรือช่วยทำให้ได้ก้าวหน้า หรืออื่น ๆ

๒. วิธีสอน ผู้สอนอาจเลือกใช้วิธีสอนได้หลายอย่าง วิธีที่แพร่หลายมี

ก) วิธีบรรยาย

ข) วิธีประชุมอภิปราย

ค) วิธีแสดงบทบาทสมมุติ

ง) วิธีการศึกษากรณีตัวอย่าง และ

จ) วิธีสาธิต

รายละเอียดแต่ละเรื่องจะกล่าวต่อไป แต่อย่างไรก็ดี วิธีสอนแต่ละวิธีควรจะต้องดำเนินตามหลักดังต่อไปนี้

๒.๑ อธิบายและสาธิตทุกตอนตามลำดับ

๒.๒ ย้ำจุดสำคัญ อย่าเสียเวลากับจุดที่ไม่สำคัญ เพราะความสนใจและการรับรู้ของคนจำกัด ถ้าอธิบายจุดที่ไม่สำคัญมาก ผู้เข้าฝึกอบรมก็จะเรียนรู้ในจุดที่สำคัญได้น้อย

๒.๓ อย่าสอนให้เรียนรู้เร็วเกินไป ให้เนื้อหามากเกินไปในเวลาจำกัด เพราะการรู้ของคนไม่เหมือนภาชนะรับสิ่งของ

๒.๔ ใช้ภาษาง่าย ๆ จะช่วยให้ผู้เรียนรู้ได้ดี

๒.๕ อย่าพูดตลอดเวลา ควรให้มีการอภิปรายบ้าง เพราะคนจะเรียนรู้ได้ดีขึ้น ถ้าได้มีส่วนร่วมในเรื่องที่จะเรียนรู้ การพั่งอย่างเดียวเป็นวิธีที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้น้อย

๒.๖ ให้เข้าใจเหตุผลทุกตอน ไม่ใช่ให้จำ เพราะคนจะเข้าใจและเรียนรู้ได้ดีเมื่อเข้าใจเหตุผล

๒.๗ พยายามสร้างบทเรียนให้เป็นรูปธรรมให้มากที่สุด เพราะรูปธรรมจะช่วยการเรียนรู้ได้ดี

๓. จัดให้ผู้เข้าฝึกอบรมได้ปฏิบัติ

๓.๑ ให้ผู้เข้าฝึกอบรมได้กระทำ ไม่ใช่พั่งหรือสังเกตอย่างเดียว การเรียนโดยการกระทำจะช่วยให้ผู้เข้าฝึกอบรมเรียนได้ดี

๓.๒ ช่วยแก้ไขข้อบกพร่องในขณะที่ผู้เข้าฝึกอบรมกระทำ โดย

- หลีกเลี่ยงการวิจารณ์
- ชมก่อนแก้ไข
- พยายามหาทางให้ผู้รับการฝึกอบรมได้คิดและแก้สิ่งบกพร่องของตนเอง ซึ่งจะทำให้ผู้รับการอบรมพัฒนาตนเองและเรียนรู้ได้ดี
- อย่าแก้ไขสิ่งบกพร่องต่อหน้าบุคคลอื่น เพราะเป็นการตำหนิอย่างหนึ่ง

๓.๓ พยายามส่งเสริมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นในตัวเอง เพราะความเชื่อมั่นในตัวเองเป็นสิ่งกระตุ้นในการเรียนรู้ของบุคคลที่สำคัญ

๔. ติดตามช่วยเหลือเมื่อผู้รับการฝึกได้ไปปฏิบัติงาน โดย

๔.๑ สนับสนุนให้ผู้รับการฝึกอบรมได้ถามเมื่อมีปัญหา

๔.๒ ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานเป็นระยะ

วิธีสอนหรือวิธีฝึกอบรม

วิธีสอนให้การเรียนรู้ในการฝึกอบรมที่แพร่หลายในปัจจุบันนี้มี ๕ วิธี คือ

๑. วิธีการบรรยาย ๒. วิธีการประชุมอภิปราย ๓. วิธีแสดงบทบาทสมมุติ
๔. วิธีศึกษากรณีตัวอย่าง ๕. วิธีการสาธิต

๑. วิธีบรรยาย

วิธีบรรยายเป็นการสอนโดยใช้ปากเปล่า เป็นสื่อความเข้าใจระหว่างผู้สอนและผู้รับการฝึกอบรม วิธีนี้มีข้อดีและข้อจำกัดดังนี้

ข้อดี

๑. ทำให้ได้เนื้อหามากในเวลาอันสั้น

๒. ทำให้ผู้ฟังเห็นภาพพจน์และเหตุผลได้ดี ถ้าผู้บรรยายได้เตรียมอย่างดีและรู้จักบรรยาย

ข้อจำกัด

๑. ไม่เปิดโอกาสให้ผู้รับการฝึกอบรมได้มีส่วนร่วม อาจทำให้เกิดการเรียนรู้ได้น้อย

๒. ผู้ฟังอาจไม่เข้าใจ แต่ไม่มีโอกาสซักถาม

๓. ผู้บรรยายแบกภาระมากแต่ฝ่ายเดียว

๔. ผู้บรรยายไม่ทราบว่าผู้ฟังเข้าใจเพียงไร มีความคิดเห็นอย่างไร โอกาสที่จะได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นนั้นมีน้อย

๕. งานบรรยายไม่ใช่เป็นวิธีโดยธรรมชาติของกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งโดยธรรมชาติคนจะเรียนรู้จากวิธีการอื่นมากกว่าที่จะมีคนมาบอกเล่า

๒. วิธีประชุมอภิปราย

การประชุมอภิปราย หมายถึงการที่มีบุคคลตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป มาร่วมอภิปรายปรึกษาหารือเพื่อร่วมกันตัดสินปัญหา แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด ประสบการณ์ เพื่อให้เกิดการประสานงาน ความร่วมมือ การวางแผน รวมกำลังความคิดซึ่งคนเดียวไม่อาจจะสามารถกระทำได้ และเพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากกันและกัน

ข้อดี

๑. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็น และรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น ซึ่งเป็นวิธีธรรมชาติอย่างหนึ่งของการเรียนรู้ของมนุษย์

๒. ความคิดเห็นของทุกคนได้รับการวินิจฉัยโดยฉับพลันทำให้เกิดการเรียนรู้ดี

๓. เป็นการรวมความคิดของทุกคน ซึ่งดีกว่าคนเดียวคิดและรับฟังจากผู้เดียว

๔. ทำให้เกิดการประสานงาน รู้จักปรึกษากัน และแก้ปัญหาร่วมกัน ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้ปฏิบัติงาน

ข้อจำกัด

๑. ถ้าผู้นำอภิปรายได้รับการฝึกมาไม่ดีพอก็จะทำให้บรรยากาศกลายเป็นสอนหรือบรรยายไป

๒. เสียเวลามาก และผู้นำอภิปรายต้องใช้ความสามารถสูงที่จะให้ทุกคนได้เรียนรู้

๓. ผู้นำอภิปรายต้องใช้ความสามารถอย่างสูงที่จะกระตุ้นผู้ร่วมอภิปรายให้แสดงความคิดเห็น และพยายามเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้อภิปรายมาก ๆ

๔. เป็นวิธีที่ยากที่จะให้ผู้เข้าร่วมอภิปรายรับความเห็นซึ่งกันและกัน

๕. เป็นการยากที่จะสรุปประเด็นที่เหมาะสมได้

๖. ไม่เหมาะสำหรับฝึกเพื่อให้เกิดความชำนิชำนาญเพื่อปฏิบัติงาน

วิธีประชุมอภิปรายที่ดีควรดำเนินการดังนี้

๑. ควรเตรียมหัวข้อที่จะอภิปราย และให้ผู้เข้าร่วมอภิปรายได้ทราบและได้เตรียมก่อน

๒. จัดแบ่งการประชุมใหญ่ออกเป็นกลุ่มย่อย ไม่ควรเกินกลุ่มละ ๑๐ คน เมื่อพิจารณาปัญหาแล้วรวมประชุมใหญ่อีกครั้งหนึ่ง จะช่วยประหยัดเวลาและให้การเรียนรู้ดีขึ้น

๓. ในระหว่างอภิปรายควรให้โอกาสและยอมรับข้อเสนอของผู้อภิปรายก่อนด้วยความเต็มใจ แล้วนำข้อเสนอมาร่วมพิจารณาภายหลัง

๔. พยายามกระตุ้นให้ผู้อภิปรายร่วมแสดงความคิดเห็น แต่ไม่ใช่เร่งรัดหรือเป็นเชิงบังคับ

๕. พยายามสร้างบรรยากาศในที่ประชุมอภิปรายให้เป็นกันเอง

๖. ควรให้มีการประเมินผลการประชุมอภิปรายด้วยตนเอง

๓. วิธีแสดงบทบาทสมมุติ

วิธีแสดงบทบาทสมมุติคล้ายกับการแสดงละคร แต่ไม่มีผู้กำกับการแสดง เพียงแต่แจ้งเรื่องที่จะอภิปรายให้ผู้แสดงทราบ ผู้แสดงจะแสดงความคิดเห็น ประสบการณ์ ลักษณะท่าทีออกมาโดยมิได้ปรุงแต่ง ซึ่งจะช่วยให้ผู้แสดงและผู้เข้าร่วมประชุมได้มองเห็นภาพพจน์และเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์ของการสอนแบบแสดงบทบาทสมมุติ โดยทั่วไปใช้เกี่ยวกับการแก้ปัญหาการพัฒนาการปฏิบัติงาน การฝึกฝนการวิเคราะห์วิจารณ์ มีหลักการจัดดังนี้

๑. จะต้องเตรียมและเลือกหัวข้อให้เหมาะสมกับลักษณะของปัญหา เพื่อให้เกิดการเรียนได้ดีที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องให้ผู้แสดงแต่ละคนเข้าใจในเรื่องที่ตนจะต้องแสดง แต่ทั้งนี้จะต้องไม่มีการซักซ้อมบทบาท หรือบทเจรจาก่อนเด็ดขาด เพราะการแสดงนี้ต้องการให้ผู้แสดงบทบาทจริง ๆ ความรู้สึกนึกคิดจริง ๆ

๒. ผู้นำอภิปรายจะต้องวาดภาพการแสดงไว้ก่อน เพื่อจะได้แนะนำผู้แสดงถึงความมุ่งหมายและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๓. ถ้าได้แสดงสิ้นสุดลงแล้วแต่ยังไม่อาจหาวิธีแก้ปัญหาได้ ก็อาจให้แสดงซ้ำได้

ข้อดีและข้อจำกัดของการแสดงบทบาทสมมุติ

ข้อดี

๑. เป็นวิธีที่เร้าให้เกิดความสนใจได้ดี

๒. เสริมสร้างให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้แสดงความสามารถ และได้ปฏิบัติจริงในระหว่างฝึกอบรม ทำให้การเรียนรู้ดียิ่งขึ้น

๓. เป็นการกระตุ้นให้ผู้เข้าฝึกอบรมแสดงความคิดหรืออภิปราย

๔. ผู้เข้าฝึกอบรมได้มีโอกาสสังเกตพฤติกรรมของผู้อื่น ซึ่งย่อมสะท้อนให้เห็นพฤติกรรมของตนเองเด่นชัดขึ้น

ข้อจำกัด

๑. เตรียมได้ลำบาก

๒. เสียเวลามาก ในกรณีที่มีเวลาน้อยไม่อาจใช้วิธีแสดงบทบาทสมมุติได้

๓. การฝึกอบรมอาจล้มเหลวเพราะผู้แสดงได้ ดังนั้นต้องเลือกผู้แสดงให้เหมะสม

๔. วิธีศึกษากรณีตัวอย่าง

วิธีศึกษากรณีตัวอย่าง คือการนำเอากรณีปัญหา พร้อมทั้งข้อมูล ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องมาเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาศึกษา วิเคราะห์ ตลอดจนค้นหาวิธีแก้ปัญหานั้น ๆ

การใช้วิธีกรณีตัวอย่างในการฝึกอบรม ควรระลึกถึงข้อปฏิบัติดังนี้

๑. ผู้เข้าร่วมอภิปรายควรจะได้ศึกษากรณีตัวอย่างก่อน

๒. ผู้นำอภิปรายจะต้องให้ความเข้าใจในกรณีตัวอย่างแก่ผู้ร่วมอภิปราย

๓. ผู้นำอภิปรายควรเริ่มต้นคำถามเพื่อให้เกิดความสนใจ

๔. กระตุ้นให้ผู้ร่วมอภิปรายทุกคนได้แสดงความคิดเห็น

๕. ควรมีการบันทึกข้อเสนอแนะของผู้ร่วมอภิปราย

๖. ผู้นำอภิปรายควรชักจูงให้ผู้เข้าอภิปรายได้เปรียบเทียบกรณีตัวอย่างกับอุปสรรคและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ๆ ในระหว่างการปฏิบัติงาน

ข้อดีและข้อจำกัดของการสอนแบบกรณีตัวอย่าง

ข้อดี

๑. เป็นวิธีการที่ใกล้กับวิธีการแก้ปัญหาและการเรียนรู้ตามธรรมชาติมาก โดยนำเอาเหตุการณ์จริง ๆ มาพิจารณา ซึ่งวิธีอื่นอาจทำไม่ได้

๒. กรณีตัวอย่างจะเป็นตัวอย่างที่ทำให้ผู้เรียนได้ยอมรับข้อเท็จจริงและเปลี่ยนแปลงได้ดี ซึ่งมิใช่เป็นวิธีการที่มีคนมาบอกหรือชี้แจง

ข้อเสีย

การเตรียมกรณีตัวอย่างกระทำได้ยาก และโดยปกติกรณีตัวอย่างที่ใกล้เคียงกับปัญหาหรือสิ่งที่ต้องการฝึกอบรมหาได้ยาก

๕. วิธีการสาธิต

วิธีการสาธิต คือการนำของจริงหรือวิธีการจริง ๆ มาแสดงให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ศึกษาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี ทั้งนี้ เพราะการแสดงสาธิตทำให้ผู้เรียนเชื่อโดยที่ได้เห็นของจริง หรือวิธีการจริงๆ นอกจากนั้นแล้วยังสามารถทำให้ผู้เรียนได้สัมผัสประสาทหลายทางอีกด้วย

วิธีการจัดแสดงนั้นผู้สอนจะต้องเลือกอุปกรณ์และจัดการแสดงให้ชัดเจนที่สุด และตรงตามความมุ่งหมาย

ข้อดีและข้อจำกัด

ข้อดี

๑. ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและมั่นใจในสิ่งที่เรียน เพราะได้เห็นของจริง

๒. เป็นวิธีที่เร้าความสนใจได้ดี

๓. ทำให้เรียนรู้ได้ง่ายเพราะเห็นของจริง

๔. เหมาะสมในการอบรมช่างฝีมือ และผู้ปฏิบัติงานโดยใช้มือ

ข้อจำกัด

๑. เสียค่าใช้จ่ายแพง เพราะต้องหาวัสดุอุปกรณ์

๒. ไม่อาจใช้กับการฝึกอบรมระดับผู้จัดงานหรือผู้บริหารได้ดี

การใช้โสตทัศนอุปกรณ์

โสตทัศนอุปกรณ์เป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้นอีกมาก และเป็นเครื่องทุ่นแรง ทุ่นเวลา ในการสอนในการฝึกอบรม โสตทัศนอุปกรณ์แต่ละอย่างมีประโยชน์และช่วยการเรียนรู้ได้ต่างกัน ดังนี้

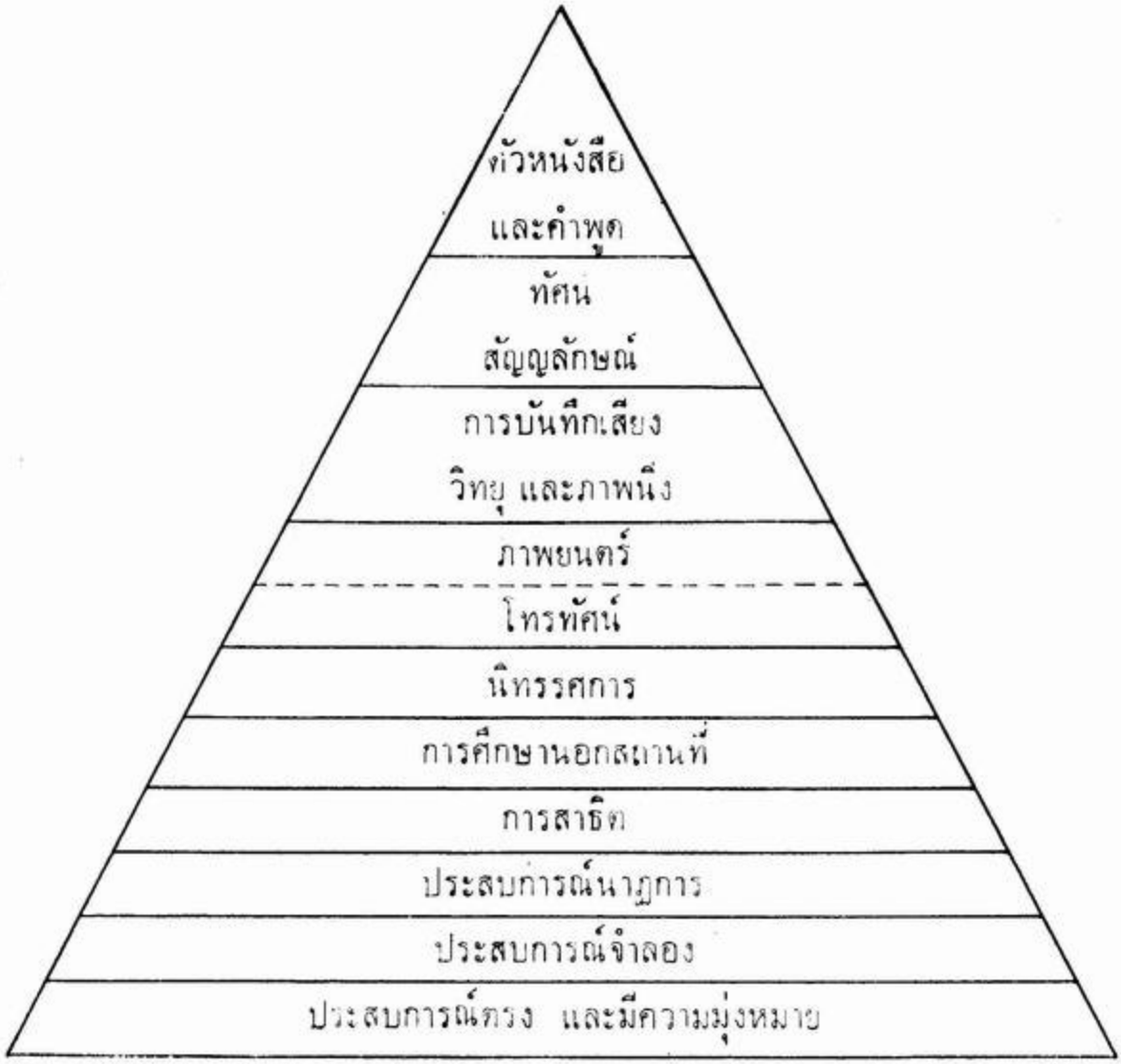

โสตทัศนอุปกรณ์ชนิดใดที่แสดงไว้ตอนยอดรูปกรวย เป็นโสตทัศนอุปกรณ์ที่ให้การเรียนรู้ได้น้อย โสตทัศนอุปกรณ์ชนิดที่แสดงถัดลงมาจะให้การเรียนรู้ได้มากขึ้นตามลำดับ จนถึงโสตทัศนอุปกรณ์ที่แสดงไว้ที่ฐานรูปกรวยจะให้การเรียนรู้มากที่สุด

การประเมินผลการพัฒนา

การประเมินผลโครงการพัฒนาบุคคลนั้น ได้จากการวัดสิ่งต่อไปนี้

๑. วัดการตอบสนองของผู้รับการพัฒนาในทุกด้านของการพัฒนา ซึ่งอาจจะใช้การสังเกตพฤติกรรม สังเกตการณ์ รายงานผล เป็นเครื่องมือ

๒. วัดสิ่งที่ผู้รับการพัฒนาได้เรียนรู้หรือได้เพิ่มพูนขึ้นโดยการทดสอบ

๓. ประเมินความเปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติงานเท่าที่ผู้บังคับบัญชาเห็น ผู้ใต้บังคับบัญชา หรือเพื่อนร่วมงานเห็น

๔. วัดผลความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เช่น การผลิต การลงโทษ ราคาการผลิต และอื่น ๆ

การพัฒนาบุคคลเปรียบเทียบ

เพื่อให้เข้าใจในแนวความคิดเรื่องการพัฒนาบุคคลดียิ่งขึ้น ผู้เขียนใคร่เปรียบเทียบการพัฒนาข้าราชการในประเทศที่พัฒนากับประเทศไทย ดังต่อไปนี้

วิธีการพัฒนาบุคคลเปรียบเทียบ สำหรับข้าราชการพลเรือน

วิธีการในประเทศที่พัฒนา	วิธีการในประเทศไทย
๑. มีกฎหมายกำหนดให้องค์การบริหารบุคคลกลางมีหน้าที่พัฒนาและฝึกอบรมข้าราชการ โดยร่วมกับกระทรวงทบวงกรมเจ้าสังกัด และสถาบันรัฐประศาสนศาสตร์หรือมหาวิทยาลัย	๑. กฎหมายข้าราชการพลเรือนไม่ได้กำหนดให้องค์การบริหารบุคคลกลางรับผิดชอบ และไม่มีกฎหมายใดๆ แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาและการฝึกอบรมบุคคลสำคัญสำหรับข้าราชการพลเรือนไทย
๒. กระทรวงทบวงกรมเจ้าสังกัดเห็นว่าการพัฒนาและการฝึกอบรมเป็นเรื่องที่สำคัญ มักมีหน่วยพัฒนาและฝึกอบรมหลายระดับ	๒. กระทรวงทบวงกรมเจ้าสังกัดส่วนใหญ่ไม่รู้สึกว่าการพัฒนาบุคคลและการฝึกอบรมเป็นเรื่องสำคัญ แต่เห็นว่า "การบังคับให้คนทำงานตามคำสั่ง" เป็นเรื่องสำคัญ ปัจจุบันมีส่วนราชการหลายแห่งจัดให้มีการฝึกอบรม แต่ส่วนใหญ่ก็ทำเพราะเห็นว่าที่อื่นเขาทำกัน
๓. จัดจำแนกกลุ่มงาน กลุ่มตำแหน่ง เพื่อจะได้สร้างสรรค์ความเชี่ยวชาญ ชำนาญ และความรักวิชาชีพให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน เช่น จัดกลุ่มตำแหน่งตามรายวิชาชีพ แพทย์ วิศวกรรม บริหารธุรกิจ บัญชี บริหารทั่วไป ฯ	๓. ไม่มีการจัดกลุ่มงาน หรือกลุ่มตำแหน่งที่แน่นอน ผู้ปฏิบัติงานหรือข้าราชการอาจย้ายไปดำรงตำแหน่งอะไรก็ได้ ตามที่ผู้บังคับบัญชาจะเห็นสมควร ผู้ดำรงตำแหน่งอาจไม่รู้งานวิชาชีพในตำแหน่งที่ดำรงอยู่ก็ได้

วิธีการในประเทศที่พัฒนา	วิธีการในประเทศไทย
๔. จัดให้มีการติดตามผลและวัดความก้าวหน้าของผู้ปฏิบัติงานอยู่ตลอดเวลา เช่น มีแบบวัดการปฏิบัติงาน (Performance rating เพื่อจะได้ช่วยเหลือให้พัฒนาได้	๔. เกือบไม่มีการติดตามผลความก้าวหน้าของผู้ปฏิบัติงาน
๕. การเลื่อนชั้น เลื่อนตำแหน่งก็จะเลื่อนตามรายวิชาชีพ ทำให้ได้พัฒนาความชำนาญ ความก้าวหน้า ความรักในวิชาชีพ	๕. การเลื่อนตำแหน่งไม่จำเป็นต้องเลื่อนตามสายวิชาชีพ ทำให้อาจต้องเปลี่ยนวิชาชีพ หรือสายงานบ่อยๆ ซึ่งไม่ทำให้เกิดการพัฒนามากนัก
๖. ระหว่างการปฏิบัติงานได้จัดให้มีการฝึกระหว่างปฏิบัติงาน (On the job training) อย่างดี โดยมีผู้ร่วมงานและผู้บังคับบัญชาช่วยแนะนำและฝึกอย่างใกล้ชิด ตลอดจนเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้วย	๖. ระหว่างการปฏิบัติส่วนใหญ่ไม่มีระบบการฝึกระหว่างปฏิบัติงาน (On the job training) และปล่อยให้ข้าราชการหาความรู้เอง และมักได้พัฒนาบ้างเล็กน้อยเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน
๗. จัดให้มี In-service training เพื่อเพิ่มพูนทั้งทักษะ (Skill) และทัศนคติ (Attitude) เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน	๗. จัดให้มี In-service training บ้างแต่หนักไปในทางเพิ่มทักษะและเพิ่มวุฒิ
๘. เปิดโอกาสพร้อมทั้งจัดสิ่งแวดล้อมให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการปรับปรุงและคิดริเริ่ม	๘. ฝึกให้คนรู้จักรับคำสั่งเป็นส่วนใหญ่ ผู้ปฏิบัติงานริเริ่มมาก มีส่วนร่วมกับการตัดสินใจของผู้บังคับบัญชามาก อาจถือว่าไม่อาจเข้ากับผู้บังคับบัญชาได้
๙. หลักการ คัดเลือก บุคคลเป็นหัวหน้างาน ถือว่าต้องเป็นผู้จัดการได้ดี มีความรู้และเชี่ยวชาญในสาขางานนั้น เป็นผู้นำดี ประสานงานได้ดี ผู้เป็นหัวหน้างานจึงอาจแนะนำพัฒนาผู้ใต้บังคับบัญชาได้	๙. หลักการคัดเลือกบุคคลเป็นหัวหน้างาน ถือความสามารถบังคับบัญชาคนเป็นสำคัญ ไม่จำเป็นต้องเชี่ยวชาญงานในสาขางานนั้น **จึงทำให้การปรับปรุงแนะนำผู้ใต้บังคับบัญชามีน้อย**

เมียข้าราชการ

โดย กันเอง

มีคำพังเพยที่คมขำกล่าวว่า "เป็นเมียทหารนั่งนับขวด เป็นเมียตำรวจนั่งนับเงิน" ขวดในคำพังเพยนี้หมายถึงขวดเหล้ายิ่งกว่าขวดยานัตถุ์ หรือขวดน้ำปลา ส่วนเงินก็มิได้หมายถึงโลหะสีขาวชนิดหนึ่ง แต่หมายถึงธนบัตรอันเป็นเงินที่ใช้ชำระหนี้ได้ตามกฎหมายนั่นเอง คำกล่าวข้างต้นนี้ออกจะชี้ให้เห็นถึงความแบ่งแยกและความแตกต่างในฐานะทางเศรษฐกิจของทหารกับตำรวจอย่างน่าตกใจอยู่ ผมจึงอยากจะแปลงเสียใหม่ว่า

"เป็นเมียข้าราชการใส่แหวนหางช้าง เป็นเมียนายห้างใส่แหวนเพชร"

อันที่จริงผมไม่มีเจตนาจะมาตั้งญัตติโต้วาทีว่า "เป็นเมียข้าราชการดีกว่าเป็นเมียพ่อค้า หรือเป็นเมียพ่อค้าดีกว่าเป็นเมียข้าราชการ" แต่ปากกาพาไปไกลโขอยู่ จำต้องหันวกไปยังหัวข้อเรื่องอีกทีว่า ที่เขียนเรื่องนี้ขึ้นเพราะเห็นว่าเมียข้าราชการในปัจจุบันมีบทบาทสนับสนุนหรือบ่อนทำลายหน้าที่ราชการของสามีอยู่อย่างสำคัญ ดังปรากฏตัวอย่างเกรียวกราวฉาวโฉ่มาแล้วซึ่งไม่จำต้องยกมาอ้างซ้ำ ณ ที่นี้อีก ในแบบฟอร์มประเมินผลข้าราชการมักจะมีคำถามแบบปรนัยอยู่ด้วยเสมอว่า "ภรรยาเข้ามาก้าวก่ายงานในหน้าที่หรือไม่" "สัมพันธภาพระหว่างภรรยากับเพื่อนบ้านเป็นอย่างไร" ฯลฯ เหล่านี้ เป็นต้น จนถึงกับมีคำกล่าวประชดประชันว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดในเมืองไทยมี ๑๔๒ คน ทั้ง ๆ ที่เมืองไทยมีเพียง ๗๑ จังหวัด

ข้อเขียนนี้มิได้มุ่งหมายจะบรรยายว่า สภาพความเป็นอยู่ หรือบทบาทของเมียข้าราชการ มีความสำคัญต่อการปฏิบัติราชการของสามีอย่างไร หรือมุ่งจะเสนอว่า ข้าราชการควรเลือกผู้หญิงแบบไหนมาเป็นคู่ครอง หรือทำยังไงจึงจะบ่องกันเมียข้าราชการมิให้ล้วงกระเป๋าสามีในวันสิ้นเดือน หรือ ฯลฯ อะไรทั้งนั้น เรื่องมีอยู่ว่าระหว่างวันหยุดที่ผ่านมานี้ ผมบังเอิญไปอ่านหนังสือเรื่อง "อยู่เพื่อความรัก" ของ "ยาขอบ" นักประพันธ์อาวุโสผู้ล่วงลับไปแล้ว เห็นว่าท่านจำแนกแยกแยะผู้หญิงที่ไม่ควรแต่งงานด้วยไว้เข้าทีดีแท้ ๆ ถึง ๕ แบบ จึงถือโอกาสนำมาเล่าสู่กันฟังระหว่างเพื่อนข้าราชการ (ชาย) ด้วยกัน เผื่อจะมีประโยชน์บ้างไม่มากก็น้อย

ผู้ประพันธ์กล่าวไว้ในคำนำว่า "เพื่อจะให้ตัวหนังสือของตัวได้เป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านนอกเหนือไปจากความเพลิดเพลินเจริญใจอย่างเดียวบ้าง ข้าพเจ้าจึงเขียนทองจันทน์ (พระเอกของเรื่อง—ผู้เขียน) ได้ผู้หญิงทั้ง ๖ ของ.ขามา และเสียยอดยาใจทั้ง ๕ ของเขาไป สำหรับอย่างน้อยที่สุดก็จะได้ช่วยสะกิดใจท่านผู้อ่านว่า อันว่าความรัก กุญแจดอกสำคัญที่จะไขทวารแห่งความสุขของชีวิตคู่ครองนั้น บอบบางและเปราะง่ายเพียงไร ในเมื่อผู้ที่ไขมันขาดความระมัดระวัง"

ยอดยาใจที่ทองจันทน์สูญเสียไปทั้ง ๕ นี่แหละ ที่ผมจะนำมาเล่าให้ฟัง ถึงแม้ว่าเรื่องนั้น "ยาขอบ" ได้ประพันธ์ขึ้นเมื่อต้นปี พ.ศ. ๒๔๘๐ แต่ทัศนะของนักประพันธ์นามอุโฆษผู้นี้ที่มีต่อผู้หญิงก็ยังนับว่าทันสมัยอยู่แม้ในปัจจุบันนี้ ส่วนดีของข้อเขียนนี้หากจะพึงมี ผมจึงขอน้อมอุทิศแด่ท่านผู้ประพันธ์ผู้ล่วงลับ แต่ถ้ามีอันใดที่ผิดพลาดบกพร่องก็ขอก้มหัวรับไว้แต่เพียงผู้เดียว เรื่องนี้ "ยาขอบ" ได้เขียนขึ้นในรูปจดหมายของนายทองจันทน์ที่มีไปถึงเพื่อนเกลอผู้หนึ่งชื่อประพันธ์

ตีวงกันเข้ามาเถิด เพื่อนข้าราชการชายทั้งหลายเอ๋ย ณ บัดนี้ เราจะได้พิสูจน์ให้ผู้หญิงได้เห็นว่า อันผู้ชายก็นินทาผู้หญิงเป็นเหมือนกัน

๑. พักตร์พริ้ง—สาวสังคม

"ถ้าเอาลองหารความรักที่พักตร์พริ้งมีต่อผม จะได้ผลเป็นความรักที่พักตร์พริ้งมีต่อชีวิตสังคม" ทองจันทน์เขียนเล่าไปให้เพื่อนฟังถึงหญิงรายแรกของเขาดังนี้ "และเมื่อชาวสมาคมชอบทำอะไร ๆ โดยระวังมิให้ใจกับหน้าตรงกันได้เช่นนี้ และพักตร์พริ้งก็ชอบหฤหรรษ์บันเทิงอยู่ในชุมนุมชนประเภทนี้เป็นที่สุด"

"โอ้ ประพันธ์ ดึกแล้วดึกอีก บางคืนต้องอยู่ที่โต๊ะ ใจไปอยู่กับพักตร์พริ้งตามวงเฮฮาของท่านผู้ดี ดูไม่มีลำสันชั้นอันสักนิด"

จากคำบรรยายแคแร็คเตอร์ตัวละครไว้สั้น ๆ เพียงเท่านี้ เราก็พอจะอนุมานได้ว่าพักตร์พริ้งเป็นหญิงประเภทชอบไปงานสังคมมิได้ขาด กลับบ้านดึก ๆ ดื่น ๆ แทบทุกคืน ทั้งให้ผัวนั่งหงาวตบยุงเปาะแปะอยู่กับบ้าน เข้าทำนองคำโบราณท่านว่า "เสภาที่ไหน ไปที่นั่น"

สมัยนี้ก็ต้องเรียกว่า "ออกจะหลงระเริงกับชีวิตราตรีไปหน่อยแล้วทูลหัว" เมียข้าราชการคนใดเป็นดังนั้น สิทธิการิยะ ท่านว่าสามีย่อมจำเริญรุ่งเรืองในหน้าที่ราชการแล

๒. โฉมฉาย – สาวเสน่ห์ปลายจวัก

"เวลาเป็นคู่ครอง เธอคือคนทรมานอารมณ์ผม เป็นต้นในคืนที่ผมทำงานของผมดึก ๆ ผมต้องการให้เมียรักของผมหลับสนิทอยู่บนที่นอน ผมไม่ชอบน้ำใจอันภักดีสุจริตของเธอที่รอเพื่อดูแลผมว่าจะต้องการสิ่งใด โดยยกเอาการนั่งถักไหมพรมอยู่เงียบ ๆ บังหน้าจนกว่าจะถึงเวลาผมว่างงานเธอจึงจะเลิกด้วย ฯลฯ ที่ร้ายโฉมฉายไม่ยอมนอนกลางวันเสียด้วย เพราะเธอถือว่าสิ่งนี้ไม่ใช่ลักษณะของแม่เรือน ประพันธ์เพื่อนรัก ผมไม่รู้จะพูดอย่างไรถูกแล้วถึงความรัก สงสาร และก็แสนรำคาญโฉมฉายอยู่ในใจ โฉมฉายปรนนิบัติวิเศษแท้และแกจะจำเจริญในความรักอย่างยิ่ง ถ้าไปได้ผัวแก่ที่หัวเก่า ๆ เข้าใจเมียต้องตื่นก่อนนอนที่หลัง เป็นคนครึ่งควาย"

"ผมเริ่มไม่ติดบ้าน ทั้งเมื่อกลับเข้าบ้านอารมณ์ผมก็เดือดเละ ๆ จับต้นชนปลายไม่ติดเลย หยิบบุหรี่สูบ พอเห็นโฉมฉายเอื้อมมือจะไปหยิบไม้ขีดมาจุดก็เดือดเสียแล้ว"

จะเห็นได้ว่าคุณโฉมฉายคนนี้แกเป็นแม่บ้านแบบฉบับ ช่างปรนนิบัติ ช่างเอาอกเอาใจจนผัวแทบไม่ต้องกระดิกตัว ชั้นจะสูบบุหรี่เธอก็จุดให้—นี่ผู้หญิงเขาคงค้านคอเป็นเอ็นว่า "เอ๊ะ นายทองจันทน์นี่แกจะเอายังไงของแกนะ พักตร์พริ้งออกสังคมแกก็หาว่าทอดทิ้ง ไม่ดูแลบ้านช่อง โฉมฉายหรือออกเป็นแม่บ้านแม่เรือนไม่มีที่ติ เอาอกเอาใจสารพัด แทบว่าจะป้อนข้าวให้กิน ก็ยังไม่ชอบ"

แต่คุณโฉมฉายคงจะลืมไปว่าผู้ชายไม่ชอบเป็นทารกหรือสัตว์เลี้ยงที่จะต้องคอยเอาใจกันทุกฝีย่างก้าว หรือคอยปรนเปรอแต่อาหารการกิน ที่หลับที่นอนก็พอ ผู้ชายต้องการเมียที่เป็นทั้งเพื่อนใจ คู่คิด ที่ปรึกษา เพราะความต้องการของมนุษย์เรามันไม่ได้จำกัดอยู่แค่ปัจจัย๔เท่านั้น ยังมีความต้องการอย่างอื่นที่คุณโฉมฉายไม่ได้ศึกษาเรียนรู้อีกด้วย สิทธิการิยะเมียข้าราชการผู้ใดเป็นเช่นนี้ ท่านว่าสามีจะอ้วนลงพุงแล

๓ จิระวัต – สาวกษาปณ์

"จิระวัตรู้ว่าผมมีรายได้ดีในการเขียน แต่เธอเพิ่งเห็นจริง เธอคลั่ง เธอถือว่ามีของประหลาดคือมีโรงกษาปณ์เล็ก ๆ ซึ่งไม่ใช่โลหะ ใช้น้ำหมึกแล้วก็บีบออกมาเป็นเงิน เธอปรุงปรนในอาหารการกินทุกอย่าง เธอกำหนดเวลานอน เวลาตื่น เวลาทำงานของผมเป็นตารางหมด ชั่วโมงนั้นผมนอน ชั่วโมงนั้นผมตื่น ชั่วโมงนั้นนั่งโต๊ะ และชั่วโมงนั้นเดินเล่น และเฉพาะวันนั้นวันนี้เท่านั้นมือผมจึงจะแตะแร็กเก็ต และลูกบอลล์ ได้ ในที่สุดทองจันทน์เพื่อนของคุณ ๆ ฯลฯ ได้กลายเป็นเครื่องจักรกล หรือของเล่นอย่างประหลาดของจิระวัตไปเสียแล้ว เป็นนักโทษของงานและของเงิน" ท่านผู้แต่งได้ขมวดไว้อย่างคมคายว่า "เมื่อค่าของเงินขึ้น ค่าของความรักก็ตก"

คุณจิระวัตนี้เป็นผู้ถือคติ "เงินคือพระเจ้า" เห็นผัวเป็นเครื่องมือหาเงินท่าเดียว เคี่ยวเข็นให้ผัวหาเงินอย่าง"อย่าอยู่นิ่งเฉยโดยไม่ทำงาน" รายนี้ผมเห็นจะไม่ต้องอรรถาธิบายมาก เพราะในเรื่องก็ได้รำพันไว้แล้วว่า ผู้ชายไม่ใช่เครื่องจักร และไม่อยากเป็นทาสในเรือนเบี้ยหรือทาสน้ำเงิน สิทธิการิยะ เมียข้าราชการผู้ใดมีวิสัยเยี่ยงนี้ ท่านว่าสามีต้องเปลี่ยนอาชีพไปพิมพ์แบ๊งก์ปลอมแล

๔. บังอร – สาวไสยศาสตร์

"แม่สาวซึ่งแม้จะมีการศึกษาทันสมัย แต่ก็เติบโตมาจากประเพณีเก่าอันเคร่งครัดคลุกคลีอยู่กับคุณแม่และที่ร้ายที่สุดคือคุณยาย" ยาขอบบรรยายถึงบังอรไว้อย่างนี้

"อาการอย่างหนึ่งของบังอร ภายหลังที่เราได้แต่งงานกันแล้วราวเกือบสองเดือน ผมจะเรียกอาการนี้ง่าย ๆ ว่า อาการพอใจในสิ่งที่ไม่พอใจ หรือจะเรียกกลับว่า อาการไม่พอใจในสิ่งที่พอใจก็ย่อมได้ความเท่า ๆ กัน อาการที่ว่านี้เกิดในขณะที่ผมจูบและกล้ิงเกลือกอยู่กับเธอ บังอรมักทำตาตุ่ ๆ แต่สีหน้ายิ้มกับการที่จูบพ้นออกมาจากห้องนอนแต่หนักเข้าสีหน้ายิ้มค่อย ๆ หายไปเหลือไว้แต่นัยน์ตาตุ่ ๆ และถ้าผมจะนอนกล้ิงเกลือกเล่น เธอก็สำแดงความปรารถนาว่ายังอยากอยู่ใกล้ผมอย่างเก่า แต่เบี่ยงบ่ายไม่ให้ใช้ตักของเธอ และค่อยเลือกไสเรียกหมอนมาให้ใช้แทน ผมเร้าถามเธอถึงความที่เปลี่ยนแปลงในเหล่านี้ แล้วก็ได้คำตอบในวันหนึ่งว่า ทั้งคุณแม่และคุณยายขนาบเธอว่า ทำไมถึงปล่อยผัวทำในสิ่งซึ่งน่าเกลียดสำหรับประเพณีและไม่มีสวัสดิมงคล ประเพณีและสวัสดิมงคลเล่นงานผมเข้าแล้ว"

"บังอรไปได้รับการอบรมสั่งสอนจากท่านผู้ใหญ่ของเธอเพิ่มเติมมาใหม่และได้เริ่มใช้กับผม พร้อมกับที่เริ่มระวังประเพณีและสวัสดิมงคลทั้งหลายนั้นด้วย ทุเรศตัวเองเหลือกำลังละเพื่อนรัก ทั้งที่ผมสมบูรณ์ในความเป็นผัวของบังอร ไม่ว่าจะพิจารณาด้วยอะไร ทุกสิ่งนั้นแต่ด้วยในความเคร่งทางไสยศาสตร์และสวัสดิมงคล วันเหล่านั้น คือ วันพระ วันตัวเกิดของผม วันตัวเกิดของเธอ วันโลกาวินาศ วันอุบาทว์ ผมมีสิทธิเป็นเพียงคู่รักเธอเท่านั้นเอง คิดดูเถิดยอดมิตร ในรอบ ๗ วัน ๕ วันเหล่านั้น มีเหมือนกันที่มันเรียงกันเหมือนแกล้งกันได้ ๕ วัน ผมมิได้เป็นผัวของบังอรอิสระเท่าที่ใจรักอันลึกซึ้งของผมมีต่อเธอ การเชื่อโชคเคราะห์เป็นใหญ่กว่าความรักของเรา"

"ศีลธรรมยอมให้ผมเป็นผัวผู้หญิงที่เป็นเมียผม และกำลังอุ่นอยู่กับอกผมอย่างเต็มที่ทีเดียว ศีลธรรมมิได้ลุกขึ้นยืนขอร้องอะไรผมเลย ค่าที่ผมมิได้ผิดในความเป็นมนุษย์ แต่เป็นวันพระ วันเกิดของเรา วันอุบาทว์และวินาศของโลกตามจันทรคติได้ยืนขึ้น ยืนยันสิทธิของมัน ผมไม่เข้าใจ แต่ผมก็เป็นฝ่ายแพ้ในที่สุด"

"ผมออกปากชวนเธอในเดือนที่ ๕ ว่า เราแยกบ้านออกไปอยู่ของเราตามลำพังเป็นอย่างไร บังอรทักท้วง"

คุณบังอรตามเรื่องนี้เป็นผู้หญิงแบบ "เด็กติดแม่" แม้จะมีผัวแล้วก็ไม่ยอมโตต้องขออยู่ใกล้ชิดกับแม่และยายข้างผู้ชายก็แย่ ต้องตกเป็นเด็กในปกครองของแม่ยายและยายอีกที ต้องเคร่งครัดประเพณีไทยโบราณ จิ้งจก ตุ๊กแกร้องทัก ต้องทักตอบมัน บัญหาชีวิตสมรสรูปนี้จึงอยู่ที่ว่า เมื่อแต่งงานแล้วไม่บังควรอย่างยิ่งที่ฝ่ายหญิงจะไปอยู่ร่วมกับญาติผู้ใหญ่ฝ่ายชาย หรือฝ่ายชายจะไปอยู่ร่วมกับญาติผู้ใหญ่ฝ่ายหญิง จงเร่งออกมาหาบ้านเช่าเสียเถิดจะเกิดผล

แหม ผมก็พูดยังกับผู้เชี่ยวชาญบัญหาชีวิต จนเกือบลืมสรุปไปว่า สิทธิการิยะ เมียข้าราชการผู้ใดเป็นเช่นนั้น ท่านว่า ต้องรดน้ำมนต์ทุกเจ็ดวัน วันละเจ็ดวัด จึงจะดีแล

๕. สมสวาท–สาวสายลับ

"ผมไม่เบื่อตัวสมสวาทเลย แต่เบื่อการกระทำของหล่อนที่แสดงตัวเหมือนกับเงาของผมจนไม่รู้กาลเทศะ สมสวาทต้องการเกาะและอยู่กับผมยิ่งกว่าเด็กขี้อ้อนเกาะแจติดพี่เลี้ยง ไปดูหนังไปด้วย ไปธุระไปด้วย ไปสโมสรก็จะไปด้วย ถ้าไม่ให้ไปก็โกรธ บางทีเราไม่ได้ตั้งใจ

ไปไหนเมื่อเลิกงาน แต่ถูกใคร ๆ เขารั้งก็หลบไป แกก็อุตส่าห์ตามไปเที่ยวค้นคว้า ราวกับว่าทองจันทน์เป็นลูกสาวของแก แทนที่จะเป็นผัว"

เป็นตัวคุณบ้างทนไหวไหม กำลังกินเหล้าที่สโมสร—เมียไปตาม กำลังคุยกับเพื่อนที่บ้านหลวงฤทธิ์ — เมียไปตาม แม้ที่สุดมีงานด่วนต้องทำนอกเวลาที่สำนักงาน สมสวาทก็ไปตาม อ้างว่าเป็นห่วง ทีนี้อ้ายเพื่อนทุกคนมันก็ลือสนุกกันใหญ่ สักแต่ว่าพอมีคนไปบอกว่ามีคนมาหาผมมันก็หัวเราะกันเสียแล้ว อ้ายบางคนถึงพนันให้ตราขาวโหลหนึ่ง แลกกับโซดาขวดเดียว ถ้าว่าผู้มาตามไม่ใช่เมียของผม"

"ต่อว่าเข้าก็ร้องไห้ร้องห่ม อ้างว่าทำไปเพราะรัก หล่อนช่างไม่รู้เลยว่าอ้ายรักอย่างนั้นน่ะ คือการทรมานผัว ฆ่าผัวโดยทางจิตใจแท้ ๆ ห้ามไม่ให้ทำเท่าไรก็ไม่ฟัง

แต่ที่ร้ายยิ่งกว่านั้น สมสวาทมีนิสัยข้อหนึ่งอย่างประหลาด ผู้หญิงน่ะเราก็รู้กันอยู่ละว่าถ้าไม่หึงก็ไม่ใช่ผู้หญิง แต่สมสวาทคนนี้หึงอย่างหลับหูหลับตา เป็นผู้หญิงละก็หึงตะทีเดียว สาวแก่แม่หม้ายลูกเขาเมียใครไม่พังเสียง ลงว่าผัวของสมสวาทไปพูดด้วย ทักทายด้วย หรือแม้เพียงยิ้มให้กันเท่านั้นเป็นเกิดเรื่อง"

ผู้หญิงแบบคุณสมสวาทนี้ ผมเองก็เคยเจอมาเหมือนกัน — ไม่ใช่เมียผมหรอกจะบอกให้ — เป็นเมียเพื่อนข้าราชการคนหนึ่งในส่วนภูมิภาค เห็นผัวเป็นลูกชายคนโต เลิกงานต้องรีบกลับไปรายงานตัวที่บ้าน ขืนเถลไถลโอ้เอ้อยู่ที่สโมสร—โน่น มาแล้ว ใช้ลูกมาตาม ลูกชายขึ้นมาบอกว่า "พ่อ แม่ให้มาตามกลับบ้าน" พ่อกำลังมันก็ว่า "เฮ้ย เดี๋ยวก่อน—อีกเดี๋ยวเท่านั้น" แม่นั่งสามล้อมาเองเลย นายพ่อเห็นแต่ไกลรีบบอกลูก "เฮ้ย—เรากลับกันเถอะ" อีกหนหนึ่งผมเป็นเจ้าภาพเลี้ยงส่งเพื่อนที่จะย้ายเข้ากรม เชิญพ่อคนนี้มาด้วย เลิกงานก็ไปตลาดกันเพื่อนไม่ได้กลับไปบอกทางบ้าน สักประเดี๋ยว ลูกชายมาสะกิดผม "อาครับ แม่บอกว่าให้บอกพ่อกลับบ้าน" ผมไปสะกิดบอกชวนออกมา แม่เจ้าประคุณท้าวสะเอว ยกมือชี้หน้า จะกลับหรือไม่กลับ — ไม่กลับแม่จะด่าให้อายชาวบ้านเขาเดี๋ยวนี้แหละ ผมเองเสียอีกต้องรีบยกมือไหว้ปะหลก ๆ ขอเสียทีเถิดคุณนาย ตั้งแต่นั้นมาผมเข็ด ไม่เคยชวนเขาไปไหนอีกเลย วันหนึ่งเห็นเขามีปลาสเตอร์บีดอยู่บนหน้าผาก ผมถามว่าไปโดนอะไรมา เขาตอบว่าจักรยานมันล้ม ผมสงสัยว่า เอ๊ะ — จักรยานล้มทำไมจมูกซึ่งเป็นอวัยวะที่งอกออกมามากที่สุดบนใบหน้าจึงไม่

เป็นอะไรเลย เพราะผมก็เคยเมาจนจักรยานล้มมาแล้ว จมูกกับใบหูนี่แหละเป็นจุดอ่อนถลอกก่อนที่อื่นเสมอ ผมก็ไม่ได้ว่ากระไร ครั้นไปถามเพื่อนผู้รู้เห็นเหตุการณ์ดี เขาบอกว่า "โฮ้ยแกโกหก จักรยานล้มเล็มที่ไหน – เพื่อนเก่าของเขามาจากต่างจังหวัดชวนกันไปเที่ยวซ่องยายเมียแกตามไปถึงซ่อง แล้วหวดหน้าแงเสียด้วยกระบอกไฟฉายต่างหาก"

ผมนำเรื่องนี้มาเล่าไว้ก็เพราะเห็นว่า ถ้าเมียข้าราชการคนไหนเป็นอย่างนี้ละก็ ผัวจะต้องเป็นพระเอกในโศกนาฏกรรมอยู่ร่ำไป ลูกช้างกลัวแล้ว แม่เจ้าประคุณเอ๋ย เกิดชาติใดฉันใดอย่าได้มีบุพเพสันนิวาสกันเลย จงเป็นสุข ๆ เถิด อย่าได้มีเวรแก่กันและกันเลย สาธุ.

หมู่ภมร ไต่ตอม ด้วยหอมกลิ่น
ระรวยริน ผกางาม ยามสดใส
ตัวเก่าไป ใหม่สู่ มิรู้ไกล
เข้าเกลือกใกล้ กลั้วสนิท เชยชิดชม
อันบุคคล ทำตาม แต่ความดี
ก็เป็นที่ คบหา มาสู่สม
เช่นผกา ภมรเจ้า เข้าดอมดม
พึงนิยม ทำตาม ความดีเอย

สัจจะ : ความซื่อตรงต่อหน้าที่

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ทรงอธิบายความหมายของ **ความซื่อตรงต่อหน้าที่** *ไว้ในหนังสือหลักราชการ ดังนี้*

ความซื่อตรงต่อหน้าที่ ข้อนี้เป็นข้อสำคัญสำหรับคนทั่วไป ทั้งผู้ใหญ่และผู้น้อย จะเป็นผู้สั่งหรือผู้รับคำสั่งก็เหมือนกัน เมื่อเป็นสิ่งสำคัญเช่นนี้แล้ว ก็เป็นที่น่าประหลาดใจที่สุดที่ดูคนโดยมากเข้าใจข้อนี้น้อยเต็มที

ถ้าจะถามว่า ความซื่อตรงต่อหน้าที่ แปลว่ากระไร บางทีจะได้รับคำตอบต่างๆกันอย่างน่าอัศจรรย์ทีเดียว บางคนก็น่าจะตอบว่า **"ไปออฟฟิศทุกวันตรงตามเวลา ไม่ขาดและไม่ช้า"** ซึ่งก็ต้องยอมว่าเป็นอันใช้ได้ส่วน ๑ แต่จะต้องขอถามต่อไปว่า เมื่อไปถึงออฟฟิศแล้วนั้น ไปทำอะไร ? ถ้าเพียงแต่ไปนั่งสูบบุหรี่คุยกับเกลอถึงเรื่องเบ็ดเตล็ดต่างๆ มีนินทานายของตัวเองหรือนินทาคนอื่น เป็นต้น หรืออ่านหนังสือพิมพ์หรือเขียน **"คอเรสปอนเดนซ์"** ส่งไปลงหนังสือพิมพ์ค่าคนเล่น ดังนี้ นับว่าไม่ใช่ซื่อตรงต่อหน้าที่ เพราะออฟฟิศไม่ใช่ที่สำหรับไปนั่งคุยกับเพื่อนหรือสำหรับค่าคนเล่น ที่ออฟฟิศเป็นที่สำหรับทำงานการ และถ้าไปออฟฟิศไม่ได้ทำงานแล้วก็เท่ากับไม่ได้ไป เพราะฉะนั้น ถ้าจะยกเอาการไปออฟฟิศทุกวันเป็นพยานแห่งความซื่อตรงต่อหน้าที่เพียงพอแล้วหาได้ไม่ ต้องประกอบกับไปทำการงานเป็นประโยชน์โดยตรงตามหน้าที่ด้วยจึงจะใช้ได้

บางคนก็อาจจะตอบว่า **"ซื่อตรงต่อหน้าที่แปลว่าไม่โกงเงินหลวง"** ซึ่งนับว่าเป็นคำตอบที่ใช้ได้เหมือนกัน แต่จะรับรองว่าถูกต้องบริบูรณ์ก็ยังไม่ได้อีก เพราะเป็นแต่เว้นจากการฉ้อโกงเท่านั้น จะถือเป็นว่าได้ทำการอะไรเป็นชิ้นเป็นอันไม่ได้ และถ้าจะถือเอาการเว้นจากโกงเป็นความชอบแล้ว ก็จะมิต้องต่อไปด้วยหรือว่าการโกงนั้นเป็นของปกติ จำจะต้องถือเช่นนั้น จึงจะยกความไม่โกงขึ้นเป็นความชอบได้ เพราะการทำความชอบต้องแปลว่าทำดีผิดปกติ ก็อันที่จริงการที่ไม่โกงนั้นเพราะความละอายแก่บาปหรือกลัวบาป หรืออย่างต่ำลงไป

อีกหน่อยก็เพราะกลัวติดคุกต่างหาก เพราะฉะนั้น การที่รักษาตัวของตัวจะเรียกว่าทำความชอบอย่างไร ต้องเรียกแต่ว่าประพฤติเสมอตัวเท่านั้น

ถ้าจะตอบให้ดีที่สุดควรตอบว่า **"ความซื่อตรงต่อหน้าที่ คือตั้งใจกระทำกิจการซึ่งได้รับมอบให้เป็นหน้าที่ของตนนั้นโดยซื่อสัตย์สุจริต ใช้ความอุตสาหวิริยภาพเต็มสติกำลังของตน ด้วยความมุ่งหมายให้กิจการนั้น ๆ บรรลุถึงซึ่งความสำเร็จโดยอาการอันงดงามที่สุดที่จะพึงมีหนทางจัดไปได้"**

ตามที่กล่าวมานี้ ดูก็ไม่สู้จะเป็นการยากเย็นอันใด แต่ถึงกระนั้นก็ยังมีคนอยู่บางคนซึ่งไม่สามารถจะปฏิบัติเช่นนี้ได้ โดยมากมักเป็นเพราะเหตุที่ตีราคาตนแพงกว่าที่ผู้อื่นเขาตีเช่น เขามอบให้กวาดเฉลียง ถ้าจะตั้งใจกวาดไปให้ดีจริง ๆ ก็จะดีได้ แต่นี่หาเป็นเช่นนั้นไม่ กลับเห็นไปเสียว่า ถ้าแม้ได้เลี้ยงชะมดก็จะดี แล้วก็เลยไปคิดฟุ้งซ่านแต่ในการเลี้ยงชะมด ซึ่งมิใช่หน้าที่ ละทิ้งการกวาดเฉลียงซึ่งเป็นหน้าที่ของตนแท้ ๆ นั้นเสีย ดูราวนี้ต่างว่าย้ายให้ไปทำหน้าที่เลี้ยงชะมดตามปรารถนาพอใจหรือ? เปล่าเลย ไพล่ไปคิดถึงการรดต้นไม้ ถ้าเปลี่ยนให้ไปทำการรดต้นไม้ ก็ไพล่ไปคิดถึงการกวาดกระไดไชรูท่ออะไรต่ออะไรไปอีก บุคคลเป็นเช่นนี้ เป็นตัวอย่างอันแท้แห่งผู้ไม่ซื่อตรงต่อหน้าที่ เปลืองสมอง ซึ่งเอาไปใช้ในสิ่งซึ่งไม่ใช่กิจของตนเลย ผู้ที่ซื่อตรงต่อหน้าที่แท้จริงแล้ว เมื่อรับมอบให้ทำการอะไร ก็ต้องตั้งใจตั้งหน้าทำการอันนั้นไปอย่างดีที่สุด ปล่อยให้เป็นหน้าที่ผู้ใหญ่เขาวินิจฉัยว่า ความสามารถจะเหมาะเพียงเท่านั้น หรือจะพอขยับเขยื้อนเลื่อนขึ้นทำงานในตำแหน่งที่สูงกว่านั้นขึ้นไป ถ้าผู้ใดประพฤติให้ซื่อตรงต่อหน้าที่เช่นที่กล่าวมาแล้วนี้ นับว่าเป็นผู้ควรวางใจให้ทำการในหน้าที่สำคัญได้ เพราะเชื่อได้ว่า หน้าที่อะไรที่มอบให้ทำคงไม่ละทิ้ง

ผู้หมั่นในการงาน ไม่ประมาทเลินเล่อ มีปัญญาเห็นประจักษ์
จัดการงานได้เรียบร้อย เขาพึงอยู่ในวงราชการได้

พุทธภาษิต

ข่าวดี ! โปรดทราบ

วารสารข้าราชการ เครื่องมือสำหรับเพิ่มพูนความรู้เพื่อความก้าวหน้าและเลื่อนวิทยฐานะของท่านข้าราชการ ผู้สอบเลื่อนชั้น สอบแข่งขัน หรือสอบคัดเลือกเข้ารับราชการ มักกล่าวเสมอว่า **วารสารข้าราชการช่วยทำให้สอบได้** ผู้บริหารก็มักกล่าวเสมอว่า **ความรู้จากวารสารข้าราชการทำให้บริหารราชการได้ดีขึ้น** และทุกคนกล่าวว่า **ไม่มีวารสารใดที่ให้ความรู้ ความก้าวหน้า และราคาถูกเท่าวารสารข้าราชการ**

△ สำหรับท่านที่ยังมิได้เป็นสมาชิกวารสารข้าราชการ เป็นโอกาสของท่านแล้วที่จะรีบบอกรับเป็นสมาชิกเสียแต่บัดนี้ โดยเสียค่าบำรุงในอัตราปีละ ๓๕ บาท กำหนดออกเดือนละฉบับ กรุณาบอกรับเป็นสมาชิกโดย**กรอกแบบฟอร์มข้างล่างนี้** ส่งไปยัง "ผู้จัดการวารสารข้าราชการ สำนักงาน ก.พ. ถนนพิษณุโลก กรุงเทพ ๓" พร้อมกับค่าบำรุง จำนวน ๓๕ บาท โดยทางธนาณัติหรือเช็คไปรษณีย์ (สั่งจ่ายเงินที่ ป.ณ. หน้าพระลาน) หรือบอกรับเป็นสมาชิกทางโทรศัพท์ ๘๑๙๔๕๔ หรือ ๘๑๓๓๓๓ ต่อ ๓๔ ได้

ถึง ผู้จัดการวารสารข้าราชการ สำนักงาน ก.พ. ถนนพิษณุโลก กรุงเทพ ๓

ข้าพเจ้านาม..... มีความประสงค์จะขอบอกรับวารสารข้าราชการ

กรุณาส่งวารสารไปที่ .....ตรอก / ซอย.....

ถนน.....หมู่ที่.....ตำบล .....

อำเภอ.....จังหวัด.....

ได้ส่งเช็คไปรษณีย์/ธนาณัติ จำนวน ๓๕ บาท มาพร้อมกับใบสมัครนี้แล้ว

ลงนาม.....

วันที่.....

วารสารข้าราชการ

เรียนท่านสมาชิก

วารสารข้าราชการ ขอมีหนังสือนี้มาเรียนให้ท่านทราบว่า บัดนี้กำหนดสมาชิก "วารสารข้าราชการ" ของท่านใกล้จะครบรอบปีอยู่แล้ว คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างมากว่าท่านคงพอใจในบริการของเราทั้งในด้านการจัดพิมพ์และจัดส่ง เราจึงเชื่อมั่นว่าท่านคงยินดีจะบอกรับ "วารสารข้าราชการ" ของเราต่อไปเป็นแน่

ขอท่านได้โปรดกรอกแบบฟอร์มข้างล่างนี้ ส่งไปยัง "ผู้จัดการวารสารข้าราชการ สำนักงาน ก.พ. ถนนพิษณุโลก กรุงเทพ ๓" พร้อมกับค่าบำรุงจำนวน ๓๕ บาท โดยทางธนาณัติ หรือเช็คไปรษณีย์ สั่งจ่ายเงินที่ ป.ณ. หน้าพระลาน พระนคร และ**ขอได้โปรดกรอกหมายเลขสมาชิกของท่านด้วย** ทั้งนี้ เพื่อช่วยเราไม่ต้องค้นหา ซึ่งอาจจะทำให้การรับวารสารของท่านช้าไปได้ โดยไม่จำเป็น

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

กองบรรณาธิการ

ถึง ผู้จัดการวารสารข้าราชการ สำนักงาน ก.พ. ถนนพิษณุโลก กรุงเทพ ๓

ข้าพเจ้า.....สมาชิกหมายเลข.....

ได้ส่งค่าบำรุง "วารสารข้าราชการ" สำหรับปี พ.ศ.....จำนวน ๓๕ บาท

โดยทางเช็คไปรษณีย์/ธนาณัติ มาพร้อมหนังสือนี้แล้ว

ลงนาม.....

วันที่.....

หมายเหตุ (ในกรณีที่ท่านต้องการให้เปลี่ยนสถานที่ส่ง).....

.....

กฎหมาย

กฎ ก.พ.

ฉบับที่ ๕๙๐ (พ.ศ. ๒๕๑๑)

ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗

ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น ในกรมอาชีวศึกษา

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ ก.พ. ออกกฎ ก.พ. ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎ ก.พ. นี้ให้ใช้บังคับแก่กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๔๙๘ (พ.ศ. ๒๕๐๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗

ข้อ ๓ ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นให้กำหนดเทียบกับตำแหน่งข้าราชการพลเรือน และให้กำหนดตำแหน่งซึ่งเป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชาส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น	เทียบกับตำแหน่ง	เป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชา
หัวหน้าฝ่ายวิชาการ	หัวหน้ากอง	
ผู้อำนวยการโรงเรียนชั้นพิเศษ	ผู้อำนวยการกอง	โรงเรียน ในฐานะผู้อำนวยการกอง
ผู้อำนวยการวิทยาลัยชั้นพิเศษ	,,	วิทยาลัย ในฐานะผู้อำนวยการกอง

ให้ไว้ ณ วันที่ ๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๑

(ลงชื่อ) จอมพล ถ. กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี ประธาน ก.พ.

หมายเหตุ กฎนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๘๘ วันที่ ๒๘ ก.ย. ๒๕๑๑

กฎ ก.พ.

ฉบับที่ ๕๙๑ (พ.ศ. ๒๕๑๑)

ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งข้าราชการการเมืองในตำแหน่งที่ต่ำกว่ารัฐมนตรี

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) และมาตรา ๑๑๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ ก.พ. ออกกฎ ก.พ. ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๑๗ (พ.ศ. ๒๔๙๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗

ข้อ ๒ ตำแหน่งข้าราชการการเมืองในตำแหน่งที่ต่ำกว่ารัฐมนตรี ให้กำหนดเทียบกับตำแหน่งข้าราชการพลเรือนตามมาตรา ๒๖ และให้กำหนดตำแหน่งซึ่งเป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชาส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

ตำแหน่งข้าราชการการเมืองในตำแหน่งที่ต่ำกว่ารัฐมนตรี	เทียบกับตำแหน่ง	เป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชา
เลขานุการรัฐมนตรีว่าการทบวง	หัวหน้ากอง	สำนักงานเลขานุการรัฐมนตรี ในฐานะหัวหน้ากอง
ผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวง	,,	
ผู้ช่วยเลขานุการนายกรัฐมนตรี	,,	
เลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวง	ผู้อำนวยการกอง	สำนักงานเลขานุการรัฐมนตรี ในฐานะผู้อำนวยการกอง
เลขานุการนายกรัฐมนตรี	,,	

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๑

(ลงชื่อ) จอมพล ถ. กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี ประธาน ก.พ.

หมายเหตุ กฎนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๘๘ วันที่ ๒๘ ต.ค. ๒๕๑๑

กฎ ก.พ.

ฉบับที่ ๕๙๒ (พ.ศ. ๒๕๑๑)

ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในกรมการขนส่งทางบก

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ ก.พ. ออกกฎ ก.พ. ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎ ก.พ. นี้ให้ใช้บังคับแก่กรมการขนส่งทางบก กระทรวงคมนาคม

ข้อ ๒ ให้ยกเลิก กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๕๘๕ (พ.ศ. ๒๕๑๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗

ข้อ ๓ ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นให้กำหนดเทียบกับตำแหน่งข้าราชการพลเรือน และให้กำหนดตำแหน่งซึ่งเป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชาส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น	เทียบกับตำแหน่ง	เป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชา
พนักงานสถิติจังหวัด	เสมียนพนักงาน	
พนักงานขนส่งจังหวัด	,,	
นายสถานีขนส่งจังหวัด	,,	
พนักงานขนส่งตรี	ประจำแผนก	
ผู้ตรวจการขนส่งตรี	,,	
ผู้ช่วยขนส่งจังหวัดตรี	,,	
นายสถานีขนส่งตรี	,,	
นายสถานีขนส่งโท	หัวหน้าแผนก	
พนักงานโสตทัศนศึกษาโท	,,	
ขนส่งจังหวัดโท	,,	ส่วนราชการขนส่งจังหวัด ในฐานะหัวหน้าแผนก

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๑

(ลงชื่อ) จอมพล ถ. กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี ประธาน ก.พ.

หมายเหตุ กฎนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๘๘ วันที่ ๒๕ ต.ค. ๒๕๑๑

ระเบียบ

ด่วนมาก

ที่ สร. ๐๔๐๑/ว. ๑๐๑ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๑

เรื่อง การจ้างผู้ที่มีอายุเกิน ๖๐ ปีบริบูรณ์รับราชการ

เรียน (เวียนกระทรวงทบวงกรม)

อ้างถึง หนังสือที่ สร. ๐๔๐๑/ว. ๑ ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๐๙ และที่ สร. ๐๔๐๑/ว. ๘ ลงวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๙

ตามที่ได้ยืนยันมติคณะรัฐมนตรีให้วางระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการจ้างบุคคลที่มีอายุเกิน ๖๐ ปีบริบูรณ์ เข้ารับราชการในกรณีที่มีความจำเป็นจริง ๆ ไว้ว่า ถ้าเป็นการจ้างในอัตราค่าจ้างที่ต่ำกว่าอัตราเงินเดือนข้าราชการชั้นพิเศษ ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดที่ประสงค์จะจ้างสั่งจ้างได้ในเมื่อได้รับงบประมาณแล้ว แต่ถ้าเป็นการจ้างในอัตราค่าจ้างไม่ต่ำกว่าอัตราเงินเดือนข้าราชการชั้นพิเศษให้เสนอขอคณะรัฐมนตรีก่อน ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการจ้างครั้งแรกหรือการจ้างให้รับราชการต่อจากที่ได้ว่าจ้างไว้แล้ว กับให้ข้อมความเข้าใจและถือปฏิบัติว่า อัตราเงินเดือนข้าราชการชั้นพิเศษเริ่มตั้งแต่เดือนละ ๔,๓๐๐ บาท ฉะนั้น การจ้างในอัตราค่าจ้างที่ต่ำกว่าอัตราเงินเดือนข้าราชการชั้นพิเศษจึงได้แก่การจ้างให้ได้รับค่าจ้างต่ำกว่าเดือนละ ๔,๓๐๐ บาท ส่วนการจ้างในอัตราค่าจ้างไม่ต่ำกว่าอัตราเงินเดือนข้าราชการชั้นพิเศษได้แก่การจ้างให้ได้รับค่าจ้างตั้งแต่เดือนละ ๔,๓๐๐ บาท ขึ้นไป นั้น

บัดนี้ สำนักนายกรัฐมนตรีได้เสนอหารือมาว่า เดิมอัตราเงินเดือนข้าราชการชั้นเอกกำหนดขั้นสูงไว้ ๔,๓๐๐ บาท แต่กฎหมายระเบียบข้าราชการพลเรือนในปัจจุบันได้ขยายอัตราเงินเดือนข้าราชการชั้นเอกออกไปซ้ำกับอัตราเงินเดือนข้าราชการชั้นพิเศษจนถึงขั้น ๕,๐๐๐ บาท ทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้ว่า อาจขอจ้างในอัตราเงินเดือนข้าราชการชั้นเอกก็ได้ ทั้ง ๆ ที่วงเงินก็เป็นอัตราเงินเดือนข้าราชการชั้นพิเศษเหมือนกัน จึงขอให้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาว่า การจ้างข้าราชการที่ครบเกษียณอายุราชการไว้ทำงานต่อไปในอัตราค่าจ้างตั้งแต่ ๔,๔๐๐ บาท ถึง ๕,๐๐๐ บาท จะถือว่าเป็นการจ้างในอัตราเงินเดือนข้าราชการชั้นพิเศษหรืออัตราเงินเดือนข้าราชการชั้นเอก

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๑๑ ลงมติให้ถือว่าเป็นการจ้างในอัตราเงินเดือนข้าราชการชั้นพิเศษ

จึงขอยืนยันมา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) มนูญ บริสุทธิ์

(นายมนูญ บริสุทธิ์)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ด่วนมาก

ที่ สร. ๐๔๐๑/ว. ๑๐๒ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๒๔ ตุลาคม ๒๕๑๑

เรื่อง ขอความอุปถัมภ์การประชุมวิชาการ ครั้งที่ ๓ เรื่อง "การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในภาคใต้"

เรียน (เวียนกระทรวงทบวงกรม)

ด้วยนายกสมาคมไทย—อเมริกัน ได้เสนอขอรับความอุปถัมภ์จากรัฐบาล และจากท่านนายกรัฐมนตรีให้ความสนับสนุนการประชุมทางวิชาการ ครั้งที่ ๓ เรื่อง "การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในภาคใต้" ในระหว่างวันที่ ๘—๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๑๑ ณ จังหวัดยะลา โดย ฯ พณ ฯ ถนัด คอมันตร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และประธานกรรมการพัฒนาภาคใต้ เป็นประธานและเข้าร่วมประชุมด้วย โดยอนุมัติให้ข้าราชการซึ่งเป็นสมาชิกของสมาคมไทย—อเมริกัน และผู้ที่เคยได้รับทุนยูซอม ยูซิส ฟูลไบรท์ และอีสเวสเซนเตอร์ ไปศึกษาดูงานในต่างประเทศ จากหน่วยราชการสาขาต่าง ๆ มาเข้าร่วมประชุม โดยไม่ถือเป็นวันลา แต่ทั้งนี้ จะต้องได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชาเสียก่อน จึงเสนอมาเพื่อพิจารณา

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๑๑ ลงมติอนุมัติให้ข้าราชการซึ่งเป็นสมาชิกของสมาคมไทย — อเมริกัน และผู้ที่เคยได้รับทุนของยูซอม ยูซิส ฟูลไบรท์ และอีสเวสเซนเตอร์ ไปศึกษาดูงานในต่างประเทศ จากหน่วยราชการสาขาต่าง ๆ มาเข้าร่วมประชุมด้วย โดยไม่ถือเป็นวันลา แต่ทั้งนี้ จะต้องได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชาเสียก่อน

จึงขอยืนยันมา.

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) มนูญ บริสุทธิ์

(นายมนูญ บริสุทธิ์)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองกลาง

ที่ สร. ๐๕๐๓/ว. ๒๐ สำนักงาน ก.พ

๒๕ ตุลาคม ๒๕๑๑

เรื่อง การรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรชั้นสูง ของมหาวิทยาลัย

เรียน (เวียนกระทรวงทบวงกรม)

ด้วย ก.พ. ได้ลงมติรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรชั้นสูงของมหาวิทยาลัย ว่าเป็นปริญญาและประกาศนียบัตรซึ่งอาจบรรจุเข้ารับราชการได้ตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๔๕๒ (พ.ศ. ๒๕๐๘) ดังนี้

๑. ปริญญารัฐศาสตร์บัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย ว่าเป็นปริญญาซึ่งอาจบรรจุผู้สำเร็จการศึกษาเข้ารับราชการได้ตามข้อ ๕ (๒) แห่งกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๔๕๒ (พ.ศ. ๒๕๐๘)

๒. ปริญญารัฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสังคมวิทยาด้านประชากรศาสตร์ ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย ว่าเป็นปริญญาซึ่งอาจบรรจุผู้สำเร็จการศึกษาเข้ารับราชการได้ตามข้อ ๕ (๕) แห่งกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๔๕๒ (พ.ศ. ๒๕๐๘)

๓. ประกาศนียบัตรชั้นสูง สาขาสังคมวิทยาด้านประชากรศาสตร์ ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย ว่าเป็นประกาศนียบัตรซึ่งอาจบรรจุผู้สำเร็จการศึกษาเข้ารับราชการได้ตามข้อ ๖ แห่งกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๔๕๒ (พ.ศ. ๒๕๐๘)

๔. ปริญญาวิทยาศาสตร์บัณฑิต (วิทยาศาสตร์การแพทย์) คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ ว่าเป็นปริญญาซึ่งอาจบรรจุผู้สำเร็จการศึกษาเข้ารับราชการได้ตามข้อ ๕ (๒) แห่งกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๔๕๒ (พ.ศ. ๒๕๐๘)

๕. ปริญญาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์มหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์เกษตร และสาขาพัฒนาการเศรษฐกิจ ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ว่าเป็นปริญญาซึ่งอาจบรรจุผู้สำเร็จการศึกษาเข้ารับราชการได้ตามข้อ ๕ (๕) แห่งกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๔๕๒ (พ.ศ. ๒๕๐๘)

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และโปรดแจ้งให้กรมในสังกัดทราบด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) พันเอก จินดา ณ สงขลา

(จินดา ณ สงขลา)

เลขาธิการ ก.พ.

กองวิชาการและสอบไล่

ที่ สร. ๐๕๐๓/ว. ๒๑ สำนักงาน ก.พ.

๓๐ ตุลาคม ๒๕๑๑

เรื่อง หลักสูตรการสอบแข่งขันและสอบคัดเลือก

เรียน (เวียนกระทรวงนบวงกรม)

ตามที่ ก.พ. ได้กำหนดหรืออนุมัติหลักสูตรและวิธีการสอบแข่งขันและสอบคัดเลือกตามกฎ ก.พ. และพระราชกฤษฎีกาซึ่งออกตามความในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน โดยบางหลักสูตรได้กำหนดไว้ด้วยว่า "ธรรมนูญว่าด้วยการปกครองราชอาณาจักร" หรือใช้ถ้อยคำอย่างอื่นที่มีความหมายอย่างเดียวกันนั้น

บัดนี้ ได้มีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยใช้แทนธรรมนูญว่าด้วยการปกครองราชอาณาจักรแล้ว ก.พ. พิจารณาเห็นว่า เพื่อให้เป็นที่เข้าใจโดยทั่วกันและเพื่อความสะดวกในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการสอบ จึงลงมติให้แก้ไขถ้อยคำดังกล่าวข้างต้นที่ปรากฏในหลักสูตรการสอบแข่งขันและหลักสูตรการสอบคัดเลือกตามที่ ก.พ. กำหนดหรืออนุมัติไว้นั้น เป็นคำว่า "รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย"

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และโปรดแจ้งให้ส่วนราชการในสังกัดทราบด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) พันเอก จินดา ณ สงขลา

(จินดา ณ สงขลา)

เลขาธิการ ก.พ.

กองวิชาการและสอบไล่

ที่ สร. ๐๖๐๓/ว. ๒๒ สำนักงาน ก.พ.

๑ พฤศจิกายน ๒๕๑๑

เรื่อง เงินเดือนข้าราชการพลเรือนวิสามัญ

เรียน (เวียนกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ)

อ้างถึง หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร. ๐๖๐๓/ว. ๑๗ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๑๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย ตัวอย่างแบบสอบถามหน้าที่และความรับผิดชอบตำแหน่งข้าราชการพลเรือนวิสามัญ

ตามที่ ก.พ. และกระทรวงการคลังได้พิจารณากำหนดอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนวิสามัญ ตำแหน่งคนขับรถยนต์ นักการและภารโรงใหม่ ดังที่ได้แจ้งรายละเอียดให้ทราบโดยหนังสือที่อ้างถึงข้างต้น นั้น

ก.พ. และกระทรวงการคลังได้พิจารณาเห็นว่าควรจะได้กำหนดอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนวิสามัญตำแหน่งอื่น ๆ เสียใหม่ให้เหมาะสมด้วย แต่เนื่องจากตำแหน่งข้าราชการพลเรือนวิสามัญดังกล่าวมีเป็นจำนวนมาก ซึ่งไม่อาจจะพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในต้นปีงบประมาณ ๒๕๑๒ นี้ได้ ฉะนั้น เพื่อให้ข้าราชการพลเรือนวิสามัญได้รับการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนประจำปีงบประมาณ ๒๕๑๒ ได้ตามควรแก่กรณี ก.พ. และกระทรวงการคลังจึงอาศัยอำนาจตามความในข้อ ๘ แห่งกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๘๗ (พ.ศ. ๒๔๕๘) และบัญชีหมายเลข ๓ ท้ายพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๕๗ อนุมัติให้กระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ดำเนินการเกี่ยวกับเงินเดือนข้าราชการพลเรือนวิสามัญเฉพาะในปีงบประมาณ ๒๕๑๒ ยกเว้นผู้ดำรงตำแหน่งคนขับรถยนต์ นักการและภารโรง ซึ่งต้องปฏิบัติตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๖๐๓/ว. ๑๗ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๑๑ ดังนี้

๑. ข้าราชการพลเรือนวิสามัญผู้รับเงินเดือนในอัตราเทียบข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นจัตวา ให้พิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีได้ไม่สูงกว่า ๑,๐๕๐ บาท

๒. ข้าราชการพลเรือนวิสามัญผู้รับเงินเดือนในอัตราเทียบข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรีขึ้นไป ให้พิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีได้ไม่สูงกว่าขั้นสูงสุดของอันดับเงินเดือนที่กำหนดไว้นั้น โดยปรับอัตราตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๑๐ แล้ว ทั้งนี้ ให้นำหลักเกณฑ์การกำหนดชั้นและอันดับเงินเดือนของตำแหน่งต่าง ๆ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร. ๑๐๐๔/ว. ๖ ลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๐๗ และมติ ก.พ. ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร. ๐๖๐๔/ว. ๑๕ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๑๑ มาใช้บังคับด้วย

๓. ข้าราชการพลเรือนวิสามัญผู้ใดควรได้รับเงินเดือนในปีงบประมาณ ๒๕๑๒ สูงกว่าที่กำหนดในข้อ ๑ หรือข้อ ๒ ให้กระทรวงทบวงกรมเจ้าสังกัดเสนอขอให้ ก.พ. และกระทรวงการคลังพิจารณาเป็นราย ๆ ไป

อนึ่ง ก.พ. ร่วมกับกระทรวงการคลังได้พิจารณาลงมติขอให้กระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ส่งคำชี้แจงหน้าที่ความรับผิดชอบ ปริมาณงาน และคุณภาพของงานในตำแหน่งข้าราชการพลเรือนวิสามัญที่มีอยู่แต่ละตำแหน่ง (ยกเว้นคนขับรถยนต์ นักการและภารโรง) ตามตัวอย่างแบบสอบถามหน้าที่และความรับผิดชอบตำแหน่งข้าราชการพลเรือนวิสามัญที่ส่งมาพร้อมหนังสือนี้ ไปยังสำนักงาน ก.พ. โดยด่วน อย่างช้าภายในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๑๒ เพื่อ ก.พ. และกระทรวงการคลังจะได้พิจารณากำหนดอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนวิสามัญทุกตำแหน่งเสียใหม่ให้เหมาะสม และใช้บังคับได้ทันปีงบประมาณ ๒๕๑๓

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) พันเอก จินดา ณ สงขลา

(จินดา ณ สงขลา)

เลขาธิการ ก.พ.

กองวิชาการและสอบไล่

แบบสอบถามหน้าที่และความรับผิดชอบ ตำแหน่งข้าราชการพลเรือนวิสามัญ

แบบสอบถามนี้ต้องการทราบข้อเท็จจริง และ รายละเอียดเกี่ยวกับ หน้าที่ และความรับ ผิดชอบ ของ ตำแหน่ง ข้าราชการพลเรือนวิสามัญ เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาปรับปรุงอัตราเงินเดือนและตำแหน่งข้าราชการพลเรือนวิสามัญ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

(โปรดอ่านคำอธิบายแบบสอบถามก่อนตอบ)

ข้อ ๑. ก. ชื่อตำแหน่งตามคำสั่งบรรจุแต่งตั้ง.....ชื่อผู้ดำรงตำแหน่ง.....

วุฒิ.....อัตราเงินเดือน.....

แผนก..... กอง ..... กรม .....

กระทรวง.....

ข. ชื่อตำแหน่งที่ใช้เรียกตามลักษณะงานที่กำลังปฏิบัติอยู่.....

สังกัดแผนก.....กอง.....

ข้อ ๒. อัตราเงินเดือนของตำแหน่งตามข้อ ๑. ก.

ก. อัตราเงินเดือนเริ่มต้น ก.พ. และกระทรวงการคลังอนุมัติให้บรรจุได้ในอัตราเงินเดือนเริ่มต้น เทียบอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนสามัญชั้น.....อันดับ.....ขั้น.....บาท

ข. อัตราเงินเดือนขั้นสูงสุด ก.พ. และกระทรวงการคลัง

☐ ไม่เคยกำหนดอัตราเงินเดือนขั้นสูงสุด

☐ เคยกำหนดอัตราเงินเดือนขั้นสูงสุดเทียบข้าราชการพลเรือนสามัญ ชั้น.....อันดับ.....ขั้น.....บาท

ข้อ ๓. หน้าที่ของตำแหน่งที่ปฏิบัติอยู่มีอะไรบ้าง และปฏิบัติอย่างไร โปรดอธิบายโดยละเอียด พร้อมทั้งระบุด้วยว่าหน้าที่ใดบ้างที่ปฏิบัติอยู่เป็นประจำ เป็นครั้งคราว หรือเป็นฤดูกาล อนึ่งขอได้โปรดประมาณเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่แต่ละเรื่องดังกล่าวว่าเป็นจำนวนกี่เปอร์เซ็นต์ของเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติราชการทั้งหมด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อ ๔. ใช้เครื่องจักรเครื่องมือพิเศษอะไรบ้างประกอบการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวในข้อ ๓.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อ ๕. จำนวนผู้อยู่ภายใต้การควบคุมของตำแหน่งนี้รวมทั้งสิ้น ..... คน คือ

ชั้น	ประเภท สามัญ, วิสามัญ, ลูกจ้าง หรือพนักงานอื่น	จำนวน	ตำแหน่ง

ข้อ ๖. ตำแหน่งที่ปฏิบัติงานอยู่จริงในขณะนี้ ควรบรรจุจากผู้มีคุณวุฒิหรือความชำนาญงาน ดังต่อไปนี้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อความทั้งหมดตรงตามความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ)..... ..... ผู้บังคับบัญชา

...../...../.....

คำอธิบายแบบสอบถาม

โปรดอ่านคำอธิบายนี้ให้เข้าใจโดยละเอียดก่อนตอบแบบสอบถาม

ในการตอบแบบสอบถาม ควรจะมีลักษณะชัดเจน ถูกต้องตามข้อเท็จจริง มีข้อความกระทัดรัด แต่ให้ได้ความอย่างสมบูรณ์ และโปรดอย่าใช้คำย่อ อนึ่ง ถ้าเนื้อที่สำหรับตอบไม่พอ ก็โปรดใช้กระดาษอื่นเพิ่มเติม และโปรดเขียนกำกับไว้ด้วยว่าเป็นคำตอบเพิ่มเติมของคำถามข้อใด

คำอธิบายข้างล่างนี้ มุ่งหมายที่จะช่วยให้ผู้ตอบเข้าใจคำถามบางข้อในแบบสอบถามได้ดียิ่งขึ้น

คำอธิบายทั่วไป

๑. แบบสอบถามนี้ใช้กับข้าราชการพลเรือนวิสามัญทุกตำแหน่ง ยกเว้นข้าราชการพลเรือนวิสามัญตำแหน่งคนขับรถยนต์ นักการและภารโรง

"ข้าราชการพลเรือนวิสามัญ" หมายถึงข้าราชการพลเรือนที่รับเงินเดือนในอัตราวิสามัญ ประเภทประจำ

๒. การตอบแบบสอบถามนี้ ผู้ดำรงตำแหน่งข้าราชการพลเรือนวิสามัญ หรือผู้บังคับบัญชาจะเป็นผู้ตอบก็ได้ ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งข้าราชการพลเรือนวิสามัญเป็นผู้ตอบเอง ขอให้ผู้บังคับบัญชาตรวจสอบหรือแก้ไขข้อความให้ถูกต้องตามความเป็นจริงด้วย

๓. แบบสอบถามนี้ กำหนดส่งคืนกองวิชาการและสอบไล่ สำนักงาน ก.พ. ภายในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๑๒ หากมีข้อสงสัยโปรดสอบถาม โทร. ๘๑๓๓๓๓ ต่อเบอร์ ๑๗, ๑๘ หรือ ๑๙

คำอธิบายตามลำดับข้อ

คำถามข้อ ๑ ก. "ตำแหน่งตามคำสั่งบรรจุแต่งตั้ง" หมายถึงตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้งตามกฎหมาย และขอเบิกจ่ายเงินเดือนตามบัญชีขอถือจ่ายอัตราเงินเดือน (จ. ๑๘)

ข. ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งอื่น ซึ่งมิใช่ตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายก็ขอได้โปรดตอบว่า ตำแหน่งตามลักษณะงานที่กำลังปฏิบัติมีชื่อเรียกว่าอย่างไร หรือควรจะเรียกชื่อตำแหน่งนี้ว่าอย่างไร อยู่ในแผนกใด กองใด ดังตัวอย่างเช่น

นาย ก. ดำรงตำแหน่งช่างไฟ แต่ทำหน้าที่ภารโรง ตำแหน่งตามลักษณะงานที่กำลังปฏิบัติอยู่ คือ ภารโรง

คำถามข้อ ๒ ข. ให้ขีดเครื่องหมาย √ ลงในช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริง หรือช่องที่ท่านต้องการ สำหรับเงินเดือนนั้น ให้กรอกโดยเทียบชั้น อันดับ และขั้น ของอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนสามัญ

คำว่า "อัตราเงินเดือนขั้นสูงสุด" หมายถึงอัตราเงินเดือนที่ ก.พ. และกระทรวงการคลังกำหนดว่าตำแหน่งนั้น ๆ จะเลื่อนเงินเดือนไม่เกินอัตราเงินเดือนเทียบข้าราชการพลเรือนสามัญ ชั้น อันดับ และขั้น ใด และรวมถึงตำแหน่งที่ ก.พ. และกระทรวงการคลังเทียบให้ได้รับเงินเดือนเทียบข้าราชการพลเรือนสามัญชั้น และอันดับ ใดไว้ด้วย เช่น

นาย ก. เป็นข้าราชการพลเรือนวิสามัญ ตำแหน่งคนงาน ก.พ. และกระทรวงการคลัง กำหนดว่า อาจเลื่อนเงินเดือนขึ้นไปได้ไม่เกินอัตราเงินเดือนเทียบข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นจัตวา อันดับ ๒ ขั้น ๗๕๐ บาท ก็หมายความว่าอัตราขั้นสูงสุดที่ ก.พ. และกระทรวงการคลังกำหนดไว้สำหรับตำแหน่งนี้ คือ ๗๕๐ บาท

นาย ข. เป็นข้าราชการพลเรือนวิสามัญ ตำแหน่งพนักงานภาษาต่างประเทศ ก.พ. และกระทรวงการคลังกำหนดให้ได้รับเงินเดือนเทียบข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นโท อันดับ ๒ ก็หมายความว่า อัตราเงินเดือนขั้นสูงสุดของตำแหน่งนี้ที่ ก.พ. และกระทรวงการคลังกำหนดไว้คือขั้นสูงสุดของชั้นโท อันดับ ๒

คำถามข้อ ๓ ข้อนี้เป็นคำถามที่สำคัญที่สุดที่ต้องการทราบรายละเอียดอย่างถูกต้องตามความเป็นจริงเกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบของตำแหน่งตามที่ปฏิบัติอยู่จริงในปัจจุบัน ขอให้ชี้แจงเฉพาะหน้าที่ซึ่งผู้ดำรงตำแหน่งกำลังปฏิบัติอยู่เป็นเรื่อง ๆ ไป โดยชี้แจงหน้าที่ที่สำคัญมากที่สุดไว้เป็นอันดับแรก ลดหลั่นลงไปจนถึงหน้าที่ที่มีความสำคัญน้อยที่สุดเป็นเรื่องสุดท้าย

ในการบรรยายหน้าที่แต่ละเรื่อง ขอได้โปรดชี้แจงให้ได้ความว่า

๑) ผู้ดำรงตำแหน่งทำอะไรบ้าง และมีวิธีปฏิบัติงานแต่ละเรื่องอย่างไร

๒) หน้าที่แต่ละเรื่องนั้น ผู้ดำรงตำแหน่งได้ปฏิบัติอยู่เป็นประจำ คือ ปฏิบัติตามปกติอยู่เสมอเป็นประจำตลอดปี หรือปฏิบัติเป็นครั้งคราว คือนาน ๆ จึงจะได้ปฏิบัติสักครั้ง หรือเป็นหน้าที่ที่มีมาเป็นฤดูกาล คือต้องปฏิบัติติดต่อกันเพียงระยะเวลาหนึ่งของปี

๓) ในจำนวนงานทั้งหมดของตำแหน่งนี้ที่ทำอยู่ซึ่งใช้เวลาทำ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ เมื่อแยกงานเป็นเรื่อง ๆ ตาม ๒.) แล้ว แต่ละเรื่องใช้เวลาทำคิดเป็นกี่เปอร์เซ็นต์ของเวลาทำงานทั้งหมด

อย่างไรก็ดี ถ้าหากว่าการแบ่งเวลาเป็นจำนวนเปอร์เซ็นต์ดังกล่าวไม่สะดวกสำหรับงานของผู้ดำรงตำแหน่งแล้ว ก็อาจเลือกวิธีแบ่งเป็นจำนวนกี่ชั่วโมงต่อวันหรือต่อสัปดาห์แทนก็ได้

คำถามข้อ ๔. "เครื่องจักรเครื่องมือพิเศษ" หมายถึงเครื่องจักรเครื่องมือที่ผู้ใช้ต้องได้รับการฝึกอบรมหรือต้องมีความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษ จึงจะสามารถควบคุมหรือใช้ประโยชน์ได้ เช่น เครื่องจักรทำบัญชี เครื่อง ไอ.บี.เอ็ม. กล้องสำรวจ เป็นต้น มิได้หมายถึงเครื่องมือใช้ประจำตามสำนักงานทั่วไป เช่น ไม้กวาดธรรมดา เครื่องพิมพ์ดีด เครื่องคิดเลขธรรมดา เครื่องถ่ายสำเนาเอกสาร ฯลฯ

คำถามข้อ ๕. "จำนวนผู้อยู่ใต้การควบคุมของตำแหน่งนี้" หมายถึงจำนวนข้าราชการทุกตำแหน่ง รวมทั้งลูกจ้างและพนักงานอื่นที่ผู้ดำรงตำแหน่งนี้ควบคุมอยู่

ตารางท้ายคำถามข้อ ๕. ใช้สำหรับกรอกจำนวนผู้อยู่ใต้การควบคุมของผู้ดำรงตำแหน่ง โปรดชี้แจงโดยสรุปว่ามีจำนวนเท่าใด ตำแหน่ง ชั้น และประเภทใด ถ้าเป็นลูกจ้างหรือพนักงานอื่นก็ไม่ต้องกรอกในช่อง "ชั้น" อนึ่ง ในช่อง "ตำแหน่ง" ถ้ามีตำแหน่งเหมือนกัน ก็ขอให้ระบุรวมกันมา

ปัญหากฎหมาย ระเบียบ และวินัยข้าราชการพลเรือน

ตอบโดย

เสริมสุข โกวิทวานิช	หัวหน้าแผนกระเบียบ	สำนักงาน ก.พ.
ชนะ อินสว่าง	ผู้ช่วยหัวหน้ากอง	กองวินัยและเรื่องราว
สมพงษ์ นิ่มนคร	นิติกรโท	กองระเบียบข้าราชการ
ชัยณรงค์ ละออนวล	หัวหน้าแผนกการเจ้าหน้าที่	สำนักงานเลขานุการ

สำนักงาน ก.พ.

ปัญหากฎหมาย

ตอบสมาชิกเลขที่ ๒๖๕๑

คำตอบปัญหากฎหมาย ฯ ตอบสมาชิกจังหวัดพระนครในวารสารข้าราชการ ฉบับที่ ๑๑ ประจำเดือนพฤศจิกายน ๒๕๑๑ เล่าความเป็นมาของการพิจารณา แก้ไข เพิ่มเติม กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๗๙ (พ.ศ. ๒๕๐๔) ว่า เพื่อแก้ปัญหาการมีอัตราเงินเดือนเหลื่อมชั้นกันระหว่างผู้สอบเลื่อนชั้นได้ กับผู้สอบไม่ได้ ยกตัวอย่าง นาย ค. กับนาย ง. นั้น ผมยังมีความสงสัยว่าเป็นการแก้ปัญหาเพียงครั้งแรกเท่านั้น จึงขอเรียนถามว่า

๑. **ถาม** สมมุตินาย ค. เป็นชั้นตรี เงินเดือน ๑,๓๐๐ บาท (อัตราปรับใหม่) สอบเลื่อนชั้นเป็นชั้นโทได้ บรรจุเป็นชั้นโทวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๑๑ เมื่อได้รับเลื่อนเงินเดือนในชั้นตรีเป็น ๑,๔๐๐ บาทไปแล้วในปีงบประมาณ ๒๕๑๒ ดังนี้ นาย ค. จะได้เลื่อนเงินเดือนเมื่อเป็นชั้นโทในปีงบประมาณ ๒๕๑๓ หรือไม่ เพราะเหตุใด

ตอบ อาจได้รับการพิจารณาให้เลื่อนเงินเดือนได้ครับ ทั้งนี้ เพราะการเลื่อนเงินเดือนในปีงบประมาณ ๒๕๑๒ (เริ่ม ๑ ตุลาคม ๒๕๑๑) จากชั้นตรี ขั้น ๑,๓๐๐ บาท เป็นชั้นตรี ขั้น ๑,๔๐๐ บาทนั้น พิจารณาจากผลงานในปี ๒๕๑๑ จึงหาได้มีผลเกี่ยวโยงไปถึงการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนในปีงบประมาณ ๒๕๑๓ แต่อย่างใดไม่ (การเลื่อนเงินเดือนในปีงบประมาณ ๒๕๑๓ พิจารณาผลงานในปี ๒๕๑๒) สำหรับกรณีที่ท่านหารือมานี้ สิ่งที่ควร

พิจารณาก็คือ ในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๑ (ปีงบประมาณ ๒๕๑๒) นาย ค. เป็นข้าราชการพลเรือนชั้นตรี อัตราเงินเดือน ๑,๔๐๐ บาท นาย ค. สอบคัดเลือกเพื่อเลื่อนชั้นได้ และได้รับการบรรจุเป็นชั้นโท วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๑๑ ในอัตราเงินเดือน ๑,๔๐๐ บาท **เท่าเดิม** กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๕๘๖ (๒๕๑๑) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๗๙ (พ.ศ. ๒๕๐๔) ให้นับเวลาราชการในชั้นเดิม (ชั้นตรี ระหว่างตุลาคม–พฤศจิกายน ๒๕๑๑) รวมกับเวลาราชการในชั้นใหม่ (ชั้นโท) เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนในปีงบประมาณ ๒๕๑๓ ได้

๒. ถาม ถ้านาย ค. ตามข้อ ๑ จะเลื่อนเงินเดือนในปีงบประมาณ ๒๕๑๓ ไม่ได้ จะเป็นการเหลื่อมล้ำกันหรือไม่ เพราะนาย ข. สอบเลื่อนชั้นไม่ได้ และได้รับเลื่อนเงินเดือนในปีงบประมาณ ๒๕๑๒ เป็น ๑,๔๐๐ บาท เช่นเดียวกับนาย ค. มาแล้ว แต่มีสิทธิที่จะได้เลื่อนเงินเดือนในปีงบประมาณ ๒๕๑๓ อีก (เพราะมีชั้นวิงชั้นตรีอยู่) ล้ำหน้านาย ค. ซึ่งสอบได้ไป

ตอบ นาย ค. จะไม่เสียเปรียบเพื่อนที่สอบไม่ได้ครับ โปรดอ่านคำตอบในข้อ ๑.

ตอบสมาชิกจังหวัดระนอง

ถาม ผมได้อ่านคำตอบปัญหากฎหมายในวารสารข้าราชการ ฉบับที่ ๑๑ ประจำเดือนพฤศจิกายน ๒๕๑๑ ซึ่งผู้ตอบได้สรุปในตอนท้ายว่า "ในกรณีของท่านนั้น เมื่อท่านพ้นจากการทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการหลังเดือนมกราคมแล้ว (สิงหาคม–มกราคม รวม ๖ เดือน) ผู้บังคับบัญชาอาจพิจารณาเลื่อนเงินเดือนให้ท่านเป็น ๑,๐๕๐ บาท ตั้งแต่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๑ ได้" ผมได้อ่านทบทวนหลายครั้ง แต่ไม่อาจทำความเข้าใจด้วยตนเองได้ จึงขอได้โปรดให้ผู้ตอบปัญหาดังกล่าว อธิบายให้ละเอียดด้วยว่า ผู้บังคับบัญชาอาจพิจารณาเลื่อนเงินเดือนจาก ๘๕๐ บาท เป็น ๑,๐๕๐ บาท ตั้งแต่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๑ ได้อย่างไร เพราะผมเองก็ได้รับการบรรจุให้ทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการในตำแหน่งประจำแผนก ตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๑๑ ต่างกันแต่ว่า เดิมผมเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นจัตวา อัตราเงินเดือน ๗๒๐ บาท ตามความเข้าใจของผมแล้ว เห็นว่าต้องไม่ได้เลื่อนเงินเดือนเสีย ๑ ปี

ตอบ ขอขอบพระคุณที่ได้กรุณาติงมา และขออภัยที่พิมพ์ผิดไปครับ ตัวเลขที่ถูกต้อง คือ ๙๐๐ บาท ไม่ใช่ ๑,๐๕๐ บาท เมื่อผู้ถามบัญหาซึ่งเดิมเป็นข้าราชการพลเรือนชั้นจัตวา อัตราเงินเดือน ๘๕๐ บาท ได้รับการบรรจุเป็นชั้นตรีในอัตรา ๘๕๐ เท่าเดิม หลังจากพ้นทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการแล้ว ถ้าอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะเลื่อนเงินเดือนได้ตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๗๙ (พ.ศ. ๒๕๐๔) และผู้บังคับบัญชาเห็นสมควรพิจารณาเลื่อนเงินเดือนให้เช่นนั้น ผู้บังคับบัญชาอาจสั่งเลื่อนเงินเดือนให้ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๑ ได้ตามนัยหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๙๐๕/ล. ๑๙ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๑๑

ส่วนกรณีของท่านนั้น เดิมท่านเป็นข้าราชการชั้นจัตวา อัตราเงินเดือน ๗๒๐ บาท สอบเลื่อนชั้นเป็นชั้นตรีได้ และได้รับการบรรจุเป็นชั้นตรีในอัตราเงินเดือน ๘๕๐ บาท กรณีเช่นนี้ถือว่าท่านได้เลื่อนเงินเดือนแล้ว จึงไม่อาจพิจารณาเลื่อนเงินเดือนให้ท่าน ในปีงบประมาณ ๒๕๑๒ เมื่อท่านพ้นจากการทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการแล้วอีกได้ ทั้งนี้ตามนัยหนังสือสำนักงาน ก.พ. ดังกล่าวข้างต้น.

ตอบสมาชิกเลขที่ ๓๒๐๒

ถาม ขอสมมุติบัญหาว่า นาย ก. ได้พยายามสอบแข่งขันวิชาข้าราชการพลเรือนมาหลายแห่ง นาย ข. ข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นโทกรมหนึ่ง ซึ่งรู้จักและสนิทสนมกับนาย ก. มาก เป็นผู้รับรองความประพฤติ นาย ก. สอบไม่ได้บรรจุสักครั้ง มีแต่ขึ้นบัญชีไว้ นาย ข. เห็นใจ จึงหาทางช่วยนาย ก. โดยบอกว่ามีกรมแห่งหนึ่งต้องการบุคคลเข้าทำงานในแผนกหนึ่ง แต่ไม่บอกว่าตำแหน่งอะไร ถ้านาย ก. จะเข้าทำงานจะต้องเสียเงิน ๔,๐๐๐ บาท นาย ก. ไม่มีเงิน จึงไปกู้เขาเสียดอกเบี้ยเดือนละ ๑๒๐ บาท นำเงินมาพร้อมกับพี่ชายมาพบนาย ข. พี่ชายนาย ก. เชื่อใจนาย ข. ตกลงจ่ายเงิน ๔,๐๐๐ บาท ให้นาย ข. โดยมีนาย ก. และภรรยานาย ข. รู้เห็น แต่ไม่ได้ทำหนังสือไว้เป็นหลักฐาน นาย ข. รับเงินแล้วมิได้เอาไว้เลย นำไปมอบให้ผู้ที่จะช่วยเหลือ ซึ่งนาย ข. ว่ามีประมาณ ๒ คน นาย ก. ไม่ทราบชื่อ หลังจากนั้น ๓ เดือน นาย ก. ไปทวงถาม นาย ข. บอกว่าอีก ๓–๔ วัน คำสั่งจะออกแล้ว ก็พอดีนาย ก. ได้รับหนังสือจากกรมที่สอบไว้นานแล้วเรียกให้ไปรายงานตัว จึงไปถามนาย ข. เรื่องเงิน นาย ข. ว่าได้คืนแน่ และนาย ข. ได้ร่างจดหมายให้นาย ก. เขียนถึงนาย ข. และพรรค

พวกขอให้คืนเงิน นาย ข. เล่าให้นาย ก. ฟังว่า พรรคพวกของนาย ข. ยินดีจะคืนเงินให้เต็มจำนวน นาย ก. ไปประจำส่วนภูมิภาค จดหมายไปถามนาย ข. ก็ไม่ได้ทราบข่าวจากนาย ข. เลย นาย ก. เป็นข้าราชการเงินเดือน ๕๔๐ บาท ต้องเสียดอกเบี้ยเดือนละ ๑๒๐ บาท เงินต้นไม่มีทางใช้เขาได้ เดือดร้อนมาก ข้าพเจ้ามีความเห็นใจ ขอถามว่า

๑. เงินจำนวนดังกล่าวจะมีทางได้คืนหรือไม่

๒. จะเอาโทษทางวินัยกับนาย ข. และพรรคพวกจะได้หรือไม่ แต่นาย ข. เป็นผู้มีพระคุณต่อนาย ก.

๓. ถ้าหากว่าพรรคพวกนาย ข. ไม่ยอมจ่ายเงินให้นาย ก. นาย ข. จะเป็นผู้รับผิดชอบหรือไม่

๔. นาย ก. ไม่ได้ทำอะไรไว้เป็นหลักฐานว่าได้จ่ายเงินให้นาย ข. จริง เพียงแต่มีพยานเท่านั้น และก็เป็นพยานข้างละคน จะมีทางฟ้องร้องเอาเงินคืนได้หรือไม่

๕. นาย ก. จะไปร้องทุกข์ขอความเป็นธรรม จะต้องเขียนจดหมายถึงใครหรือจะต้องไปติดต่อด้วยตนเองที่ไหนกับใคร

๖. จะเอาความผิดกับนาย ข. และพรรคพวกแล้ว นาย ข. และพรรคพวกจะมีทางแกล้งนาย ก. ได้หรือไม่ นาย ข. และพรรคพวกเป็นข้าราชการส่วนกลาง นาย ก. ตัวคนเดียวเป็นข้าราชการส่วนภูมิภาค แต่อยู่คนละกระทรวง

๗. ทำอย่างไรจึงจะทราบได้ว่าใครบ้างที่ดำเนินการเรื่องของนาย ก. (หมายถึงผู้ที่รับเงินของนาย ก. ไป) ถ้าจะไม่ถามนาย ข. และนาย ก. ก็ไม่รู้จักพรรคพวกนาย ข. เลย

๘. เมื่อนาย ก. แจ้งเรื่องราวดังกล่าวแล้ว นาย ก. จะมีมลทินมัวหมองหรือไม่ และจะมีผลเสียหายหรือไม่ และจะกระทบกระเทือนต่อวงงานราชการหรือไม่ นอกจากนั้นแล้วจะกระทบกระเทือนกรมที่นาย ก. สังกัดอยู่หรือไม่

๙. อยากทราบว่าอายุความเกี่ยวกับเรื่องนี้มีกำหนดเท่าไร ถ้าสมมุติว่าเรื่องเกิดขึ้นแล้วประมาณ ๒ ปีเศษ ๆ จะหมดอายุความหรือยัง

ตอบ ๑. เข้าตำรา อ้อยเข้าปากช้าง

๒. สำคัญอยู่ที่ว่ามีพยานหลักฐานพอที่จะพิสูจน์ความผิดเขาได้หรือไม่ เมื่อเอาเรื่องกันขึ้นมา นาย ข. คงต้องปฏิเสธแน่ นาย ก. มีพยานรู้เห็นเพียงพี่ชายคนเดียวซึ่งไม่ใช่

พยานคนกลาง ส่วนภรรยา นาย ข. ก็คงต้องให้การเป็นประโยชน์แก่นาย ข. ยันกันปากต่อปาก แต่ร่างจดหมายที่ว่านาย ข. ร่างให้นาย ก. ถ้ามีฉบับร่างที่เป็นลายมือของนาย ข. เก็บไว้ละก็เป็นหลักฐานอย่างดีทีเดียว อย่างไรก็ตาม ถ้าไม่มีก็ยังอาจพิสูจน์ด้วยเหตุผลแวดล้อมกรณีประกอบด้วยได้ เช่นการที่เป็นคนเคยเคารพนับถือกัน ไม่เคยมีเหตุโกรธเคืองกันมาก่อน และอื่น ๆ ถ้ามีข้อเท็จจริงมากกว่านั้น แสดงให้เห็นว่าไม่มีเหตุที่นาย ก. จะกลั่นแกล้งกล่าวหานาย ข. โดยไม่เป็นความจริง ซึ่งถ้านาย ข. แก้ไม่ตกก็มีทางเอาโทษทางวินัยแก่นาย ข. ได้ ส่วนพรรคพวกของนาย ข. นั้น นัยว่าไม่รู้เป็นใคร ชื่ออะไร และนาย ข. เขาคงไม่บอก แล้วจะไปเอาโทษกับใครล่ะครับ

๓. ถ้าเขาจะรับผิดชอบ ก็คงใช้เงินคืนให้เสียนานแล้ว

๔. ลองปรึกษาทนายดูดีกว่าครับ

๕. ถ้าจะร้องก็ควรเขียนถึงผู้บังคับบัญชาของนาย ข. ถ้ารู้แล้วว่าเป็นใคร

๖. ถ้านาย ก. ไม่เคยทำผิดคิดร้ายอะไรไว้เหมือนกัน ก็ไม่น่าจะต้องเกรงกลัวอะไร สมัยนี้แกล้งกันไม่ได้ง่าย ๆ แล้ว

๗. ลองสืบดูซีครับ

๘. ก็คงจะมีบ้าง ถ้าเป็นเรื่องให้เขาช่วยโดยไม่สุจริต

๙. เรื่องการทำผิดวินัยกฎหมายไม่ได้กำหนดอายุความไว้

ช่วย กันเถิดพี่น้อง ร่วมชาติ
ทำ สิ่งซึ่งยังขาด อยู่แท้
รั้ว กันศัตรูอาจ จรเหยียบ
บ้าน แตกย่อยยับแล้ว สุขได้ฉันใด

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า ฯ

จดหมายถึงบรรณาธิการ

ขอนแก่น

๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๑

เรียนบรรณาธิการวารสารข้าราชการ ที่เคารพ

ผมได้อ่านจดหมายถึงบรรณาธิการในวารสารเล่มประจำเดือนกันยายน ๒๕๑๑ แล้ว มีความเห็นชอบกับสมาชิกเก่า แห่งสิงห์บุรี ทุกประการ แต่จ่ายเงินบำเหน็จ ควรจะเป็นดังนี้ คือ

สมมติ ข้าราชการเงินเดือน ๒,๐๐๐ บาท เวลาราชการ ๒๕ ปี จะได้เงินบำเหน็จ ๒,๐๐๐ คูณ ๒๕ ได้ ๕,๐๐๐ บาท จ่ายไปตอนหนึ่งก่อน

ทำราชการต่อไปอีก ๗ ปี และได้เงินเดือนถึง ๓,๐๐๐ บาท รวมเวลาราชการ ๒๕ บวก ๗ เท่ากับ ๓๒ ปี (ไม่ตัดเวลาที่จ่ายบำเหน็จคราวแรกเพราะจะทำให้เสียสิทธิการนับเวลาติดต่อกัน)

จะได้บำเหน็จ ๓,๐๐๐ คูณ ๓๒ เท่ากับ ๙๖,๐๐๐ บาท หักเงินบำเหน็จที่ได้รับไปแล้ว ๕,๐๐๐ บาท ออก คงเหลือรับตอนออกจากราชการเมื่อครบเกษียณ ๙๖,๐๐๐ – ๕๐,๐๐๐ = ๔๖,๐๐๐ บาท

ผมว่าถ้าทำได้อย่างนี้ จะเป็นผลดีแก่ข้าราชการ เพราะจะมีเงินก้อนก่อร่างสร้างตัวในขณะที่จวนจะครบเกษียณ ทั้งรัฐก็ไม่จำต้องจ่ายเงินครั้งเดียวจำนวนมาก ๆ เหมือนเดิม (ถ้าเจ้าตัวจะรับบำเหน็จ) เพราะดูสภาพการไหวตัวของสังคมยุคปัจจุบัน จะไม่มีใครมัวคอยรับเงินย่อยเป็นรายเดือน (บำนาญ) อยู่ เพราะจะไม่ทันการ คิดว่าทุกรายต้องเปลี่ยนรับบำเหน็จกันหมด

ขอแสดงความนับถือ

สมาชิกเลขที่ ๒๓

ขอประทานเสนอ

กระทรวงการคลังได้โปรดพิจารณา.

ป.ก.

ปัญหาคลัง

ตอบโดย

วิเชียร ไม้เรียง ผู้อำนวยการกองบำเหน็จบำนาญ
สนิท เกษะศิริ เลขานุการกรม
เฉลิมชัย วสันนท์ นิติกรเอก
วินัย บุญโสภณ หัวหน้าแผนก ๗ กองเงินเดือน
แสงอาทิตย์ บุนนาค หัวหน้าแผนก ๑ กองบำเหน็จบำนาญ

กรมบัญชีกลาง

ท่านสมาชิกที่ประสงค์จะให้ตอบปัญหาคลัง โปรดส่งไปที่ "บรรณาธิการวารสารข้าราชการ" และระบุด้วยว่าให้ตอบในวารสารข้าราชการหรือตอบส่วนตัวทางไปรษณีย์ ท่านผู้ใดมีทั้งปัญหาคลัง ปัญหากฎหมาย หรือปัญหาอื่น ๆ โปรดแยกถามต่างหากจากกัน เพื่อให้ได้รับคำตอบที่รวดเร็วยิ่งขึ้น

ปัญหาคลัง

ตอบสมาชิกเลขที่ ๘๐๘

ผมเป็นข้าราชการพลเรือนชั้นโท ตำแหน่งหัวหน้าแผนก ได้เดินทางไปประชุมและติดต่อราชการที่ต่างจังหวัดเป็นประจำทุกเดือน ผมได้อ่านพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทาง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๑ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๑๑ แล้ว ผมมีข้อข้องใจใคร่เรียนถามในการเบิกค่าพาหนะเดินทาง และการร่วมปฏิบัติประสานงานร่วมกับผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศ ดังนี้

๑. ถาม ตามมาตรา ๒๑ ตำแหน่งหัวหน้าแผนกโดยสารรถไฟได้ชั้นหนึ่ง จะเบิกค่าพาหนะสำหรับตู้นอน (บนอ) ชั้นหนึ่งได้ด้วยหรือไม่ ระยะทางที่เดินทางไปประชุมและติดต่องานไปได้ทางเดียว คือทางรถไฟ ส่วนมากเป็นเวลากลางคืน

ตอบ ถ้าเป็นการเดินทางที่ต้องค้างคืน หรือต้องอยู่ในรถไฟไม่น้อยกว่าสามชั่วโมง ในระหว่างเวลา ๒๑.๐๐ น. ถึง ๗.๐๐ น. ของวันใหม่ ก็ชอบที่จะเดินทางในรถนอนเอกได้

๒. **ถาม** การร่วมปฏิบัติประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญชาวต่างประเทศที่ไปปฏิบัติงานชั่วครั้งชั่วคราว จะเบิกเบี้ยเลี้ยงพิเศษในขณะร่วมปฏิบัติงานได้วันละเท่าใด

ตอบ ถ้าต้องร่วมรับประทานอาหารกับผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศนั้น ก็เบิกได้วันละ ๖๐ บาท โดยงดเบิกค่าเบี้ยเลี้ยงปกติ

ตอบสมาชิกเลขที่ ๑๔๓

๑. **ถาม** ผมเป็นข้าราชการสามัญ ได้รับการบรรจุแต่งตั้งครั้งแรกที่ต่างจังหวัด ต่อมาทางราชการได้โยกย้ายมารับราชการในจังหวัดพระนคร ซึ่งผมไม่มีบ้านพักอันเป็นกรรมสิทธิ์ของผม และผมต้องเช่าบ้านคนอื่นอยู่ ผมจะมีสิทธิเบิกค่าเช่าได้หรือไม่

ตอบ ถ้าในจังหวัดพระนครไม่มีบ้านของบิดามารดา หรือของบุตร หรือของภริยาที่พออาศัยอยู่ร่วมกันได้ ก็มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านได้ครับ

๒. **ถาม** ถ้าผมมีสิทธิเบิกค่าเช่าได้ตามข้อ ๑ แต่ต่อมาผมได้เช่าซื้อที่ดินพร้อมด้วยบ้านในจังหวัดพระนคร ผมจะนำใบเสร็จค่าเช่าซื้อนั้นมาเบิกเป็นค่าเช่าบ้านตามสิทธิในข้อ ๑ เพราะบ้านนั้นยังไม่เป็นของผม จะได้หรือไม่ ซึ่งผมเห็นว่าควรจะมีสิทธิเบิกได้ เพราะเป็นการเช่าอยู่อาศัยเหมือนข้อ ๑ และหากกรรมสิทธิ์ตกเป็นของผมแล้ว รัฐบาลก็ไม่ต้องเสียค่าเช่าให้แก่ผมอีกต่อไป ซึ่งเป็นประโยชน์แก่รัฐบาลด้วย

ตอบ ค่าเช่าซื้อบ้านเบิกไม่ได้ครับ เพราะไม่ใช่ค่าเช่าบ้าน จริงอยู่ การเช่าซื้อบ้านกรรมสิทธิ์ยังไม่ตกเป็นของท่านในทันที แต่ก็จะตกในวันหนึ่ง เรื่องจะกลายเป็นว่าทางราชการผ่อนซื้อบ้านให้ท่าน ถ้าท่านเบิกได้ จะมีผลเสีย คือ

๑. ทำไมทางราชการไม่ช่วยคนที่เขาไปกู้เงินมาปลูกบ้านบ้าง

๒. ทำให้เกิดความอิจฉาระหว่างผู้มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านได้กับไม่ได้ เพราะผลของการได้บ้านเป็นกรรมสิทธิ์

ตอบสมาชิกจังหวัดพระนคร

ข้าพเจ้ามีความจำเป็นที่จะต้องขอความกรุณารบกวนท่านมา เนื่องจากมีปัญหาขัดข้องในเรื่องการเบิกเงินค่าเช่าบ้านของข้าพเจ้า คือ เรื่องมีอยู่ว่า เดิมข้าพเจ้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนอยู่ในต่างจังหวัด ต่อมาทางกรมได้สั่งแต่งตั้งให้มาประจำอยู่ในจังหวัดพระนคร ได้เบิกเงินค่าเช่าบ้านตามสิทธิที่ควรจะเบิกได้ตลอดมา ครั้นต่อมาเมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๑๐ ข้าพเจ้ามีโอกาสได้เช่าซื้ออาคารสงเคราะห์ ของกรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย และได้เข้าอยู่อาศัยในอาคารนั้น ข้าพเจ้าจึงยื่นคำขอเบิกเงินค่าเช่าบ้านของกรมประชาสงเคราะห์ที่ได้เข้าอยู่อาศัยนี้ แต่เจ้าหน้าที่ไม่ยินยอมเบิกจ่ายเงินให้โดยอ้างว่ามีระเบียบห้ามไว้ว่า จะเบิกจ่ายให้ไม่ได้ เพราะเป็นบ้านเช่าซื้อ ถือว่าเป็นบ้านของข้าพเจ้า ดังนั้น จึงทำให้เกิดความเดือดร้อนขึ้นในเรื่องค่าเช่าบ้าน จริงอยู่ บ้านรายนี้ต่อไปอาจเป็นกรรมสิทธิ์ของข้าพเจ้า แต่ตามสัญญาการเช่าซื้อ ข้าพเจ้าจะมีกรรมสิทธิ์ก็ต่อเมื่อได้ชำระเงินครบถ้วนแล้ว คืออีก ๑๓ ปีข้างหน้า ตามความคิดเห็นของข้าพเจ้า เห็นว่า ยังจะถือเป็นบ้านของข้าพเจ้าหาได้ไม่ เมื่อเป็นเช่นนี้ ทางการน่าจะมีการผ่อนผันให้บ้าง เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของข้าราชการที่อยู่ในฐานะดังกล่าวเช่นข้าพเจ้า จึงขอเรียนหารือมาว่า พอจะมีหนทางใดที่จะพอช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อนในเรื่องนี้ได้บ้าง

ตอบ ค่าเช่าซื้อบ้านไม่ใช่ค่าเช่าบ้านจึงเบิกไม่ได้ครับ โปรดอ่านคำตอบสมาชิกเลขที่ ๑๔๓

ตอบสมาชิกเลขที่ ๑๑๑

ผมเกิดวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๔๕๔ และถูกเกณฑ์เข้าเป็นทหารกองประจำการ เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๔๗๔ พอถึงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๔๗๕ ทางราชการทหารอนุญาตให้ลาพักมีกำหนด ๖ เดือน แล้วถูกปลดเป็นทหารกองหนุน เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๔๗๖ ต่อมาได้รับการคัดเลือกให้เข้ารับการศึกษาอบรมตามหลักสูตรวิชาผู้ช่วยแพทย์ กรมสาธารณสุข ได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญตั้งแต่วันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๔๗๙ เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๔๘๔ ถูกเรียกเข้าประจำการในการสงครามมหาบูรพาเอเชีย จนถึงวันที่

๑๖ สิงหาคม ๒๔๘๖ จึงถูกปลดปล่อยออกจากกองประจำการ และได้เข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการในตำแหน่งเดิม การเข้ารับราชการในกองประจำการ และถูกระดมในคราวสงครามมหาบูรพาอาเซียทางกระทรวงกลาโหมได้รับรองเวลาราชการในแบบ ส. ให้แล้วทั้ง ๒ คราว บัจจุบันมีเงินเดือน ๆ ละ ๒,๓๐๐ บาท ขอเรียนถามดังนี้

๑. ถาม จะครบเกษียณอายุ วัน เดือน ปีใด

ตอบ ครบเกษียนอายุ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๔

๒. ถาม ตอนถูกเกณฑ์เข้าเป็นทหารกองประจำการ จะนำเวลาราชการทหารมารวมเวลาราชการเพื่อขอรับบำเหน็จบำนาญได้หรือไม่

ตอบ นำมารวมด้วยได้ครับ

๓. ถาม ถ้าจะลาออกในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๑๒ จะได้รับบำเหน็จหรือบำนาญเท่าใด มีเวลาทวีคูณในการประกาศใช้กฎอัยการศึกทั้ง ๒ คราว ๗ ปี ๒๐ วัน หักวันลาบ่วยออกแล้ว

ตอบ จะได้รับบำเหน็จ ๙๔,๓๐๐ บาท หรือบำนาญเดือนละ ๑,๘๘๖ บาท

๔. ถาม ถ้าจะออกจนเกษียณอายุ จะได้รับบำเหน็จหรือบำนาญเท่าใด (ขณะนั้นเงินเดือน ๓,๐๕๐ บาท)

ตอบ ออกครบเกษียณอายุ จะได้รับบำเหน็จ ๑๓๑,๑๕๐ บาท หรือบำนาญเดือนละ ๒,๖๒๓ บาท

ตอบสมาชิกจังหวัดเลย

ถาม ข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นจัตวาที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง "ประจำแผนกจัตวา" เมื่อเลื่อนเป็นชั้นตรีตามมาตรา ๕๗ วรรค ๒ จะมีสิทธิเบิกเงินค่าเบี้ยเลี้ยงพาหนะตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ(ฉบับที่๔)พ.ศ.๒๕๑๑ ในตำแหน่ง "ประจำแผนก" หรือในตำแหน่ง "เสมียนพนักงาน"

ตอบ ถ้าการแต่งตั้งเป็นไปโดยสมบูรณ์ตามกฎหมาย กล่าวคือ เป็นการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในอัตราว่าง ก็ชอบที่จะเบิกในอัตราประจำแผนกได้

ตอบสมาชิกเลขที่ ๕๒๘

ผมเกิดวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๕๒ เข้ารับราชการเมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๗๔ และคงรับราชการเวลาติดต่อกันมาจนบัจจุบัน ขณะนี้ ได้รับเงินเดือน ๑,๒๐๐ บาท ขอเรียนถามว่า

๑. ถาม จะครบเกษียณอายุ วัน เดือน ปี ใด

ตอบ เกษียณอายุ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๓

๒. ถาม มีอายุราชการเท่าใด รวมทั้งทวีคูณด้วย

ตอบ เวลาราชการรวมทั้งทวีคูณประมาณ ๔๖ ปี

๓. ถาม จะได้บำนาญเดือนละเท่าใด

ตอบ บำนาญเดือนละ ๑,๑๐๔ บาท

๔. ถาม เนื่องจากผมเกิด ๑๓ ธันวาคม ๒๔๕๒ จะต้องปลดเกษียณเมื่อถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๑๓ ใช่หรือไม่ หรือว่าจะต้องออกเมื่ออายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์พอดี

ตอบ ออกจากราชการตามข้อ ๑ ครับ

ตอบสมาชิกเลขที่ ๓๖๗

นาย ก. เป็นข้าราชการพลเรือนชั้นโท ตำแหน่งหัวหน้าแผนก กรมเจ้าสังกัด ได้มีคำสั่งแต่งตั้งย้ายไปดำรงตำแหน่งใหม่ทางจังหวัดอื่น และให้โอนอัตราเงินเดือนไปตั้งจ่ายทางตำแหน่งใหม่ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๑๑ ระหว่างที่ยังไม่ได้รับคำสั่ง และเมื่อได้รับคำสั่งย้ายแล้ว ทางแผนกได้ทำหนังสือให้คลังออกหนังสือสำคัญการจ่ายเงินเดือนครั้งสุดท้าย และส่งไปเพื่อเบิกจ่ายทางตำแหน่งใหม่แล้ว แต่คนที่ย้ายมารักษาการในตำแหน่งแทนจากจังหวัดอื่นยังมิได้เดินทางมารับมอบหมายการงานเนื่องจากต้องไปรับการอบรมสัมมนา ตำแหน่งที่ นาย ก. ดำรงตำแหน่งอยู่ไม่มีผู้ช่วยเนื่องจากทางจังหวัดส่งไปรักษาการในตำแหน่งอำเภอชั้น

นอก ซึ่งอยู่ห่างไกลจากจังหวัดนานแล้วก่อนที่นาย ก. จะได้รับคำสั่งย้ายนาย ก. จึงยังมิอาจมอบหมายการงานในตำแหน่งที่ดำรงอยู่ได้ จำเป็นต้องรอผู้มาแทนเดินทางมารับมอบหมายงาน ในระหว่างที่อัตราเงินเดือนของนาย ก. โอนไปตำแหน่งใหม่แล้ว แต่นาย ก. ยังมิได้เดินทางเนื่องจากรอมอบหมายงานอยู่ มีโรคระบาดเกี่ยวกับพืชเกิดขึ้นในท้องที่ต่างๆ นาย ก. ในตำแหน่งหัวหน้าจำเป็นต้องออกท้องที่และไปราชการจังหวัด ขอเรียนถามว่า

ถาม ระหว่างที่นาย ก. ยังปฏิบัติงานอยู่ ยังมิได้มอบหมายงาน ค่าเบี้ยเลี้ยงพาหนะและค่าเช่าที่พักระหว่างที่ปฏิบัติงานอยู่ในตำแหน่งเดิม จะเบิกทางตำแหน่งเดิมได้หรือไม่ หากจะต้องส่งไปเบิกทางตำแหน่งใหม่ เงินงบประมาณทางตำแหน่งใหม่ไม่มี จะปฏิบัติอย่างไร

ตอบ ถ้าประสงค์จะเบิกทางเดิมที่ไม่ใช่สำนักเบิกเงินเดือน ก็มีทางทำได้ครับ โดยขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง

ตอบคุณสอน ถวิลประภา

ข้าพเจ้าขอความกรุณารบกวน ได้โปรดตอบปัญหาการครบเกษียณอายุของข้าราชการดังต่อไปนี้

ถาม สมมุติว่าข้าราชการที่เกิดวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๔๕๒ จะครบเกษียณอายุในปีงบประมาณใด เพราะได้มีการโต้เถียงกันอยู่ ๒ ประเด็น คือ

ก. ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร. ๐๙๐๖/ว. ๒ ลงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๑๑ ให้สำรวจข้าราชการพลเรือนในสังกัด ซึ่งจะมีอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ในปีงบประมาณ ๒๕๑๒ คือ ผู้ที่เกิดในระหว่างวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๔๕๑ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๔๕๒

ข. ตามบัญหาสมาชิกหนังสือพิมพ์ เทศาภิบาล ปีที่ ๖๓ เล่ม ๓ เดือนมีนาคม ๒๕๑๑ หน้า ๔๐๗ ว่า เนื่องจากในปี พ.ศ. ๒๔๘๓ ได้เปลี่ยนปฏิทินใหม่โดยประกาศใช้พระราชบัญญัติปฏิทิน พ.ศ. ๒๔๘๓ มาตรา ๔ ว่า "ปีปฏิทินนั้นให้มีกำหนดระยะเวลา ๑๒ เดือน เริ่มแต่วันที่ ๑ มกราคม และสิ้นสุดลงวันที่ ๓๑ ธันวาคม สำหรับปี พ.ศ. ๒๔๘๓ ให้สิ้นสุดลงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๔๘๓ ทำให้การคำนวณอายุตัวของผู้เกิดในเดือนมกราคม กุมภาพันธ์ และมีนาคม ก่อน พ.ศ. ๒๔๘๓ ผิดพลาดไปจากความจริงเพราะปี พ.ศ. ๒๔๘๓

มีกำหนดระยะเวลาเพียง ๙ เดือน ขาดไป ๓ เดือน เพื่อที่จะให้บุคคลที่เกิดในเดือนมกราคม กุมภาพันธ์ และมีนาคม ไม่ต้องถูก กระทบกระเทือนในการคำณวนอายุ จึงบัญญัติไว้ในมาตรา ๕ ว่า "การคำนวณปีปฏิทินตามความในมาตรา ๔ ไม่กระทบกระเทือนบุคคล ฯลฯ และการคำนวณของบุคคลที่เกิดในเดือนมกราคม กุมภาพันธ์ และมีนาคม ก่อน พ.ศ. ๒๔๘๓ ทางราชการจึงยอมทดขึ้นให้อีก ๑ ปี เช่น บุคคลที่เกิดวันที่ ๑ มีนาคม ๒๔๓๘ ซึ่งแทนที่จะมีอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ในวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๘ แต่เมื่อคำนวณโดยทดอายุเพิ่มขึ้นให้อีก ๑ ปีดังกล่าวมาแล้ว ก็จะมีอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ในวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๙ ดังนั้น

ฉะนั้นขอได้โปรดพิจารณาเพื่อชี้แจงแก่ผู้สงสัยทราบ แต่ข้าพเจ้าเห็นว่าบุคคลที่เกิดวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๔๕๒ จะครบเกษียณอายุในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๑๒ ตามนัยหนังสือสำนักงาน ก.พ. ดังกล่าว

ตอบ การนับอายุบุคคลในกรณีดังกล่าว เคยตอบให้ทราบแล้วในวารสารข้าราชการ ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๔ เดือนเมษายน ๒๕๑๑ รายตอบสมาชิกจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นทำนองเดียวกัน สำหรับบุคคลที่เกิดวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๔๕๒ จะครบเกษียณอายุและออกจากราชการตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๓

"ต้นไม้ในขณะที่งอกงามเติบโต จึงเรียกว่าต้นไม้ แต่จะถูกเรียกเป็นท่อนไม้เมื่อหยุดงอก"

อนุทินข้าราชการ

ตอน : เทคนิคการแก้ปัญหาด้านการเงินของข้าราชการ

โดย 'บูลย์ อินทรวิชา'

เกิดมาเป็น "ข้า" ดูจะตกที่นั่งลำบากไปทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็น **ข้าทาส ข้าไท ข้าน้อย, (ขี้) ข้า** หรือแม้แต่ **ข้าราชการ** จะดีอยู่สักหน่อยก็ตรงที่คนเขาพากันยกย่องยอมรับว่า ข้าราชการเป็นพวกที่มีเกียรติกว่าบรรดา **ข้า** ทั้งหลาย ส่วนว่าจะมี เกือก หรือมีเงินมีทอง หรือไม่นั้น ก็เป็นที่แจ้งอยู่แก่ใจ

จะเป็นข้าราชการทั้งที สิ่งที่ควรยอมรับอย่างหน้าชื่น (อกตรม) อยู่อย่างหนึ่ง ก็คือการ **ยึดถืออุดมคติเป็นที่ตั้ง** พยายามที่จะชูคออันขาวผ่องของ White Collar ให้เด่นเข้าไว้ มาตรว่า ท้องจะกิ่วคอดจนกางเกงแทบจะหลุดลุ่ยลงกองที่ข้อเท้า หากว่ามิเกี่ยวกระโดงกระดูกเชิงกรานแห่งศักดิศรีของอุดมคติไว้เสียหน่อย ข้าราชการกับความจน ดูจะเป็นคู่รักคู่ใคร่มาแต่สมัยปลดเปลื้อง **ศักดินา** และสมัย **สิบพ่อค้าดีกว่าพระยาเลี้ยง** ปากก็บ่นก่นความยากในชีวิตข้าราชการของตนเอง แต่จนแล้วจนรอด ก็อดจะเสือกใสไล่ส่งให้ลูกหลานมุมานะเข้าเป็นข้าราชการเยี่ยงตนเองมิได้ ไม่เข็ดเอาเสียเลย

รักจะเป็นข้าราชการต้องยินดีที่จะรับเอาอาภรณ์ คือ **ความจน** เป็นเสมือนแหวนประดับก้อย อ้อยสร้อยซบเซาอยู่เยี่ยงนั้นในแง่เศรษฐกิจ ข้าราชการที่ดีต้องยอมรับข้อนี้ จะมีก็แต่ข้าราชการคอรับชั่นละกระมังที่ยังจะยืนกรานเถียงคอเป็นเอ็น ค่าที่ใช้บัลลังก์ทองของข้าราชการเป็นเครื่องมือประกอบการทำมาหากินนอกหน้าที่เบียดบังและเบียดเบียนเวียนหาโอกาสในการทุจริตคิดมิชอบ กอบโกยเอาผลประโยชน์ใส่ตัวเอง

เมื่อพระพรหมท่านประจงสร้างโลก และสรรพสิ่งในโลก คงจะได้ตรองถึงความเหมาะสมแล้ว ที่สร้างสิ่งคู่กันมาได้อย่างเหมาะเจาะเหมาะสม หนุ่มคู่สาว ดาวคู่เดือน, แมลงคู่มาลี, ทิวาคู่ราตรี, มดคู่น้ำตาล, หัวล้านกับหวี (รู้สึกว่าคำหลังจะไม่ใช่คู่กัน แต่ปากกาพาไปน่ะ).....จะว่าไปก็เหมาะสมคู่ควรกันไปทุกสิ่ง ที่มีอยู่อย่างหนึ่ง ซึ่งเปรียบเสมือนหนามเหน็บอยู่ในทรวงมาช้านานแล้ว ก็คือ

"พ่ำให้ลูกมาเกิดแล้วใยต้องผลักไสให้ต้องตกไปอยู่ในอ้อมอกของเจ้าหนี้ด้วยเล่า เป็นลูกใครอื่น ๆ ก็พอทำเนา แต่เป็นลูก (หนี้) ของเจ้าหนี้ (หน้าโลหิต) นั้น พ่ำไม่ไหว่ตรองบ้างเลย เจ้าหนี้ กับลูกหนี้ มิใช่ของคู่กันอย่างแน่ หากแต่เป็น ขมิ้นกับปูน ตะหาก พระเจ้าข้า พ่ำช่างไม่ปรานี กว่าจะหลบเจ้าหนี้ตอนรับเงินเดือนได้ ก็ถึงกับต้องใช้เวทมนตร์ขอมดำดิน บึ่นออกหน้าต่างสำนักงาน พ่ำนะพ่ำ" ข้าราชการ (แก่ๆ) ครวญแล้วก็ถลาวิ่งก่อนที่เจ้าหนี้จะหอบบัญชีมาทุ่มหัว

ถูก! ค่าตอบแทนที่ได้ในหน้าที่ราชการ มิได้มีแต่เฉพาะค่าตอบแทนทางเศรษฐกิจ คือ พระเจ้าเงินตรา หากมีค่าตอบแทนทางสังคม และค่าตอบแทนทางจิตใจ ซึ่งบริโภคเข้าไปมิได้ มาผนวกเสริมเป็นอาหารอุดมคติ พอประทังยืดอกอันกลวงโบ๋ได้กับเขาสิบมื้อก้อีกนั่นแหละ คิดจะปลีกตัวออกจากงานราชการเสียหมด เมืองไทยจะอยู่ได้ดังฤๅ ชอบแล้วที่ท่านเปรียบว่า "ข้าราชการ **คือผู้ที่ทำความยินดีให้เกิดขึ้นทั่วบ้านทั่วเมือง**" ข้าราชการทั้งหลายควรข่มอกข่มใจผืนเย้มรับเกียรติอันน่าภาคภูมินี้เถิด เกิดชาติหน้าจะได้รับเหรียญเสียสละ และโล่ห์อุดมคติ และจารึกชื่อบนแผ่นทอง ณ สวรรค์ชั้นพรหมโน้น

บัญหาประเด็นสำคัญที่สร้างความทุกข์เข็ญต่อข้าราชการเป็นที่สุดนั้น เห็นจะมิใช่ยัมฟรีย์ มิได้รับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดี, สุรพลถูกยิงตาย, สหรัฐ ฯ ถอนทหารกลับ, เด็กหัวแดงแย่งกันเกิด, มินิสเกิร์ทของข้าราชการหญิง หรือนางสาวไทยมิได้เป็นนางสาวโลก หากแต่บัญหาเรื่องปากเรื่องท้อง หมูขึ้นราคาทุกเช้า, ข้าวขึ้นราคาทุกเย็น, รถเมล์เข็นจะขึ้นราคา, เสื้อผ้ามันแพง, ลูกเด็กเล็กแดงแย่งกันมาเกิด, เบี้ดกระเป๋าไม่มีเศษสตางค์ ซึ่งก็ล้วนแล้วแต่เรื่องของเงิน ๆ ทอง ๆ ทั้งนั้น

เมื่อบัญหามันประดังเกิดขึ้นมาได้มันก็ต้องมีทางแก้ หรือมีทางออก หาไม่แล้วโลกคงขาดความสมดุลย์ แหลกระเบิดไปนานนมแล้ว ด้วยแรงกระทบกระแทกกระเทือนกระเทาะกระทุ้งกระทั้ง กระทุ่มกระเทียบ ระหว่างลูกหนี้ (หน้าซีด) กับเจ้าหนี้ (หน้าเลือด) ทั้งหลาย ลองสาระแนขุดคุ้ยเอากระบวนการแก้บัญหาของประดาข้าราชการทั้งหลาย (และทั้งไม่หลาย) มาจาระไนดู ซึ่งก็มีอยู่หลายวิธี ซึ่งได้ผลดี และได้ผลร้ายมาแล้ว กล่าวโดยสังเขปได้ดังนี้

กู้ : "ตักลอบต้องหมั่นกู้ หมดประตูต้องเอา" จะเสียดอกเสียดวงเท่าไรไม่ว่า ขอให้พ้นภาระหน้าสิ่วหน้าขวานไปพักหนึ่ง ดอกเบี้ยร้อยละสิบ ยี่สิบเลือดซิบ ๆ ก็ยังยอม โถน่าสงสาร น่าสงสาร!

ยืม : พอทำเนา ดอกเบี้ย พอสู้ไหว เงินยืมสวัสดิการนั้นเป็นสิ่งน่าพิสมัยเป็นที่ยิ่ง ยืมเพื่อน ยืมฝูง ยืมญาติ ยืมโยม พอพูดกันได้ ปะเหมาะเคราะห์ดี สูดทั้งต้นทั้งดอก กลอกหน้าว่าไม่มีจะให้ ใครๆ มันก็ฆ่ากันไม่ลง (แต่เห็นตายกันมาเยอะ)

หยิบ : เศษเล็กเศษน้อยที่หลงๆ เหลือๆ ใกล้ต้นใกล้มือ มิได้ขโมยมิได้ลักของมันใกล้เกลือกินด่าง เหมือนมดใกล้น้ำตาล เราท่านฤๅจะอดงดได้ จัดงานการกุศลนั้นดีนัก เงินทองข้าวของที่เขาส่งช่วย คนยาก ไฟไหม้ น้ำท่วม ผ่านหน้า เป็นอ้ามือหยิบ

ยักยอก : จำเป็นต้องใช้เทคนิคอยู่สักหน่อย เล่ห์กระเท่ห์ในการหุบงุบงิบเข้ากระเป๋า ต้องอาศัยทักษะและความชำนาญ หาไม่แล้วมิแคล้วตะราง แต่นั่นแหละคนยักยอกโง่ๆ เท่านั้นที่ทำให้เขาจับได้ ก็สมควรแล้ว

สมยอม : พวกที่ไปสำรวจราคา และจัดซื้อของทางราชการนั่นแหละตัวดี จัดซื้อของให้หลวงทั้งที ต้องมีค่าสมยอมเป็นเปอร์เซ็นต์ ซึ่งเจ๊กก็ยินดีจ่ายส่วนลด ทั้งช่วยอุปโหลกใบเสร็จให้ตรงตามราคาหลวง ดังที่ตั้งงบประมาณมาสนิทสนมนัก

โกงแรงงาน : พวกที่หากินกับการรับเหมา, การก่อสร้าง ตามโครงงานของรัฐบาลนั่นแหละตัวดี จะสร้างอะไรทีก็ต้องว่าจ้างคนงาน จ้างจริง ๑๐๐ คน ใส่ชื่อเข้าไป ๑๕๐ ชื่อ รวมชื่อลูก, หลาน, เหลน, หล่อน, เด็กในท้อง, เมีย, หมา หรือแม้กระทั่งแมวที่บ้านใส่เข้าไปถึงคราวเงินค่าแรงออก เบิกกันเปรม มือขวาเซ็นรับเงินแล้วก็เปลี่ยนมามือซ้าย หรือหฤห่ามถึงขนาดเอาเท้าขวาเซ็น แล้วเท้าซ้ายเขียนเบิกก็อาจจะมี ค่าที่หมาแมวเซ็นชื่อไม่ได้

ฉกชิง : นี่ก็พอจะมี เมื่อมืดหน้าตามัวขึ้นมาก็ลืมบ่า ลืมขีด ลืมชื่อเสียงเกียรติยศ คว้าเงินคว้าทองแม่ค้าพ่อขายวิ่งเซ่อให้เขาจับได้ก็เห็นมีเป็นข่าวอยู่ (ไม่ค่อยบ่อย)

เชิด : หนี้สินมันมากมายนักหนา อยู่ใกล้เงินใกล้ทอง ปะเหมาะเคราะห์ดีหอบเงินเชิดหนีไปอยู่เมืองเขมรเสียเลยสิ้นเรื่อง หากไม่ ทำโง่ให้เขาจับได้คาหนังคาเขา ก็เข้าซังเตเห่กล่อมมุ้งสายบัว

ออกหวยเบอร์ : จนมาอะไรมันก็ทำกันได้ รถยนต์, รถเก๋ง, รถเครื่อง, นาฬิกา แหวน, สร้อย หรืออะไรที่พอจะเอามาเป็นรางวัลออกบัตรได้ก็เอาทั้งนั้น ออกเป็นเบอร์ ขาย เบอร์ละห้าบาทสิบบาท ถือเอาตามเลขท้ายลอตเตอรี่ ใครถูกก็ได้ไป กำไรก็พอจะมี ปะ เหมาะเคราะห์ดี ตัวเองถูกเองก็สบายองค์

เซ็น : เป็นข้าราชการก็ดีตรงนี้แหละ **เครดิต** เยอะ เจ๊กในตลาดเชื่อมือ เซ็นปุบ หยิบเอาของมาใช้บับ เรื่องเงินเรื่องทองค่อยว่ากันทีหลัง เจ๊กก็เกรงอกเกรงใจ ไม่ค่อยจะกล้า ทวง (เท่าไร) นอกจากเดือนแล้วเดือนเล่ายังไม่ชำระก็อาจจะตามเอาบัญชีมาปะหน้าวันรับ เงินเดือน ทำให้ต้องออกแรงวิ่งหนีหลบเสียแทบเอาตัวไม่รอด (เป็นห่วงข้าราชการแก่ ๆ ที่ วิ่งไม่ค่อยไหว !)

ผ่อนส่ง : จนก็จริงแต่อยากมี วิทยุ, จักรเย็บผ้า, ตู้เย็น, เตาแกส กับเขาบ้าง จะทำ อย่างไรได้ ติดต่ออาบังให้เอามาให้ก่อน แล้วค่อยผ่อนชำระวันละสี่ซ้าห้าบาท โดยอาบัง จะคีดกระดึงจักรยานมาเตือนทุกวันที่หน้ากระได แม้นว่าจนใจไม่มีจ่าย อาบังก็จะแบกกลับ

ย้ายเป็นอาชีพ : การย้ายที่อยู่บ่อย ๆ ช่วยตัดหนี้สินตามร้านเจ๊กได้เป็นกอง แต่ก็ ควรจะมีเทคนิค และทำอย่างเงียบงำที่สุดอย่าให้รั่วไหลแต่ประการใด ค่าขนข้าวขนของ ค่ารถค่ารา ก็เบิกทางราชการได้ มีข้าวของอยู่แต่กระเป๋าใบเดียวก็เบียดบังว่ามีเป็นโกดัง ต้อง ใช้รถโกดังสักสองสามคัน หลวงท่านก็จ่าย หรือว่าอีกทางหนึ่ง คนที่เขาประสงค์จะขอย้าย ตามเมียมาอยู่ ณ ที่ตนเองจะย้ายอยู่ก็อาจขู่ขอเงินค่าแทนตัวได้ไม่น้อย

การตบเงิน : การตบเงินหรือเก็บค่าต๋ง ก็พอมีอยู่มีกิน หากมีอำนาจวาสนาสัก หน่อย ไม่ว่าจะเป็นการ คุมบ่อน คุมบาร์ หรือคุมซ่อง แต่ก็ทำให้เป็น ไม่เป็นอย่าทำ ทำให้เจ้านายเขาจับได้ขายหน้า จะถูกไล่ออกจะว่าไม่บอก

ไถ : เมืองไทยเมืองเกษตร คันไถพอจะหาได้เยอะแยะ ค่าที่เขาเลิกใช้ควายไถนา แล้ว เอาสิ่งนั้นแหละเป็นเครื่องมือผนวกกับอำนาจวาสนาเชิงราชการเสียหน่อย ก็พอจะเก็บ เล็กผสมน้อยได้บ้าง คิดจะไถก็ไถให้เป็น จับหางไถให้ถูกท่า ผิดนักจักเข้าตำรา คือ ตะราง อ้างเหตุผลพึ่งไม่ขึ้น ระวัง !

ขูด : ไถยังไม่พอกิน หากจะมีอำนาจวาสนาพอจะใช้มีดโกนคมกริบเป็นก็อาจจะ ผนวกเข้า ขูดในที่ทางที่พอจะเป็นน้ำเป็นเนื้อ เพื่อเก็บเล็กผสมน้อยยาไส้ ต่อชีวิตได้อีกกระมัง

รีด : ผิดนักก็จับมาเข้าเครื่องจักรหีบ รีดเอาเหมือนหีบอ้อย คั้นเอาให้หมดอย่าให้เหลือแม้แต่กาก ก็รีดนั่นแหละทำให้ดี ทำให้เป็น ทำให้ถูก เผอิญไปพบหมูเขี้ยวดันเข้า จะชูดจะรีดละก้อคงไม่แคล้ว...

ใช้อำนาจเบียดบัง : คนเราเมื่อมีเงินใช้เงิน มีอำนาจใช้อำนาจ หากยังละอายต่อบาป ก็ให้คุณนายท่านเป็นคนรับไว้ แล้วก็คอยรับคำบัญชาจากแม่คุณมาปฏิบัติตามสั่งก็ได้อีกนะแหละ ถ้าทำไม่เป็นอย่าทำ หรือนอกจากจะใหญ่โตมโหฬารจริงๆ นั้นก็อีกเรื่องหนึ่ง ไม่มีใครเขากล้าว่า

แชร์ : เป็นกิจกรรมทางด้านการร่วมหัว ร่วมมือ ร่วมใจ กันอย่างดี และเป็นที่นิยมกันมากที่สุดแทบทุกวงการ หรือหน่วยงานราชการ (ไม่เชื่อลองสอบถามดู) ใครเล่นแชร์ไม่เป็น หรือไม่เคยเป็น เท้าแชร์, มือแชร์ ก็ดูออกจะเชยด้วยซ้ำไป จะว่าไปก็ดีหรอกที่ทุกคนร่วมใจกันเอาเงินมากอง แล้วก็เปิดโอกาสให้ผู้มีรายได้น้อยพอจะได้เงินก้อนไปผ่อนรถ ผ่อนรา ซื้อที่ซื้อทาง ซื้อตู้เย็น, โทรทัศน์ เตาแกส มาปรนเปรอความสุขของตน เล่นกันแบบ**ตรงไปตรงมา** มันก็ดี แต่ก็ยังข้องใจว่า ถูกต้องด้วยกฎหมายบ้านเมืองหรือเปล่า แต่ที่เกิดคดีอยู่เกร่อก็เพราะเล่นแบบ **โกงไปโกงมา** วงแชร์แตก เงินสูญ โกงกิน เชิดแชร์ พ้องร้องกันรึ บางทีศาลก็ไม่พังเสียงเพราะไม่มีหลักฐาน จำใจต้องหันไปพึ่ง **ลูกปืนลูกละบาท** เป็นเครื่องตัดสิน แล้วก็เข้าไปนั่งสวัสดีความเศร้าอยู่ในโลกจตุรัส

เทคนิคการแก้บัญหาทางด้านการเงินของข้าราชการดังได้กล่าวมาทั้งหมดนี้ (ที่จริงยังไม่หมด) หาใช่ข้อเสนอแนะอันพึงยึดถือเป็นเยี่ยงอย่างทั้งหมดไม่ เป็นแต่นำมาพูดแบบ **ตีวัวกระทบคราด ตีบาตรกระทบพระ** เสนอไว้เป็นข้อพึงสำเหนียกทั้งฝ่ายตัวข้าราชการเอง และเจ้าสังกัดจะได้พิจารณาว่า ควรหรือไม่ควรประการใด จะมีทางอื่นใดที่แก้บัญหาได้นิ่มนวลกว่านี้ เงินทองมันของบาดใจ ถ้ามันมาเป็นนายเราเมื่อใด บัญหาก็เกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้น เงินมันก็เหมือนน้ำกับไฟ มัน**เป็นนายที่เลว** แต่**เป็นทาสที่ดี**

คติทิ้งท้าย :

มีสิ่งพึงบรรจบให้ครบบาท *อย่าให้ขาดสิ่งของต้องประสงค์*
ข้าราชการเงินเดือนน้อยค่อยบรรจง *หากจ่ายลงมากมากจะยากนาน*
จะจับจ่ายใช้สอยเงินน้อยนิด *จงคราญคิดให้หนักอย่าหักหาญ*
อย่าลืมตนจ่ายเกินเงินงบประมาณ *เมียที่บ้านกับลูกห้าจะอาเจียร* □

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

(ต่อจากฉบับที่แล้ว)

หมวด ๑
บททั่วไป

มาตรา ๑ ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียว จะแบ่งแยกมิได้

มาตรา ๒ ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

มาตรา ๓ อำนาจอธิปไตยมาจากปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้เป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นแต่โดยบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

หมวด ๒
พระมหากษัตริย์

มาตรา ๔ องค์พระมหากษัตริย์ดำรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะ ผู้ใดจะละเมิดมิได้

มาตรา ๕ ผู้ใดจะกล่าวหาหรือพ้องร้องพระมหากษัตริย์ในทางใด ๆ มิได้

มาตรา ๖ พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพุทธมามก และทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภก

มาตรา ๗ พระมหากษัตริย์ทรงใช้อำนาจนิติบัญญัติทางรัฐสภา

มาตรา ๘ พระมหากษัตริย์ทรงใช้อำนาจบริหารทางคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๙ พระมหากษัตริย์ทรงใช้อำนาจตุลาการทางศาล

มาตรา ๑๐ พระมหากษัตริย์ทรงดำรงตำแหน่งจอมทัพไทย

มาตรา ๑๑ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจที่จะสถาปนาฐานันดรศักดิ์และพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

มาตรา ๑๒ พระมหากษัตริย์ทรงเลือกและแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นประธานองคมนตรีคนหนึ่ง และองคมนตรีอื่นอีกไม่มากกว่าแปดคน ประกอบเป็นคณะองคมนตรี

คณะองคมนตรีมีหน้าที่ถวายความเห็นต่อพระมหากษัตริย์ในพระราชกรณียกิจทั้งปวงที่พระมหากษัตริย์ทรงปรึกษา และมีหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๑๓ การเลือกและแต่งตั้งองคมนตรีก็ดี การให้องคมนตรีพ้นจากตำแหน่งก็ดี ให้เป็นไปตามพระราชอัธยาศัย

ให้ประธานรัฐสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานองคมนตรี หรือให้ประธานองคมนตรีพ้นจากตำแหน่ง และให้ประธานองคมนตรีเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งองคมนตรีอื่น หรือให้องคมนตรีอื่นพ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๑๔ องคมนตรีต้องไม่เป็นข้าราชการประจำ รัฐมนตรีหรือข้าราชการการเมืองอื่น สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทน หรือสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง และต้องไม่แสดงการฝักใฝ่ในพรรคการเมืองใด ๆ

มาตรา ๑๕ ก่อนเข้ารับหน้าที่องคมนตรีต้องถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ด้วยถ้อยคำดังต่อไปนี้

"ข้าพระพุทธเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอถวายสัตย์ปฏิญาณว่า ข้าพระพุทธเจ้าจะจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ของประเทศและประชาชน ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ"

มาตรา ๑๖ องคมนตรีพ้นจากตำแหน่งเมื่อตาย ลาออก หรือมีพระบรมราชโองการให้พ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๑๗ การแต่งตั้งและถอดถอนข้าราชการในพระองค์และสมุหราชองครักษ์ให้เป็นไปตามพระราชอัธยาศัย

มาตรา ๑๘ ในเมื่อพระมหากษัตริย์จะไม่ประทับอยู่ในราชอาณาจักร หรือจะทรงบริหารพระราชภาระไม่ได้ด้วยเหตุใดก็ตาม จะได้ทรงแต่งตั้งผู้ใดผู้หนึ่งด้วยความเห็นชอบของรัฐสภาเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ และให้ประธานรัฐสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

มาตรา ๑๙ ในกรณีที่พระมหากษัตริย์มิได้ทรงแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามมาตรา ๑๘ ก็ดี ในกรณีที่พระมหากษัตริย์ไม่สามารถทรงแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ เพราะยังไม่ทรงบรรลุนิติภาวะ หรือเพราะเหตุอื่นใดก็ดี ให้คณะองคมนตรีเสนอชื่อผู้ใดผู้หนึ่ง ที่สมควรดำรงตำแหน่งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ต่อรัฐสภาเพื่อขอความเห็นชอบ เมื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว ให้ประธานรัฐสภาประกาศในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์แต่งตั้งผู้นั้นเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

มาตรา ๒๐ ในระหว่างที่ไม่มีผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๑๙ ให้ประธานองคมนตรีเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ไปพลางก่อน

ในกรณีที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามมาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๑๙ ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ประธานองคมนตรีทำหน้าที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ชั่วคราว

ในระหว่างที่ประธานองคมนตรีเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามวรรคหนึ่งก็ดี ในระหว่างที่ประธานองคมนตรีทำหน้าที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามวรรคสองก็ดี ประธานองคมนตรีจะปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นประธานองคมนตรีมิได้ ในกรณีเช่นว่านี้ ให้คณะองคมนตรีเลือกองคมนตรีคนหนึ่งขึ้นทำหน้าที่ประธานองคมนตรีชั่วคราว

มาตรา ๒๑ ก่อนเข้ารับหน้าที่ ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามมาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๑๙ ต้องปฏิญาณตนในที่ประชุมรัฐสภาด้วยถ้อยคำดังต่อไปนี้

"ข้าพเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอปฏิญาณว่า ข้าพเจ้าจะจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ (พระปรมาภิไธย) และจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ของประเทศและประชาชน ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ"

มาตรา ๒๒ การสืบราชสมบัติให้เป็นไปโดยนัยแห่งกฎมณเฑียรบาลว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช ๒๔๖๗ และประกอบด้วยความเห็นชอบของรัฐสภา

การยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎมณเฑียรบาลว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช ๒๔๖๗ ให้กระทำได้โดยวิธีการอย่างเดียวกันกับการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่ราชบัลลังก์หากว่างลง ให้คณะองคมนตรีเสนอพระนามผู้สืบราชสันตติวงศ์ตามกฎมณเฑียรบาลว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช ๒๔๖๗ ต่อรัฐสภาเพื่อขอความเห็นชอบ เมื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว ให้ประธานรัฐสภาอัญเชิญองค์ผู้สืบราชสันตติวงศ์ขึ้นทรงราชย์เป็นพระมหากษัตริย์สืบไป แล้วให้ประธานรัฐสภาประกาศเพื่อให้ประชาชนทราบ

ในระหว่างที่ยังไม่มีประกาศองค์ผู้สืบราชสันตติวงศ์ตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานองคมนตรีเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ไปพลางก่อน แต่ในกรณีที่ราชบัลลังก์ว่างลงในระหว่างที่ได้แต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ไว้ตามมาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๑๙ หรือระหว่างเวลาที่ประธานองคมนตรีเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามมาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง ก็ให้ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์นั้น ๆ แล้วแต่กรณี เป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ต่อไปทั้งนี้จนกว่าจะได้ประกาศองค์ผู้สืบราชสันตติวงศ์

ในกรณีที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ซึ่งได้รับการแต่งตั้งไว้และเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ต่อไปตามวรรคสองไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ประธานองคมนตรีทำหน้าที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ชั่วคราว

ในกรณีที่ประธานองคมนตรีเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามวรรคสอง หรือทำหน้าที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ชั่วคราวตามวรรคสาม ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๐ วรรคสาม มาใช้บังคับ

หมวด ๓
สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย

มาตรา ๒๔ บุคคลไม่ว่าเหล่ากำเนิด หรือศาสนาใด ย่อมอยู่ในความคุ้มครองแห่งรัฐธรรมนูญเสมอกัน

มาตรา ๒๕ บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย ฐานันดรศักดิ์โดยกำหนดก็ดี โดยแต่งตั้งก็ดี โดยประการอื่นใดก็ดี ไม่กระทำให้เกิดเอกสิทธิอย่างใดเลย

มาตรา ๒๖ บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการถือศาสนา นิกายของศาสนาหรือลัทธินิยมในทางศาสนา และย่อมมีเสรีภาพในการปฏิบัติพิธีกรรมตามความเชื่อถือของตนเมื่อ

ไม่เป็นปฏิบักษ์ต่อหน้าที่ของพลเมือง และไม่เป็นการขัดขวางต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

ในการใช้เสรีภาพดังกล่าวในวรรคหนึ่ง บุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองมิให้รัฐกระทำการใดๆ อันเป็นการรอนสิทธิหรือเสียประโยชน์อันควรมีควรได้ เพราะเหตุที่ถือศาสนา นิกายของศาสนา หรือลัทธินิยมในทางศาสนา หรือปฏิบัติพิธีกรรมตามความเชื่อถือแตกต่างจากบุคคลอื่น

มาตรา ๒๗ บุคคลจะไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่จะได้กระทำการอันกฎหมายซึ่งใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่กำหนดไว้ในกฎหมายซึ่งใช้อยู่ในเวลาที่กระทำความผิดมิได้

มาตรา ๒๘ ในคดีอาญา ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด ก่อนที่จะมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้

คำขอประกันผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา จะต้องได้รับการพิจารณา และจะเรียกหลักประกันจนเกินควรแก่กรณีมิได้ การไม่ให้ประกันต้องอาศัยเหตุตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะในกฎหมาย และจะต้องแจ้งเหตุที่ไม่ให้ประกันแก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยทราบ

บุคคลผู้ถูกคุมขังหรือถูกจำคุก ย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมตามสมควร

มาตรา ๒๙ บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในร่างกาย

การจับกุมคุมขังหรือตรวจค้นตัวบุคคลไม่ว่ากรณีใดๆ จะกระทำได้ก็แต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย แต่ผู้ถูกจับกุมหรือถูกตรวจค้นจะต้องได้รับแจ้งเหตุพร้อมด้วยรายละเอียดตามสมควรในการที่ถูกตรวจค้นโดยไม่ชักช้า และผู้ถูกคุมขังย่อมมีสิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความเป็นการเฉพาะตัวได้

ในกรณีที่มีการคุมขังตัวบุคคล ผู้ถูกคุมขังเองก็ดี พนักงานอัยการก็ดี บุคคลอื่นใดเพื่อประโยชน์ของผู้ถูกคุมขังก็ดี มีสิทธิร้องต่อศาลท้องที่ซึ่งมีอำนาจพิจารณาคดีอาญาว่าการคุมขังเป็นการมิชอบด้วยกฎหมาย เมื่อมีคำร้องเช่นว่านั้น ให้ศาลดำเนินการไต่สวนฝ่ายเดียวโดยด่วน ถ้าเห็นว่าคำร้องนั้นมีมูล ศาลมีอำนาจสั่งผู้คุมขังให้นำตัวผู้ถูกคุมขังมาศาลโดยพลัน

และถ้าผู้คุมขังแสดงให้เป็นที่พอใจของศาลไม่ได้ว่าการคุมขังเป็นการชอบด้วยกฎหมาย ก็ให้ศาลสั่งปล่อยตัวผู้ถูกคุมขังไปทันที

มาตรา ๓๐ การเกณฑ์แรงงาน จะกระทำได้ก็แต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อประโยชน์ในการป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะอันมีมาเป็นการฉุกเฉิน หรือโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ซึ่งบัญญัติให้กระทำได้ในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะการรบหรือการสงคราม หรือในระหว่างเวลาที่มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือในระหว่างเวลาที่มีประกาศใช้กฎอัยการศึก

มาตรา ๓๑ บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในเคหสถาน

บุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองในการที่จะอยู่อาศัยและครอบครองเคหสถานโดยปรกติสุข การเข้าไปในเคหสถานโดยปราศจากความยินยอมของผู้ครอบครองก็ดี การตรวจค้นเคหสถานก็ดี จะกระทำได้ก็แต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

มาตรา ๓๒ สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครอง ขอบเขตและการจำกัดสิทธิเช่นว่านี้ย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

การสืบมรดกย่อมได้รับความคุ้มครอง สิทธิของบุคคลในการสืบมรดกย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ จะกระทำได้ก็แต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อการอันเป็นสาธารณูปโภค หรือการอันจำเป็นในการป้องกันประเทศโดยตรง หรือการได้มาซึ่งทรัพยากรธรรมชาติ หรือเพื่อประโยชน์แก่การผังเมือง หรือประโยชน์ของรัฐอย่างอื่น และต้องชดใช้ค่าทำขวัญอันเป็นธรรมแก่เจ้าของตลอดจนผู้ทรงสิทธิตามที่ระบุไว้ในกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ บรรดาที่ได้รับความเสียหายในการเวนคืนนั้นด้วย

มาตรา ๓๓ บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการพูด การเขียน การพิมพ์ และการโฆษณา

การจำกัดเสรีภาพเช่นว่านี้ จะกระทำได้ก็แต่โดยบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อคุ้มครองเสรีภาพของบุคคลอื่น หรือเพื่อหลีกเลี่ยงภาวะคับขัน หรือเพื่อรักษาความสงบ

เรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันความเสื่อมทรามทางจิตใจของยุวชน

การให้เงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่นอุดหนุนหนังสือพิมพ์ของเอกชน รัฐจะกระทำมิได้

มาตรา ๓๔ บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการศึกษาอบรม เมื่อการศึกษาอบรมนั้นไม่เป็นปฏิบักษ์ต่อหน้าที่ของพลเมืองตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาอบรม และไม่ขัดต่อกฎหมายเกี่ยวกับการจัดสรรสถานศึกษา

มาตรา ๓๕ บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ

การจำกัดเสรีภาพเช่นว่านี้ จะกระทำได้ก็แต่โดยบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะในกรณีการชุมนุมสาธารณะ และเพื่อคุ้มครองความสะดวกของประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะ หรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะการรบ หรือการสงคราม หรือในระหว่างเวลาที่มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือในระหว่างเวลาที่มีประกาศใช้กฎอัยการศึก

มาตรา ๓๖ บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการรวมกันเป็นสมาคม เมื่อมีวัตถุประสงค์ไม่เป็นการผ่าฝืนกฎหมาย

การจัดตั้งและการดำเนินกิจการของสมาคมย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

มาตรา ๓๗ บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการรวมกันเป็นพรรคการเมือง เพื่อดำเนินกิจการในทางการเมืองโดยวิถีทางประชาธิปไตย และไม่ขัดต่อระบอบการปกครองตามรัฐธรรมนูญนี้

การจัดตั้งและการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยพรรคการเมือง

มาตรา ๓๘ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการสื่อสารถึงกันโดยทางไปรษณีย์หรือทางอื่นที่ชอบด้วยกฎหมาย

การตรวจ การกัก หรือการเปิดเผยจดหมาย โทรเลข โทรศัพท์ หรือสิ่งสื่อสารอื่นใดที่บุคคลมีติดต่อถึงกัน จะกระทำได้ก็แต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอภาคในการใช้การสื่อสารที่จัดไว้เป็นบริการสาธารณะ

มาตรา ๓๙ บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการเลือกถิ่นที่อยู่ภายในราชอาณาจักร และในการประกอบอาชีพ

การจำกัดเสรีภาพเช่นว่านี้ จะกระทำได้ก็แต่โดยบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อความปลอดภัยของประเทศ เศรษฐกิจแห่งชาติ หรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือเพื่อรักษาความสัมพันธ์ในครอบครัว

การเนรเทศบุคคลผู้มีสัญชาติไทยออกนอกราชอาณาจักรจะกระทำมิได้

มาตรา ๔๐ บุคคลคนเดียวหรือหลายคนร่วมกันย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องราวร้องทุกข์ภายในเงื่อนไขและวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๔๑ สิทธิของบุคคลในครอบครัวย่อมได้รับความคุ้มครอง

มาตรา ๔๒ สิทธิของบุคคลที่จะฟ้องหน่วยราชการซึ่งเป็นนิติบุคคล ให้รับผิดเพื่อการกระทำของเจ้าพนักงานในฐานะเสมือนเป็นตัวการหรือนายจ้าง ย่อมได้รับความคุ้มครอง

มาตรา ๔๓ บุคคลซึ่งเป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการประจำอื่น และข้าราชการส่วนท้องถิ่น ย่อมมีสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกับประชาชนพลเมือง เว้นแต่ที่จำกัดในกฎหมาย หรือกฎ หรือข้อบังคับ ที่ออกโดยอาศัยอำนาจกฎหมายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพหรือวินัย

มาตรา ๔๔ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญนี้ให้เป็นปฏิปักษ์ต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และรัฐธรรมนูญ มิได้

หมวด ๔
หน้าที่ของชนชาวไทย

มาตรา ๔๕ บุคคลมีหน้าที่ป้องกันประเทศ

มาตรา ๔๖ บุคคลมีหน้าที่รับราชการทหารตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๔๗ บุคคลมีหน้าที่รักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๔๘ บุคคลมีหน้าที่เคารพต่อกฎหมาย

มาตรา ๔๙ ในการใช้สิทธิเลือกตั้งและสิทธิออกเสียงประชามติ บุคคลมีหน้าที่ต้องกระทำโดยสุจริต และมุ่งถึงประโยชน์ส่วนรวม

มาตรา ๕๐ บุคคลมีหน้าที่เสียภาษีอากรตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๕๑ บุคคลมีหน้าที่ช่วยเหลือราชการตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๕๒ บุคคลมีหน้าที่รับการศึกษาอบรมชั้นประถมศึกษาภายในเงื่อนไข และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

หมวด ๕

แนวนโยบายแห่งรัฐ

มาตรา ๕๓ บทบัญญัติในหมวดนี้มีไว้เพื่อเป็นแนวทางสำหรับตรากฎหมาย และการบริหารราชการตามนโยบายดังกำหนดไว้ และไม่ก่อให้เกิดสิทธิในการฟ้องร้องรัฐ

มาตรา ๕๔ รัฐจะต้องรักษาไว้ซึ่งเอกราช

มาตรา ๕๕ รัฐพึงส่งเสริมสัมพันธไมตรีระหว่างประเทศ และถือหลักถ้อยทีถ้อยปฏิบัติต่อกัน

มาตรา ๕๖ รัฐพึงร่วมมือกับนานาประเทศในการรักษาความยุติธรรมระหว่างประเทศ และผดุงสันติสุขของโลก

มาตรา ๕๗ กำลังทหารพึงมีโดยเหมาะสมแก่ความจำเป็นสำหรับรักษาเอกราชความมั่นคงและผลประโยชน์แห่งชาติ

มาตรา ๕๘ กำลังทหารเป็นของชาติพึงใช้เพื่อการรบหรือการสงคราม หรือเพื่อปราบปรามการจลาจล

การใช้กำลังทหารเพื่อการอื่น ให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

มาตรา ๕๙ รัฐพึงส่งเสริมและบำรุงการศึกษาอบรม

การจัดระบบการศึกษาอบรมเป็นหน้าที่ของรัฐโดยเฉพาะ สถานศึกษาทั้งปวงย่อมอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของรัฐ

การศึกษาอบรมชั้นอุดมศึกษา รัฐพึงจัดการให้สถานศึกษาดำเนินกิจการของตนเองได้ภายในขอบเขตที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๖๐ การศึกษาอบรมชั้นประถมศึกษาในสถานศึกษาของรัฐ จะต้องจัดให้โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน

รัฐพึงช่วยเหลือให้ได้มีอุปกรณ์การศึกษาอบรมตามควร

มาตรา ๖๑ รัฐพึงสนับสนุนการวิจัยในศิลปวิทยาและวิทยาศาสตร์

มาตรา ๖๒ รัฐพึงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมประจำชาติ แต่ต้องไม่กระทำโดยวิธีการอันเป็นการบังคับผืนใจบุคคล

มาตรา ๖๓ รัฐพึงบำรุงรักษาสถานที่และวัตถุอันมีค่าในทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและศิลปกรรม

มาตรา ๖๔ รัฐพึงสนับสนุนให้เอกชนได้มีการริเริ่มในทางเศรษฐกิจ

การประกอบกิจการอันมีลักษณะเป็นสาธารณูปโภค รัฐพึงจัดให้ประสานกันกับการดำเนินกิจการทางเศรษฐกิจส่วนเอกชน ในทางที่จะให้เป็นประโยชน์แก่ประชาชนเป็นส่วนรวม

การประกอบกิจการอันมีลักษณะเป็นสาธารณูปโภคโดยเอกชนก็ดี กิจการอันเป็นการผูกขาดตัดตอนก็ดี จะกระทำได้ก็แต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

มาตรา ๖๕ รัฐพึงส่งเสริมและบำรุงการประกอบเกษตรกรรม เพื่อเพิ่มพูนผลิตผลทั้งในทางปริมาณและคุณภาพ

มาตรา ๖๖ รัฐพึงสนับสนุนการค้าและการประกอบการผลิตส่วนเอกชนทั้งในเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม

มาตรา ๖๗ รัฐพึงส่งเสริมและสนับสนุนการสังคมสงเคราะห์ เพื่อสวัสดิภาพและความผาสุกของประชาชน

มาตรา ๖๘ รัฐพึงส่งเสริมให้ประชากรวัยทำงานมีงานทำตามควรแก่อัตภาพ และคุ้มครองแรงงานให้เป็นไปโดยเป็นธรรม

มาตรา ๖๙ รัฐพึงส่งเสริมการสาธารณสุข

มาตรา ๗๐ รัฐพึงส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และสนับสนุนให้ท้องถิ่นสามารถดำเนินกิจการตามอำนาจหน้าที่ได้เป็นผลดี

(ยังมีต่อ)

Spelling Rules

โดย พลสิทธิ์ หนูชูชัย

การเขียนภาษาอังกฤษทุกคำ ถ้าสะกดได้ถูกต้อง ก็บ่งถึงลักษณะของผู้รู้ภาษาดีประการหนึ่ง ความล้มเหลวและความผิดหวังมากต่อมากที่เกิดกับบุคคลเนื่องจากสะกดคำผิดๆ พลาดๆ

กฎและแบบฝึกหัดนี้จะเป็นส่วนช่วยให้การสะกดตัวในคำภาษาอังกฤษถูกต้องและแน่นอนมากขึ้นพอสมควร ขอให้ดูแต่ละกฎอย่างช้าๆ ทำแบบฝึกหัดทุกบท เมื่อทำเสร็จก็ลองเปรียบเทียบกับบทเฉลยแบบฝึกหัดหลังบท

๑. กฎของ ie และ ei

– ปกติ i อยู่หน้า e เสมอ เช่น

bel**ie**ve : เชื่อ

hyg**ie**ne : อนามัย

fr**ie**nd : เพื่อน

– แต่ e จะอยู่หน้า i เมื่อ

* ตามหลัง c เช่น

dec**ei**ve : หลอกลวง

rec**ei**ve : รับ

rec**ei**pt : การรับ

* ออกเสียงเป็น เอ เช่น

neighbor (เน่ – เบอร์) : เพื่อนบ้าน

sleigh (ส – เล่) : เลื่อนใช้ม้าลาก

i นำหน้า e เสมอทุกคำ นอกจากเมื่อ ตามหลัง c และเมื่อออกเสียงเป็นเ เอ

A bad officer is more dangerous than hundred bandits.

เจ้าหน้าที่ชั่วเพียงคนเดียว เป็นอันตรายมากกว่าโจรนับร้อย

ต่อไปนี้เป็นคำยกเว้น ไม่เป็นไปตามกฎ คือ i จะไม่อยู่หน้า e แม้จะไม่ตามหลัง c และออกเสียงเป็น เอ

n**ei**ther : ไม่.... (ทั้งสองอย่าง) s**ei**zed : จับ, ฉวย

l**ei**sure : ตามสบาย, มีเวลาว่าง w**ei**rd ; ชวนให้ขนลุก, ประหลาด

h**ei**ght : ความสูง

๒. กฎของคำที่ลงท้ายด้วย e

– ตัด e ออกเมื่อคำนั้นไม่ออกเสียง e หลังจากนำคำบั้จจัย (suffix) ที่ขึ้นต้นด้วยสระ (vowel) เข้าไปรวม เช่น

take + ing = taking

write + ing = writing

desire + able = desirable

guide + ance = guidance

(ตัด e ออก เพราะคำทุกคำเมื่อรวมกันแล้วทางขวามือไม่อ่านออนเสียง e เลย และคำบั้จจัยที่นำไปรวมก็ขึ้นต้นด้วยสระทุกคำ)

ยกเว้น

– ถ้าคำใดลงท้ายด้วย **ce** หรือ **ge** แม้รวมด้วยบั้จจัยที่ขึ้นต้นด้วยสระ ก็ไม่ตัด **e** ออก โดยเฉพาะบั้จจัยที่ขึ้นต้นด้วย **a** หรือ **o**

change + **a**ble = changeable : สามารถเปลี่ยนแปลงได้

courage + **o**us = courageous : กล้าหาญ

notice + **a**ble = noticeable : เป็นที่น่าสังเกต

– ถ้าบั้จจัยขึ้นต้นด้วยพยัญชนะ (consonant) คงรักษา e ไว้

care + ful = careful : ระมัดระวัง

pale + **n**ess = paleness ; ความซูบซีด

excite + **m**ent = excitement : ความตื่นเต้น

แต่บางคำแม้บั๊จจัยจะขึ้นต้นด้วยพยัญชนะ ก็ตัด e ทิ้ง เช่น

acknowledge + **m**ent = acknowledment : การรับรองว่าจริง, การแสดงความขอบคุณ

argue + **m**ent = argument : การโต้แย้ง

due + **l**y = duly : ในเวลาเฉพาะ

judge + **m**ent = judment : การตัดสิน

true + **l**y = truly : อย่างจริงใจ

whole + **l**y = wholly : ทั้งหมด

— ถ้าคำใดลงท้ายด้วย **ee** เมื่อรวมกับบั๊จจัย ที่ขึ้นต้นด้วย **e** ให้ตัด **e** ตัวหลัง ที่ไม่ออกเสียง เช่น :

agree + ed = agreed

free + er = freer

แต่ถ้าบั๊จจัยขึ้นต้นด้วยตัวอื่น ไม่ต้องตัดทิ้ง เช่น :

agree + ing = agreeing

agree + able = agreeable

๓. กฎของคำลงท้ายด้วย c

คำใดลงท้ายด้วย c ให้เพิ่มตัว **k** ลงหลัง c ก่อนจะรวมกับบั๊จจัย ที่ขึ้นต้นด้วย e, i และ y เพื่อรักษาน้ำเสียงของคำส่วนนั้นไว้ เช่น

picnic + ing = pic**k**ing : (พิคนีคคิ่ง)

panic + y = pani**k**y : (แพนิคคี่)

— You may force a man to shut his eyes
but you cannot make him sleep. (Danish Proverb)

— He who demands does not command. (Italian Proverb)

* A man may bring his horse to water
but he cannot make him drink, (English Proverb)

** เปรียบเทียบภาษิตไทยว่า "อย่าข่มเขาโคขืนให้กินหญ้า"

๔. กฎของคำที่ลงท้ายด้วย y

a. ถ้าคำใดลงท้ายด้วย y หน้า y เป็นพยัญชนะ (consonant) ให้เปลี่ยน y เป็น i แล้วจึงเติมบั้จจัย เช่น

baby + es = babies

deny + ed = denied

fry + ed = fried

icy + est = iciest

happy + er = happier

pity + full = pitiful

แต่ถ้าบั้จจัยขึ้นต้นด้วย i ไม่ต้องเปลี่ยน y เป็น i เช่น

pity + ing = pitying

try + ing = trying

b. ถ้า y ตามหลังสระ (vowel) ก็ไม่ต้องเปลี่ยนเป็น i ก่อนรวมกับบั้จจัย เช่น

boy + ish = boyish

delay + ed = delayed

gay + est = gayest

obey + s = obeys

แต่ยกเว้น day + ly = daily

๕. กฎที่คำสุดท้ายต้องเป็นสองตัว (Double Rule)

a. คำพยางค์เดียวลงท้ายด้วยพยัญชนะตัวเดียว นำหน้าด้วยสระตัวเดียว ก่อนเติมบั้จจัยให้เพิ่มพยัญชนะตัวท้ายเข้าอีกตัวหนึ่ง เช่น —

run + er = runner : ผู้วิ่ง

fun + y = funny : ขบขัน

ban + ed = banned ; ห้ามปราม

hot + er = hotter : ร้อนกว่า

แต่ยกเว้น oil + ing = oiling : เติมน้ำมัน

scold + ed = scolded : ตุ่ว่า

steal + ing = stealing : ขโมย

b. คำใดแม้มีหลายพยางค์ แต่ลงท้ายด้วยพยัญชนะตัวเดียว นำหน้าด้วยสระตัวเดียว มีเสียงหนัก (first stress) ที่พยางค์หลัง ก่อนเติมปัจจัย ต้องเพิ่มพยัญชนะตัวท้ายอีกตัวหนึ่ง เช่น —

occúr + ed = occurred : เกิดขึ้น

permít + ed = permitted : อนุญาต

permít + ing = permitting : อนุญาต

referˊ + ed = referred : อ้างถึง

แต่ถ้าลงเสียงหนักที่พยางค์อื่น ก็ไม่ต้องเพิ่ม เช่น —

bénefit + ed = benefited : ให้คุณประโยชน์

prófit + ing = profiting : ให้กำไร

trável + er = traveler : นักท่องเที่ยว

สังเกตคำ

refér + ed = referred

ยังคงออกเสียงหนัก พยางค์หลังต้องมี rr แต่ refér + ence = réference ต้องออกเสียงหนักพยางค์แรก จึงมี r เพียงตัวเดียว

Pride goeth before a fail.
ความหยิ่งลำพองมักจะมาก่อนการวิบัติ

๖. กฎของ Solid Words

Solid Word หรือ Single Word คือ คำที่เกิดจากการรวมกันเข้าของคำย่อยๆ สองหรือสามคำ แต่เวลาเขียนต้องเขียนติดกันเป็นคำเดียว อย่าใช้ช่องว่างหรือเครื่องหมาย hyphen (–) คั่นแต่ละหน่วยของคำ นอกจากเมื่อเขียนหมดบรรทัด แต่ไม่หมดคำ ก็ใช้ hyphen ขีดเพื่อแสดงให้เห็นว่า ไปต่อกับอีกหน่วยหนึ่งของคำในบบรรทัดใหม่ ตัวอย่างของคำเหล่านี้ เช่น –

anything	outdoors	whoever
anywhere	somebody	wherever
everybody	somewhere	whenever
everywhere	something	whatsoever
forever	sometimes	without
nowadays	together	whatever
nevertheless	throughout	—

๗. ลักษณะการสะกดตัวที่มิใช่กฎ แต่น่าสังเกตและควรจดจำด้วย

a. ในคำต่างๆ ที่มี q อยู่ มักจะตามด้วย u เสมอ เช่น –

quick	:	เร็ว	question	:	คำถาม
require	:	ต้องการ	qualification	:	คุณสมบัติ
queen	:	ราชินี	quarrel	;	ทะเลาะวิวาท

b. เมื่อ full เป็นปัจจัยรวมกับ noun ทำให้เป็น adjective ให้ตัด 1 ทิ้งเสียตัวหนึ่ง

Noun	+	**full**	=	**Adjective**	
care	+	full	=	careful	ระมัดระวัง
cheer	+	full	=	cheerful	รื่นเริง
fate	+	full	=	fateful	เป็นลางร้าย

joy	+	full	=	joyful	ร่าเริง
skill	+	full	=	skillful	ชำนาญ
sorrow	+	full	=	sorrowful	เศร้าเสียใจ
spoon	+	full	=	spoonful	เต็มช้อน
thank	+	full	=	thankful	ขอบคุณ

c. — มี Verb อยู่ 3 ตัว ที่ลงท้ายด้วย — **eed** คือ

exceed : มากกว่า, เกิน

proceed : กระทำต่อไป

succeed : สำเร็จ

— มี Verb อยู่ตัวเดียวที่ลงท้ายด้วย — sede คือ

supersede : แทนที่

— มี Verb อื่น ๆ ที่ออกเสียงคล้าย ๆ กัน แต่ลงท้ายด้วย — ede เช่น

accede : ยินยอม, เสด็จขึ้นเสวยราชสมบัติ

concede : ยอมรับ, ยกให้

recede : ถอยกลับ

precede : มาก่อน, อยู่หน้า

sucede : ลาออกจากสมาชิก

b. คำสองคำที่รวมกันเป็นคำใหม่ (Compound Words) จะสะกดตัวเป็นคำเดียว ไม่ต้องมี hyphen (–) คั่นกลาง

Right	**Wrong**	
upstairs	up — stairs	ชั้นบน
lunchroom	lunch — room	ห้องอาหารกลางวัน
newspaper	news — paper	หนังสือพิมพ์
textbook	text — book	ตำราเรียน

e. คำวิเศษณ์ (Adverb) มักจะเกิดโดยการเติม —ly เข้ากับคำคุณศัพท์ (Adjectives) เช่น

accidental : accidentally โดยอุบัติเหตุ
occasional : occasionally บางครั้งบางคราว
wonderful : wonderfully อย่างงงงวย

แต่ lovely : น่ารัก
friendly : ฉันท์มิตร
daily : รายวัน

เป็น Adjective ไม่ใช่ Adverb

f. alright เป็นคำผิด แต่ all right เป็นคำถูก ซึ่งมีความหมายว่าถูกต้อง

g. คำ already และ all ready เป็นคำถูกทั้งสองคำ แต่ทำหน้าที่ต่างกัน

— The boys **already** are in school.
เด็กๆ อยู่ในโรงเรียนพร้อมแล้ว
(already ไปช่วยขยาย are ซึ่งเป็น finite verb ในประโยค ฉะนั้นต้องทำหน้าที่เป็น Adverb)

— They were **all ready** when the bus came.
เขาพร้อมแล้ว (เตรียมตัว) เมื่อรถมาถึง
(all ready เป็น Adjective วางไว้หลัง verb to be)

— To jump into the water for fear of rain. (French)
— Of what use is a torch at Midday? (Hebrew)
— To cart water to the Thames. (English)

แต่ภาษิตที่รู้กันทั่วไป คือ

To carry coals to Newcastle

เปรียบเทียบตรงกับคำพังเพยของไทย คือ...

"เอามะพร้าวไปขายสวน"

๘. มี Suffix บางคู่ ที่มีเสียงคล้ายกัน แต่สะกดตัวต่างกัน

เช่น – able กับ – ible

– ent ,, – ant

– ence ,, – ance

ขอให้พิจารณาดูคำในแต่ละกลุ่ม เป็นคำทั่วๆ ไปและใช้กันมาก คำที่มีลักษณะเสียงคล้ายเช่นนี้ เวลาใช้ถ้าขาดความรอบคอบแล้วจะสับสนกันง่ายมาก และท้ายที่สุดเมื่อท่านเขียนคำเหล่านี้แล้ว ก็ไม่แน่ใจว่า คำไหนคือคำถูกกันแน่ การสังเกตทุกครั้งที่ใช้ จะช่วยให้ท่านมีความมั่นใจ และรู้ว่าคำใดควรสะกดอย่างไร จึงจะถูกต้อง

a. **– able กับ – ible**

– able		**– ible**	
advisable	preferable	audible	permissible
changeable	peaceable	eligible	plausible
comparable	probable	feasible	possible
conceivable	questionable	incredible	visible
desirable	suitable	irresistible	
indispensable	vegetable	liable	
inevitable			

b. **– ent กับ – ant**

– ent		**– ant**	
competent	prevalent	assistant	pleasant
equivalent	reminiscent	buoyant	relevant
independent	temperament	irrelevant	resistant
persistent			

Imitation is the sincerest form of flattery.

การเลียนแบบเป็นลักษณะของการประจบที่น่ารักที่สุด

c. — ence กับ — ance

— ence		— ance	
audience	experience	attendance	remembrance
conference	influence	appearance	remittance
conscience	intelligence	balance	significance
convenience	preference	maintenance	tolerance
existence	sentence	perseverance	vigilance

๘. การสะกดตัวที่เกิดจากการเปลี่ยน Singular Nouns ให้เป็น Plural Nouns เฉพาะที่สำคัญ เช่น —

a. มี Singular Nouns บางคำที่ลงท้ายด้วย f หรือ fe เมื่อเปลี่ยนเป็น Plural Nouns ก็เติม s เลย (ไม่เปลี่ยน f หรือ fe เป็น v แล้วเติม es เช่น life : lives, leaf : leaves หรือ self : selves เป็นต้น) คำเหล่านี้ เช่น —

Singular Nouns		Plural Nouns	
belief	:	beliefs	ความเชื่อ
chief	:	chiefs	หัวหน้า
grief	:	griefs	ความเศร้าโศก
proof	:	proofs	การพิสูจน์
roof	;	roofs	หลังคา
safe	:	safes	การช่วยให้ปลอดภัย

b. Plural Nouns คำต่อไปนี้ที่เกิดจากการเปลี่ยนจาก Singular Nouns ลักษณะพิเศษ คือ ไม่เติม s หรือ es เช่น

Singular Nouns		Plural Nouns	
child	:	children	เด็ก ๆ
foot	:	feet	เท้า
goose	:	geese	ห่าน
man	:	men	ผู้ชาย
mouse	:	mice	หนู

(อ่านต่อฉบับหน้า)